

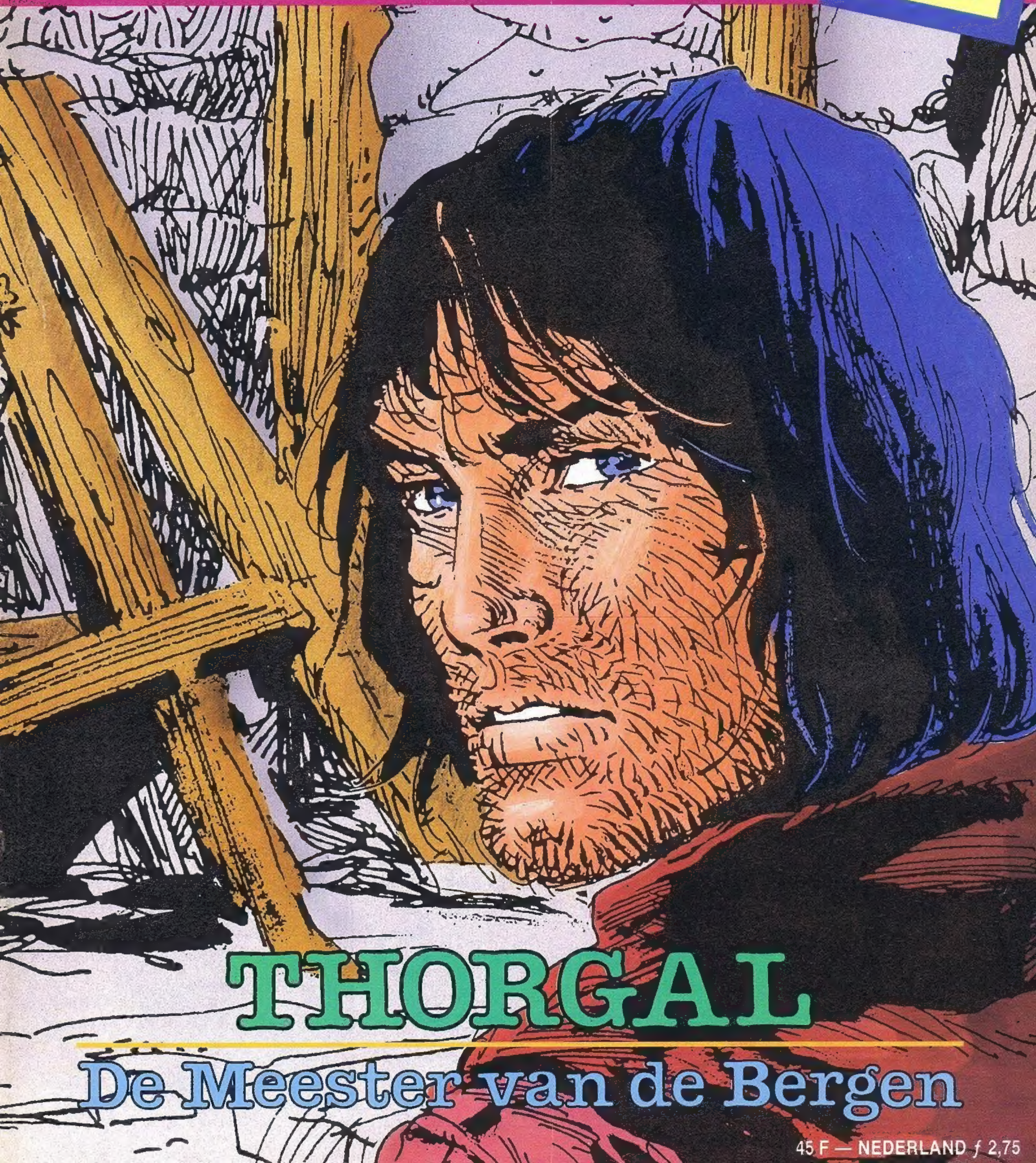

Nr 33
44^e jaargang
8-8-89

Kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77

SCIENCE-
FICTION
IN DE STRIP

THORGAL

De Meester van de Bergen

45 F — NEDERLAND f 2,75

Brievenpost:

Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:

Voor Nederland: Redactie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.

Voor België: Redactie Kuifje, P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.

Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!

Ha die Dommel, harige ouwe steunbeer van Me!

Hoe is-ie daar bij jou? Nee, zeg maar niks, ik kan het met m'n ogen dicht al raden. Zelfde als voordat ik wegging: de regen valt nog steeds met (katte)bakken vol uit de lucht, om iedereen in de tussentijd aangenaam bezig te houden is Semafoor op z'n praatstoel geklommen en weigert daar vooralsnog weer af te gaan, bijgevolg heb jij een humeur waar zelfs de honden geen brood van lusten, mede omdat de slager van net om de hoek die zulke eerste-klas zelfgemaakte cervelaat verkoopt net als ondergetekende tot minstens het einde van de maand met vakantie naar het zonnige zuiden is vertrokken om van z'n welverdiende rust te genieten. Ik durf er een mesthoentje in dikke saus onder te verwedden dat je groen en geel ziet van jaloezie. Zou ik ook zijn als ik net als jij een buurkat had die zich heeft overgegeven aan een levettje als God in Frankrijk. Want wat doe ik zo'n hele

dag lang, behalve op m'n luie togus in de zon liggen en me vol laten lopen met Château Muf-du-Pape (prima wijntje schenken ze in deze streek, de snor van Semafoor ging er recht van over-eind staan als-ie het proefde). Ik onderbreek het luieren alleen om me zo af en toe op een hapje te trakteren - maar dat zal je bekend voorkomen...

Over hapjes gesproken: ze weten hier wat lekker eten is, dat moet ik ze nageven. Haantjes aan het spit,

kramsvogelpatê, ingemaakte kweeperen, snoek in geweldige boter, gekruide bloedworst, gevulde karper in witte wijn, afijn, hopelijk had je een dweil bij de hand want het water is je vermoedelijk in de mond gelopen. Zo'n vakantietje kan ik je dus van harte aanraden, zeker als je bereid bent een eind bij me uit de buurt te blijven. En nog een tip: ga met de trein, want als hond ben je goedkoop uit: je reist op een kinderkaartje, want honden worden nu eenmaal nooit volwassen - ik kan er uit ervaring van meepraten. Zolang je maar niet op pad gaat met Semafoor en dat afgedankte stalen ros van 'm, want dan maak ik me sterk dat je dan niet verder dan het tuinhok komt - mocht je het verroeste monster überhaupt uit de schuur gesleept krijgen. Trouwens, Semafoor als 65-plusser komt ook in aanmerking voor een kinderkaartje.

Nou tabè dan, ouwe blaffer, groeten uit het zonnige zuiden en hopelijk zien we elkaar niet te gauw terug!

Je Balthazar,
tijdelijk adres:
Surgèle-sur-Mer

Dommel: geen commentaar

Het weekblad Kuifje is een uitgave van:

De Lombard Uitgaven N.V.
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5266811
Telefax: 02/5204405
Uitgever: Rob Harren
Druk: Continental Printing
Grimbergen/België

Abonnementsopgave klachten voor België:

P.V.D.-Dienst Abonnementen
Klein Eilandstraat, 1
1070 Brussel

Telefoon: 02/525.14.03

Abonnementsprijzen:
Per half jaar (26 nrs): 1100 BF,
Per jaar (52 nrs): 1990 BF,
door storting op rekening
210-0985103-23

van P.V.D. - Brussel

Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5266811

Abonnementsopgave/klachten voor Nederland:

P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-7450
toestel 412

Abonnementsprijs: 6 maanden:
fl. 65,—

Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkkel rond KUIFJE.

Annuleringen: opzegging
4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.

ADVERTENTIES NEDERLAND:

Lombard Nederland B.V.

Postbus 341

2100 AH Heemstede

REDACTIE KUIFJE-NEDERLAND:

Lombard Uitgaven Nederland B.V.

Postbus 341

2100 AH Heemstede

Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

DE BESTE WESTERN STRIP CARTLAND Deel 8

De schaduw
van het leven

Overal
verkrijgbaar!

Uitgever
DARGAUD
BENELUX

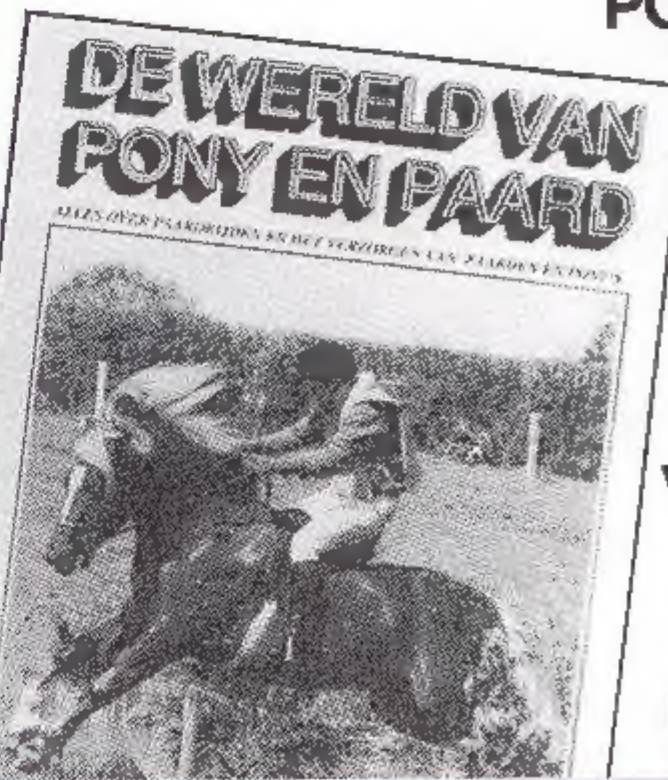
swing

Verse, natuurlijke vruchtensappen
zonder bewaarmiddelen noch
toegevoegde suiker.

Zon, kwaliteit en gezondheid in de
fles!

Solasun NV, B - 9230 Melle
Tel.: 32-91/31.41.75

ALLES OVER PAARDEN EN PONY'S

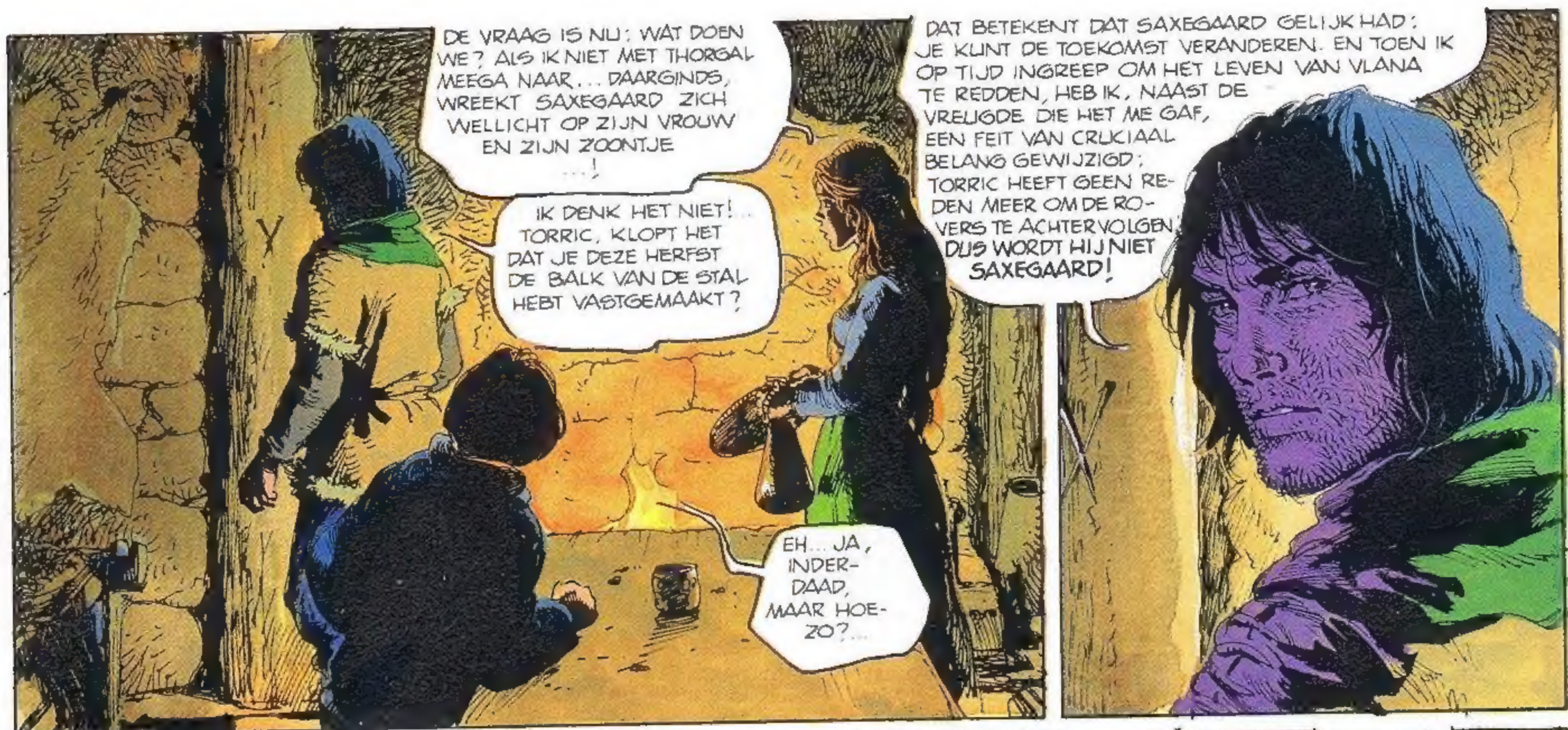

Overal
verkrijg-
baar!

Uitgave:
HOLCO BV
ALKMAAR

THORGAL

SAMENVATTING: Thorgal kan de loop van het verleden veranderen: hij heeft Viana gered... en hij probeert aan Torric uit te leggen dat hij de meedogenloze Saxegaard zal worden! Maar hoe kan hij in de tijd reizen? Zou Thorgal de macht gekregen hebben door het vinden van de ring?

EN OVER 37 JAAR, DAT WIL ZEGGEN MIJN TIJD, ZAL ER EEN ANDERE SAXEGAARD ZIJN, DIE ER IN HET BEGIN WAS, DIE NOG NOOIT VAN JOU GEHOORD HEEFT EN ONS DUS MET RUST ZAL LATEN.

NU IK DIT WEET, GELOVEN JULLIE TOCH NIET DAT IK EEN DERGELIJKE GELEGENHEID VOORBIJ LAAT GAAN. DENKEN JULLIE DAT IK DE REST VAN MIJN LEVEN ZIN HEB IN DEZE ELLENDIGE HUT TE WONEN OM SCHAPEN TE FOKKEN? NEE! IK WIL SAXEGAARD WORDEN!...

WAT, TORRIC? IS HET GEEN SCHITTEREND IDEE? DAN HEBBEN WE ALLES, LIEFSTE: MACHT, RIJKDOM EN JOUW ONGESCHONDEN JELG, VIANA, OM ER SAMEN VAN TE GENIETEN!

AFSCHUWELIJK? INTEGENDEEL, GENIAAL. THORGAL ZAL JE DUS MEENEMEN, PRECIES ZOALS IK HEM OVER 37 JAAR ZAL BEVELEN! HA! HA! WAT EEN ONGELOFELIJK ID...

THORGAL DE MEESTER VAN DE BERGEN

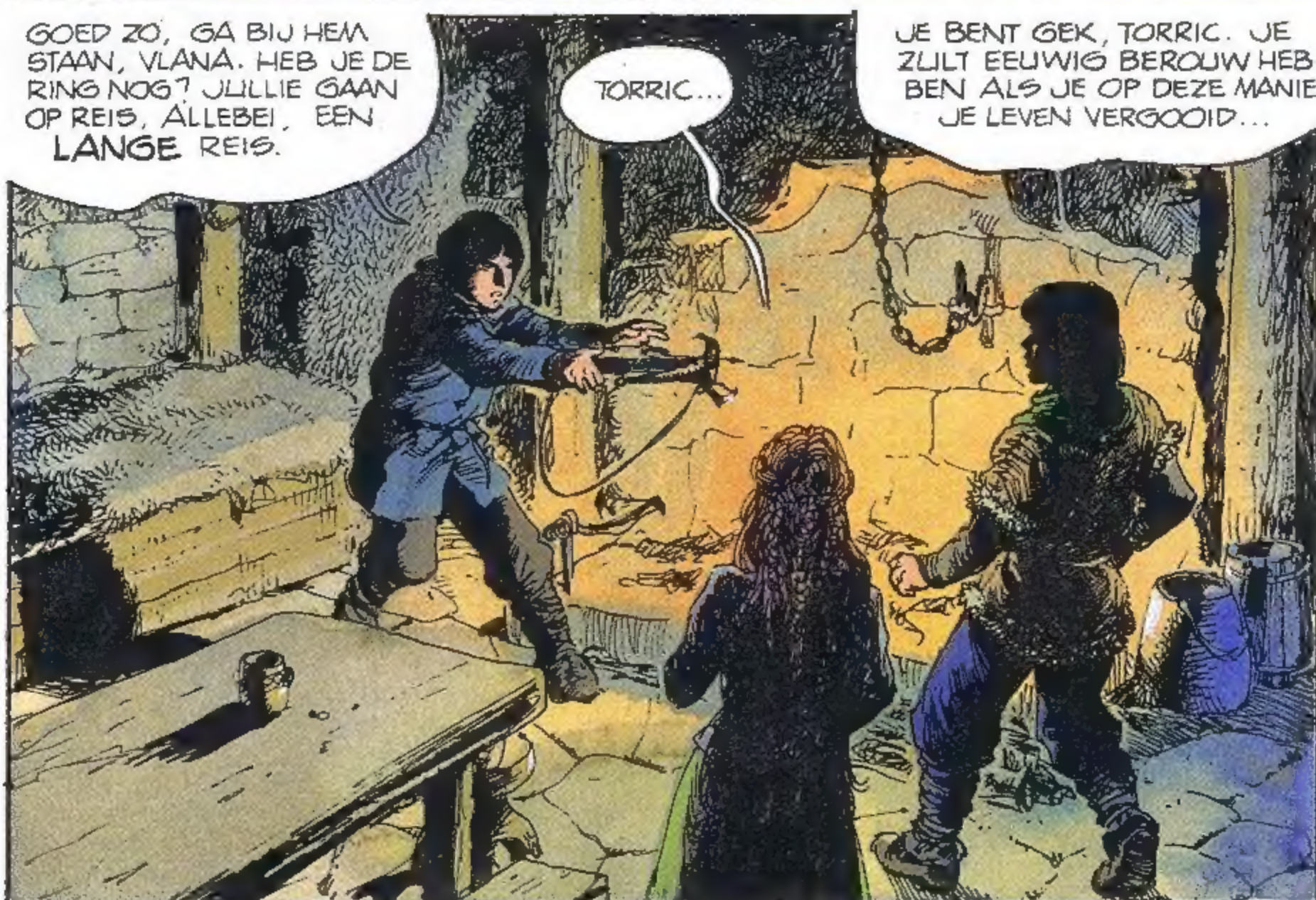
GEBRUIK JE VERSTAND, TORRIC! ZELFS HET NADENKEN OVER ZO'N PLAN IS LAAGHARTIG. IS DAT ALLES WAT JE OVERHEBT VOOR HET GELUK DAT VLANA JE GAF?

JE HEBT GELIJK, HET IS ZONDER TWIJFEL EEN LAAGHARTIG IDEE...

... MAAR HET BEVALT ME EN JULLIE VOEREN HET UIT, METEEN! TEGEN DE MUUR EN GEEN BEWEGING!

GOED ZO, GA BIJ HEM STAAN, VLANA. HEB JE DE RING NOG? JULLIE GAAN OP REIS, ALLEBEI, EEN LANGE REIS.

TORRIC...

JE BENT GEK, TORRIC. JE ZULT EEUWIG BEROUW HEBBEN ALS JE OP DEZE MANIER JE LEVEN VERGOOID...

IK MAAK HET LATER WEL WEER GOED... OVER 37 JAAR. EN LET GOED OP, THORGAL, DAT JE OP HET ZELFDE MOMENT TERUGKEERT ALS JE VERTROKKEN BENT, ANDERS NEEMT SAXEGAARD JE GEZIN OP EEN BEESTACHTIGE MANIER ONDER HANDEN!

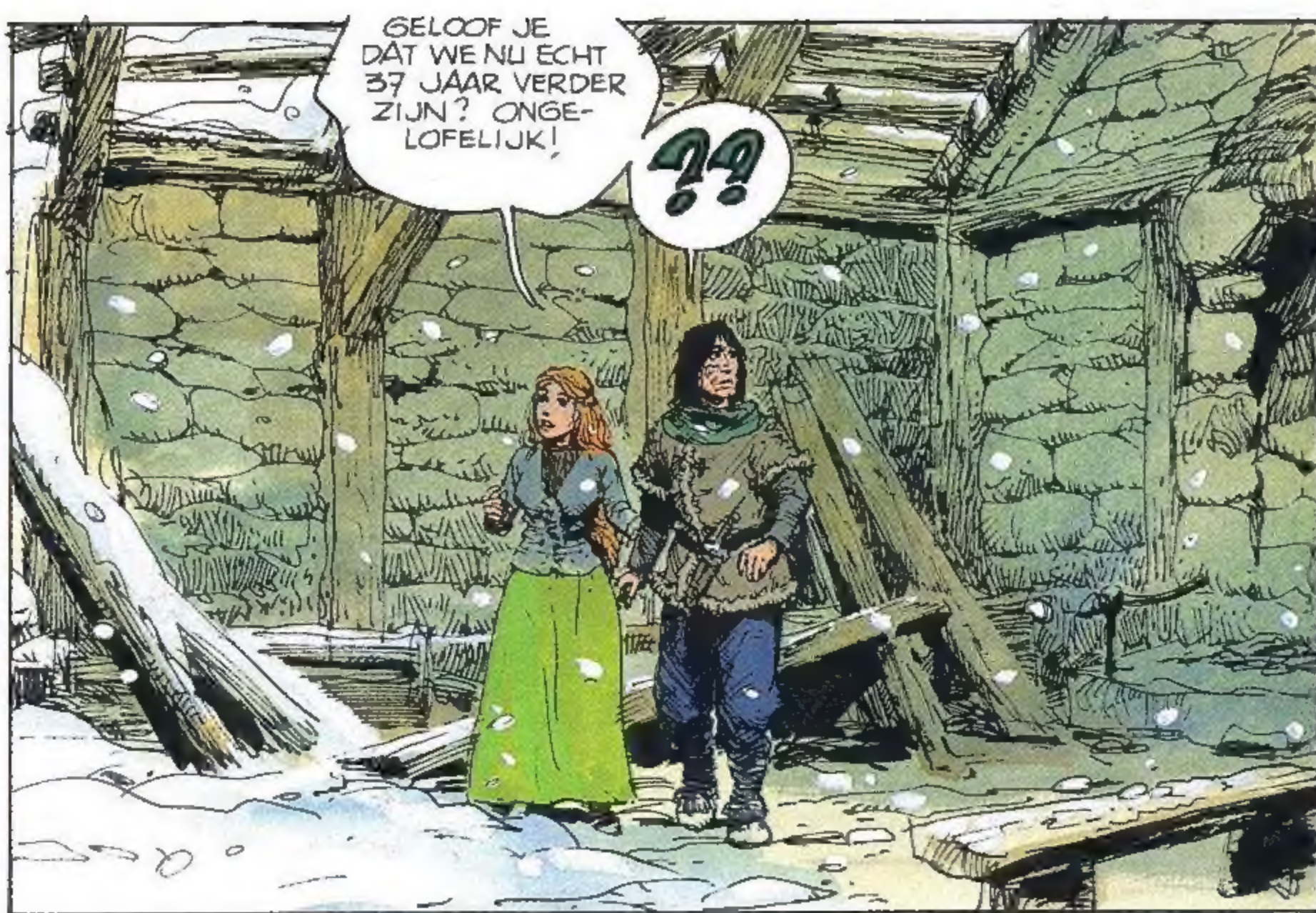
ELLENDIG ROTJONG!!

NEE, THORGAL! LATEN WE DOEN WAT HIJ ZEGT! IK WIL NIET DAT JE VROUW EN JE ZOONTJE OM MIJ ENIG RISICO LOPEN.

TROUWENS, IK HEB EEN BETER IDEE.

THORGAL

PAS
VERSCHEENEN BIJ
DE LOMBARDI
UITGAVEN!
AARICIA

EINDELIJK HEB IK
JE TERUGGEVONDEN,
SCHOONHEID! IK
HAD NOOIT GE-
DACHT DAT DIE 37
JAAR ZO LANG
ZOULDEN DU-
REN.

BEN... BEN
JIJ TORRIC?
IK KAN HET
NIET GELO-
VEN...

VIND JE ME ZO
VERANDERD?

NOG ER-
GER DAN IK
GEVREESD HAD,
MAAR DAT
KOMT ME HEEL
GOED LIET!

HOE
BEDOEL
JE?

DAT ZUL
JE WEL
ZIEN.

WAT GA JE
MET HEM
DOEN?

DAT HANGT VAN JOU AF, DUIFJE...
ALS JE LIEF GENOEG BENT, HOUD
IK HEM MISSCHIEF ALS SLAAF.
WE KETENEN HEM ALS WACHT-
HOND AAN DE DEUR VAN ON-
ZE KAMER.
HA! HA!

VLANA?!

KOM TERUG,
VLANA! HET WAS
MAAR EEN
GRAPJE...

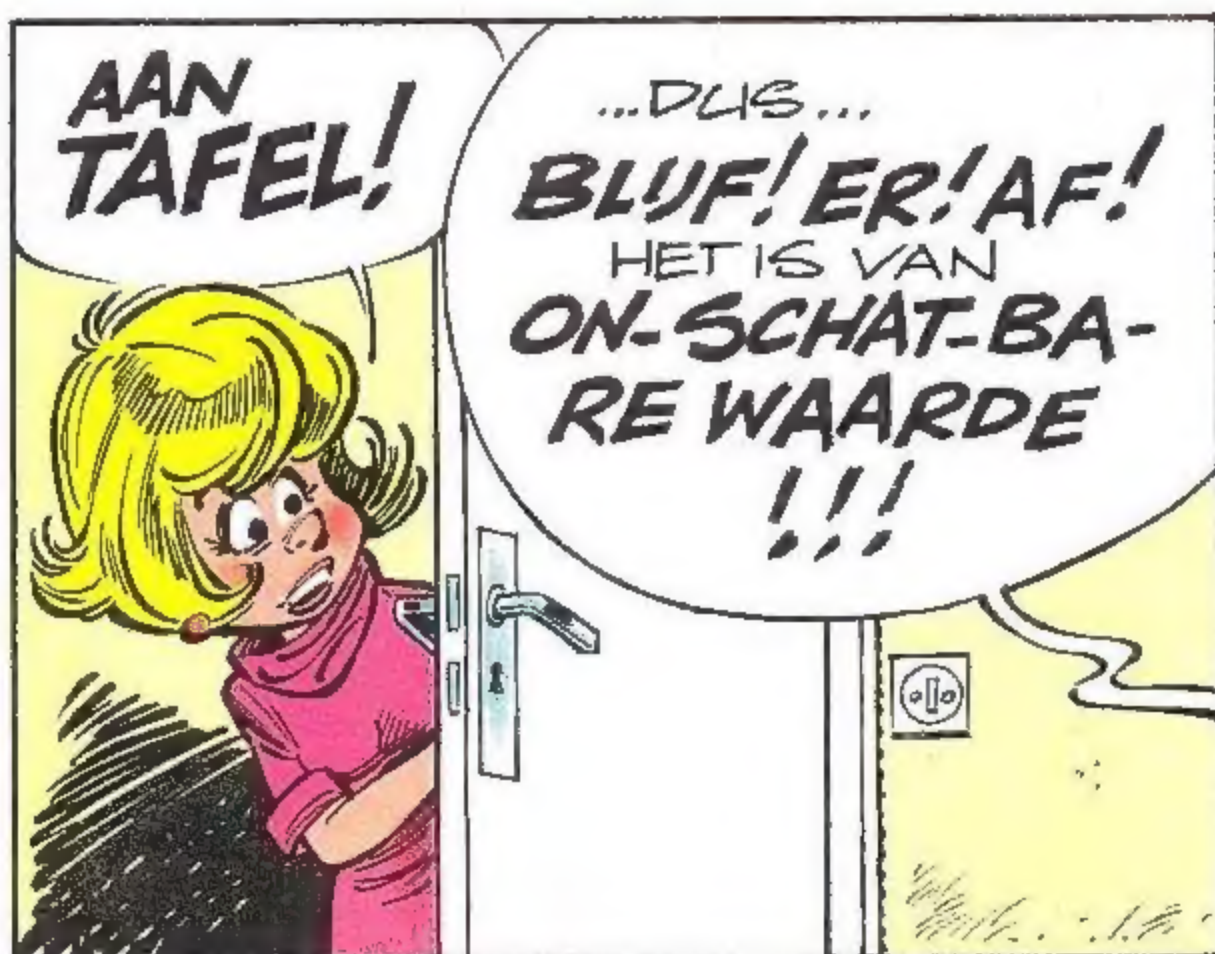
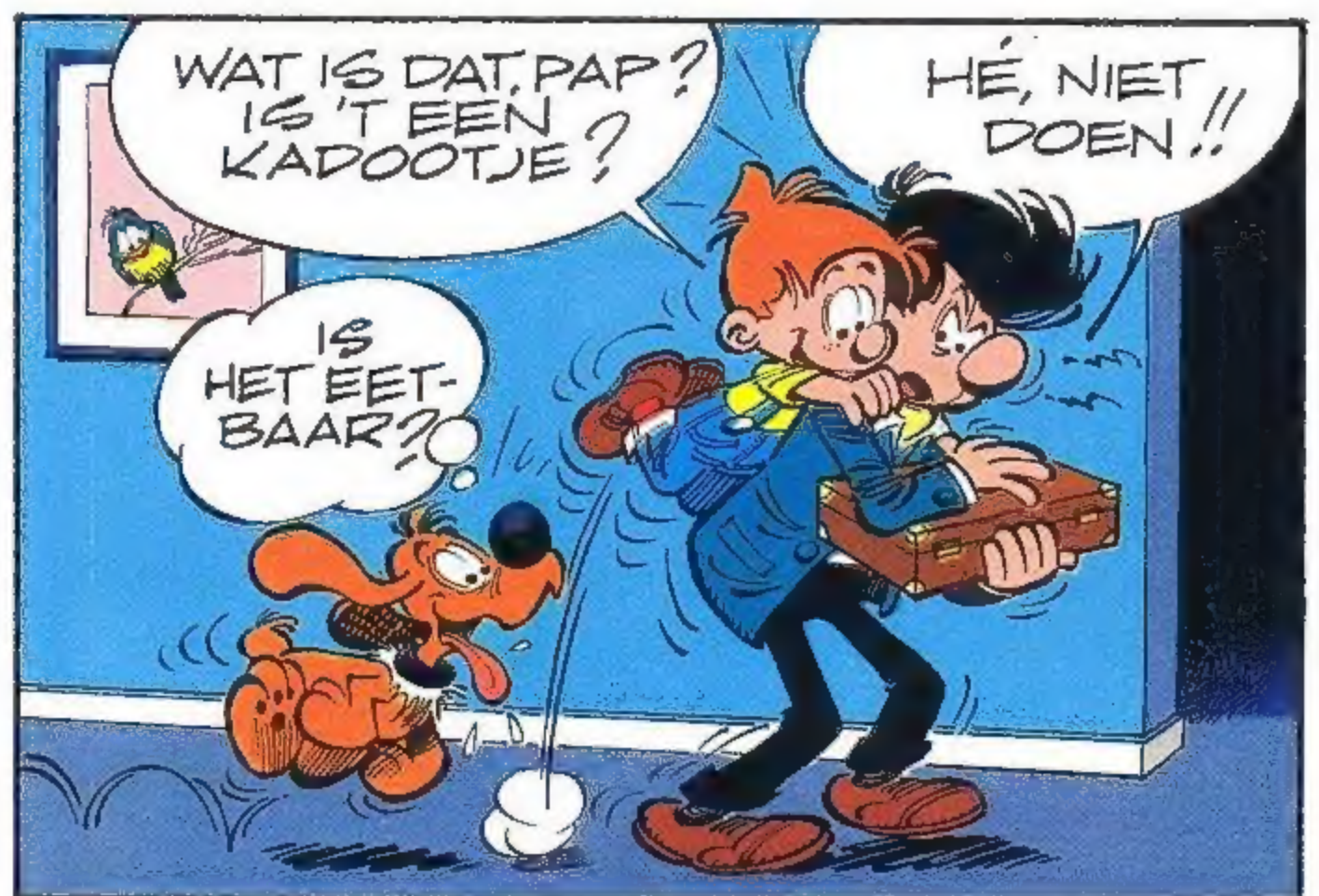
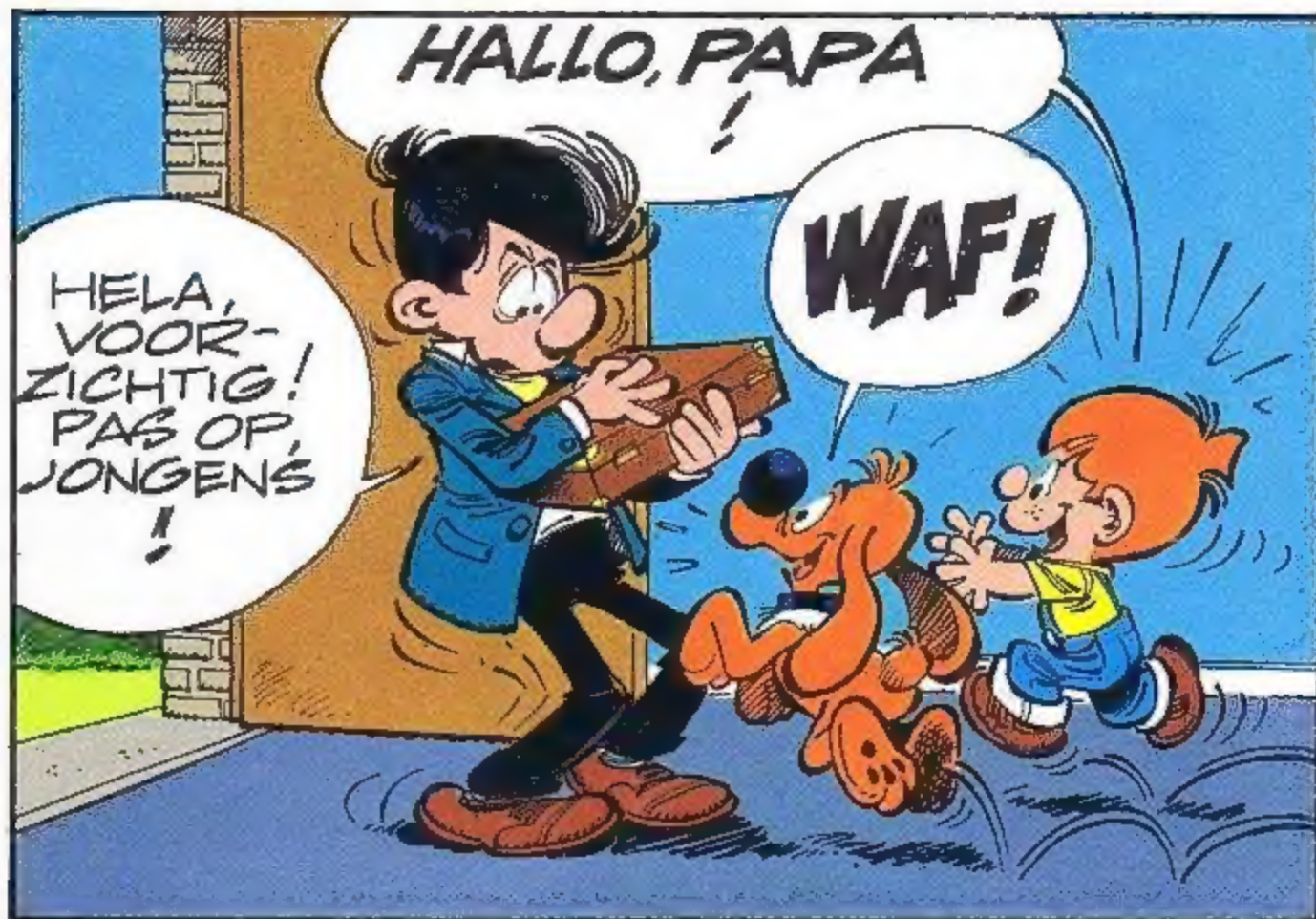

VLANA!...

wordt vervolgd

BOLLIE EN BILLIE SCHAAK STUK

240 PAGINA'S HUMOR EN AKTIE

STRIPtoppers

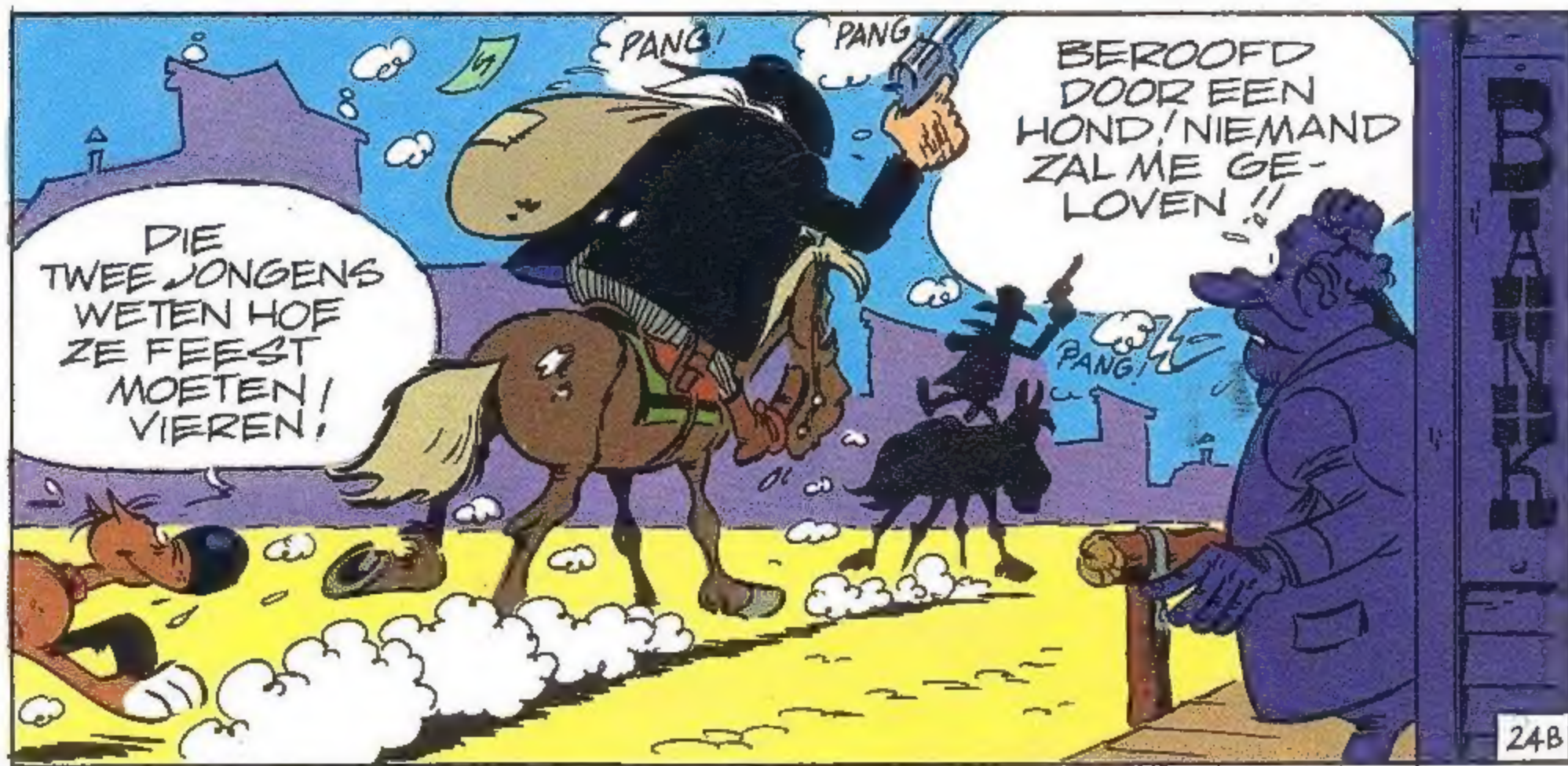
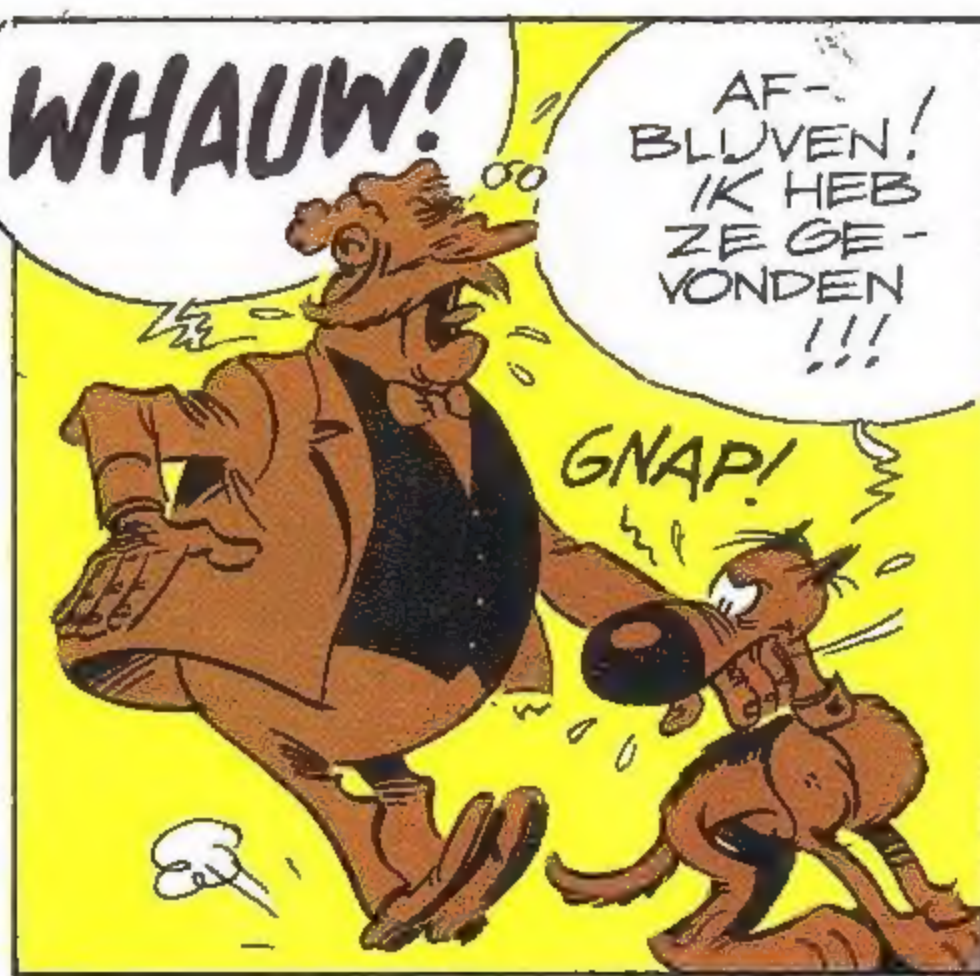
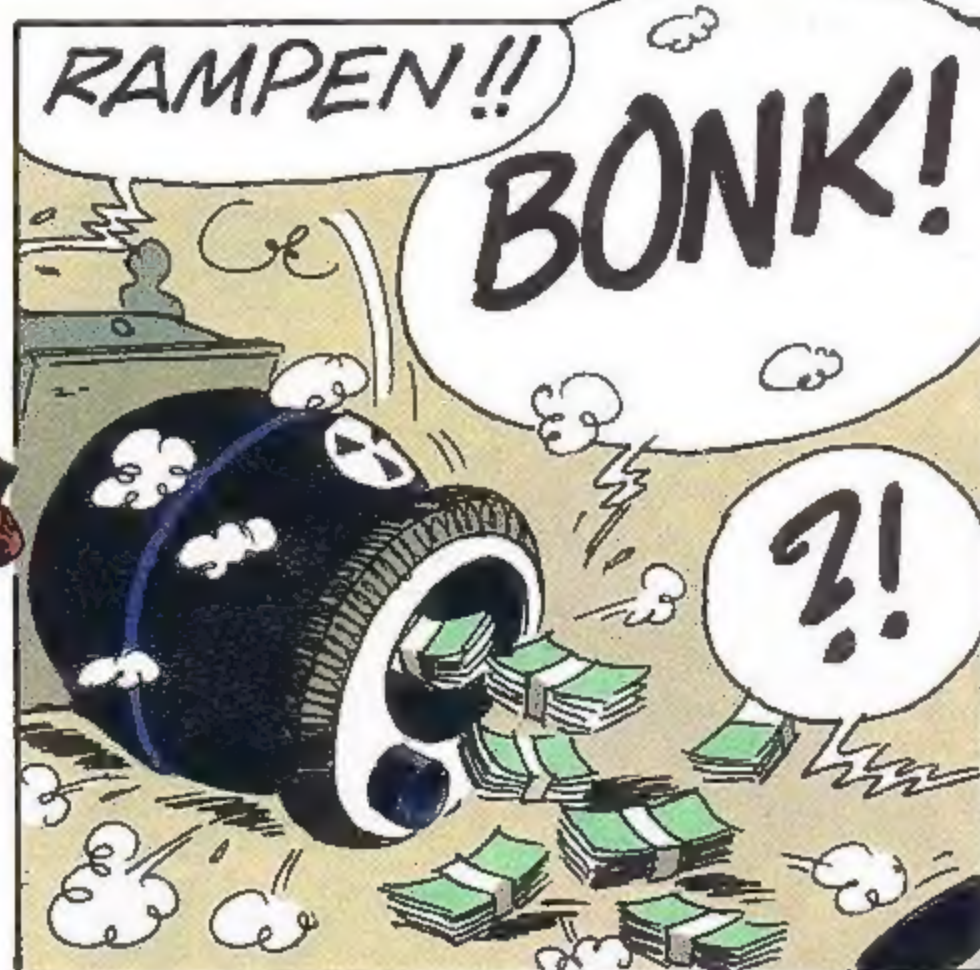
VOLLEDIGE VERHALEN VAN:
BUCK DANNY, CLIFTON,
BLAKE EN MORTIMER, DOMMEL,
THORSAL, BLUE BERRY,
ARIA, JULIE, KLAARTJÉ,
EN CECILE.

Nu bij je boekhandelaar

RATAPLAN

SAMENVATTING: Pech voor Aldo en Guiseppe: het geld dat indertijd door hun vader werd gestolen heeft nu geen waarde meer! Maar zij ontdekken dat Rataplan nogal gevoelig is voor geld! Ze besluiten hem te gebruiken om een bank te plunderen!

RATAPLAN DE PEETVADER

EVEN LATER...

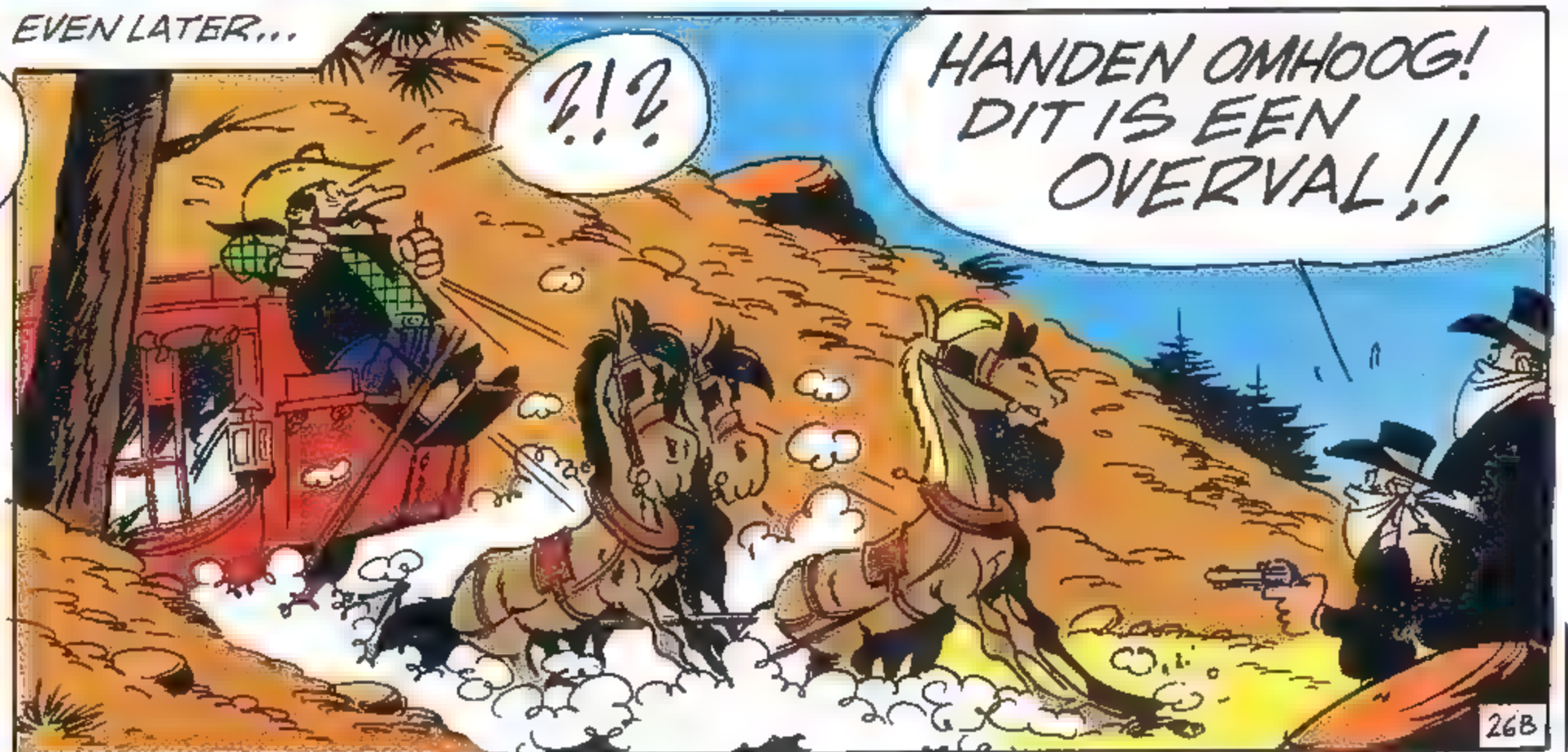
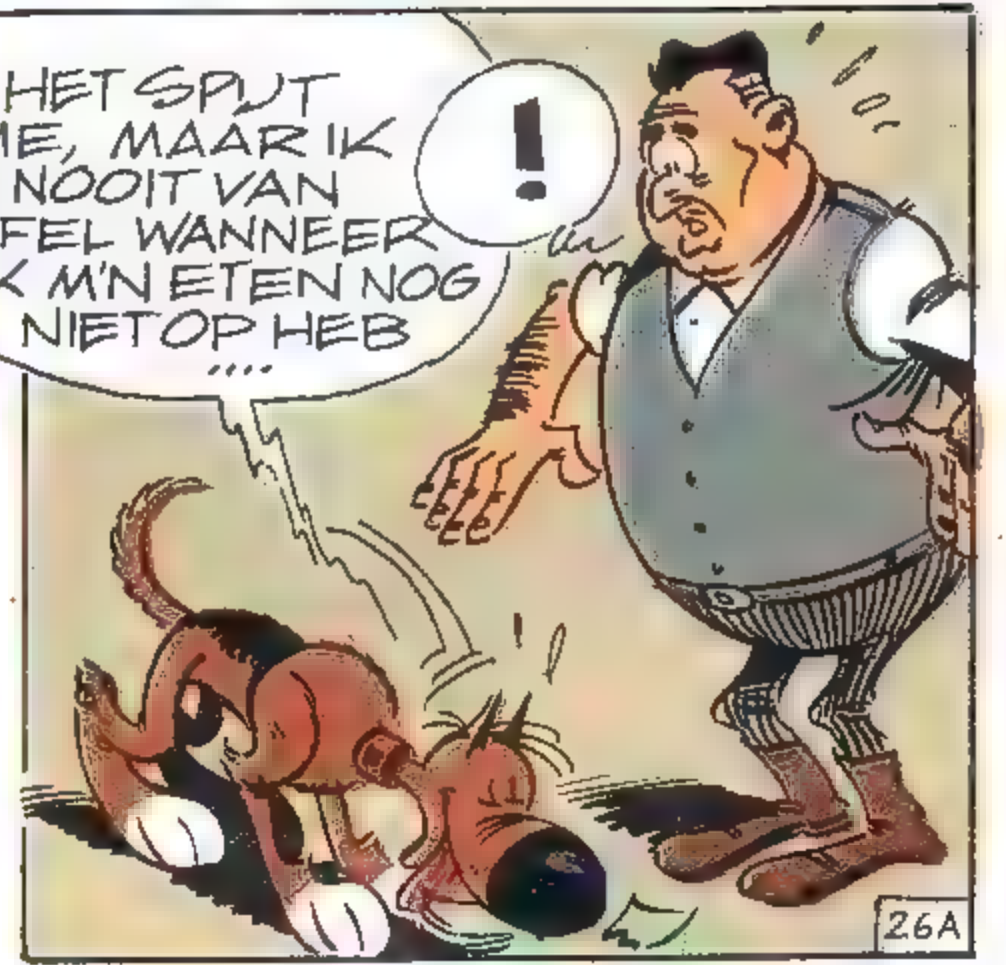
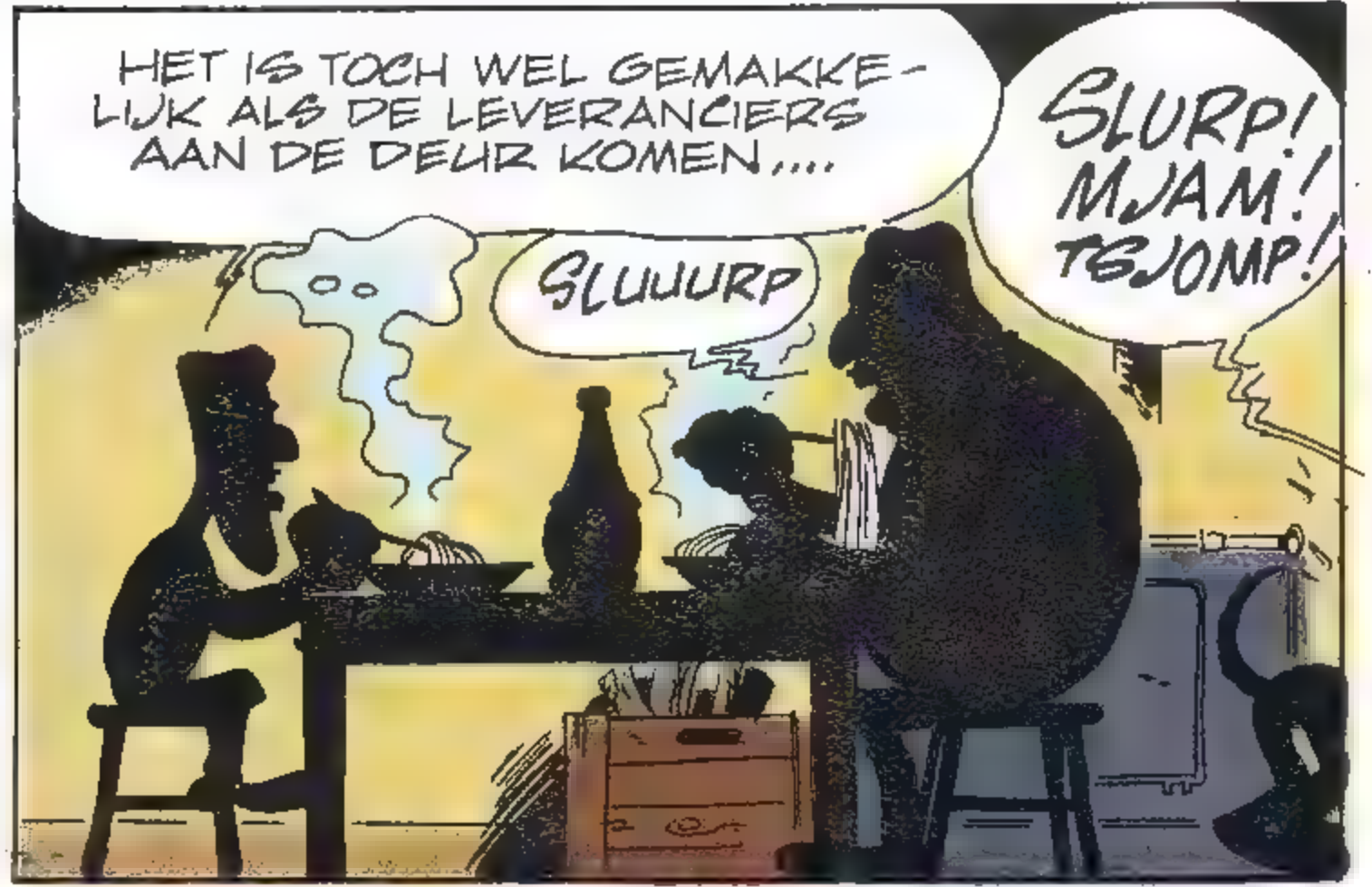

OP DAT MOMENT...

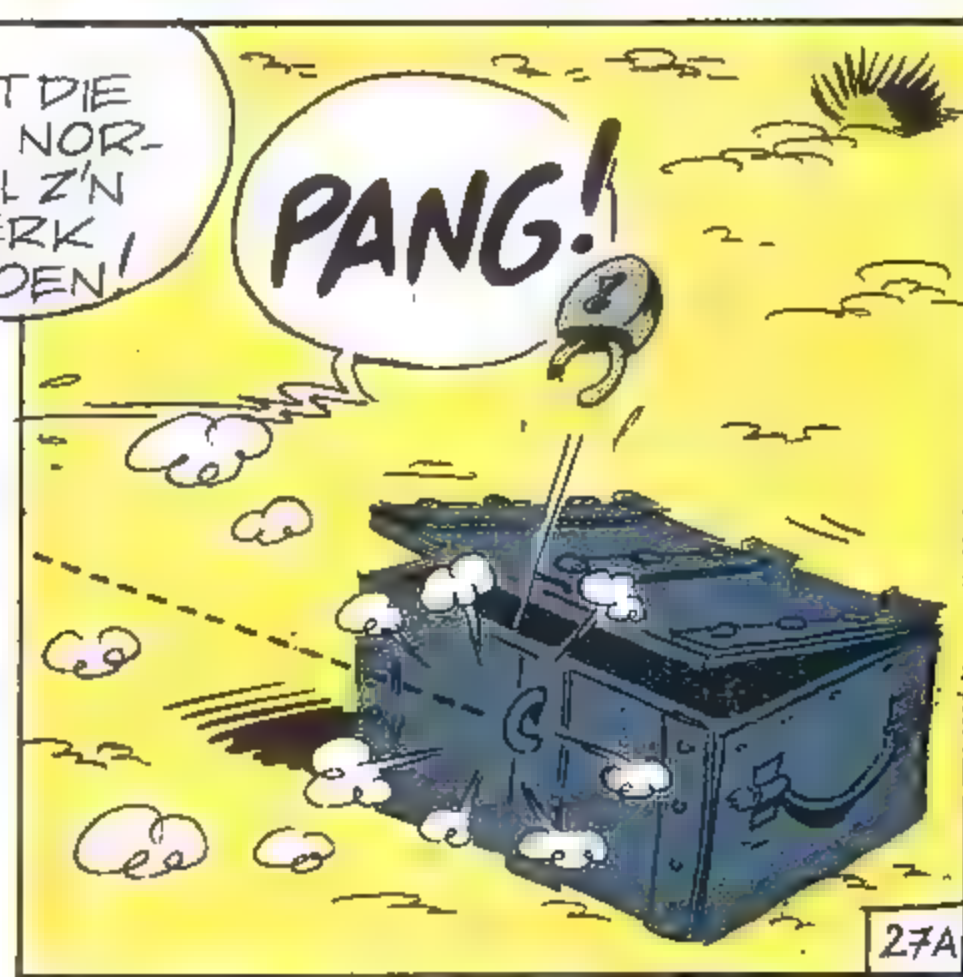
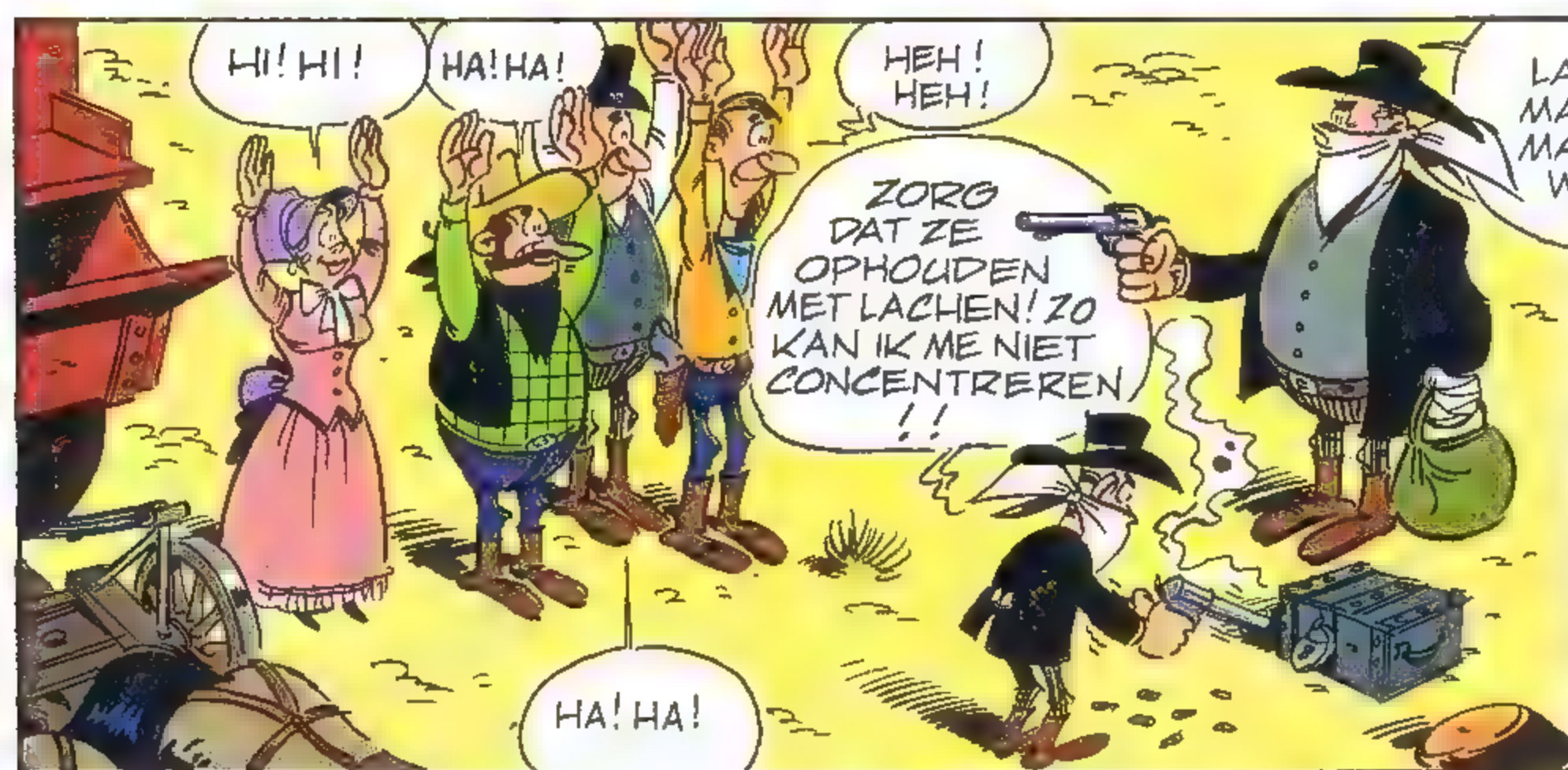

IN DE SCHUILPLAATS VAN DE GEBROEDERS GLAROTTI....

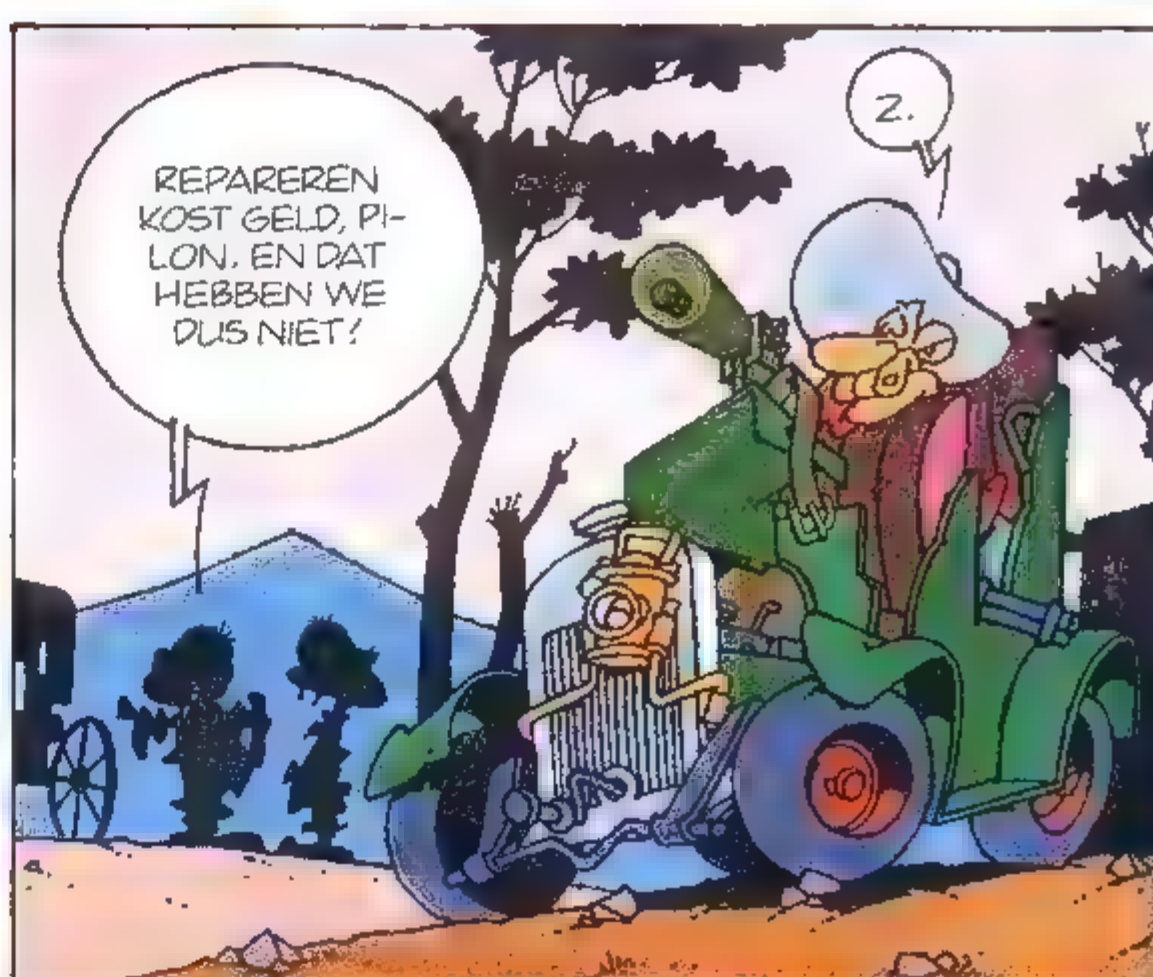
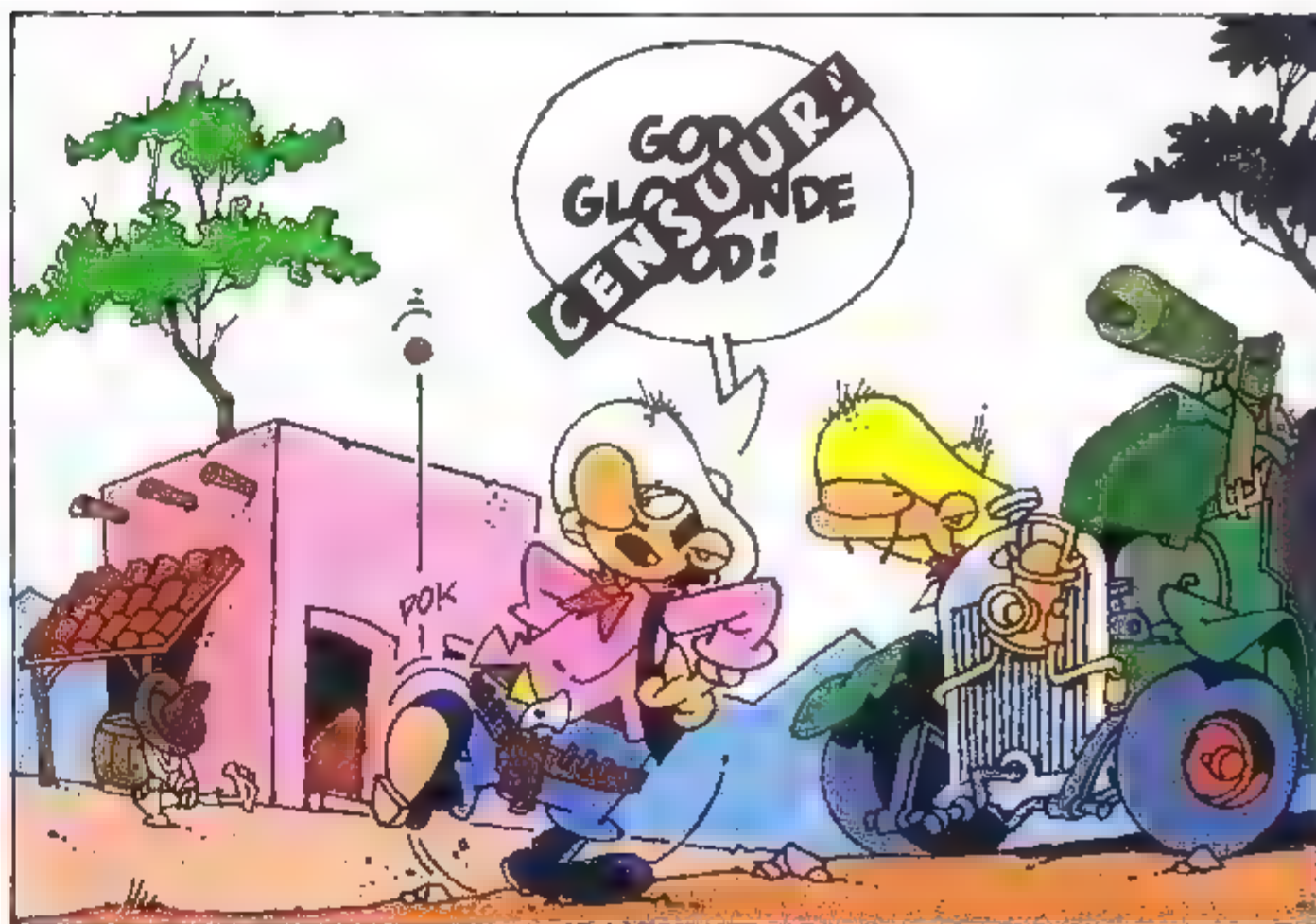

RATAPLAN

wordt vervolgd

VIVA ZAPAPA

SCIENCE FICTION STRIPS

Iedereen heeft wel eens een science fiction strip gelezen of film gezien en weet wat daarmee bedoeld wordt, maar moeilijker is het om nu precies te omschrijven wat science fiction nu precies is. Er bestaan ongeveer evenveel omschrijvingen voor science fiction (SF) als er lezers van zijn. Over een paar dingen zijn ze het allemaal eens: het gaat om fictie (een verzonnen verhaal) en het heeft te maken met een of andere wetenschap. De bedenker van SF hield of houdt zich bezig met vragen als Wat zou er gebeuren als iedereen een PC bezit?, Hoe zou het leven zijn op een planeet die voor 100 procent uit water bestaat? Hoe zal Rusland er over 50 jaar uitzien? Tijdreizen, hoe werkt dat? enzovoort.

Over de vraag hoe lang SF bestaat worden de liefhebbers van dit soort verhalen het ook niet snel met elkaar eens. In ieder geval werd de term science fiction (eerst scientfiction) in 1929 bedacht door Hugo Gernsback, uitgever van goedkope tijdschriften met vaak sensationele inhoud. Hij liet nieuwe verhalen schrijven, maar maakte ook ouder werk van Jules Verne en

H.G. Wells populair, twee schrijvers die in de vorige eeuw publiceerden en onsterfelijk werden met bijv. *Reis naar de maan* en *De oorlog der werelden*.

De geschreven SF is het pulpstadium nooit helemaal ontgroeid en hoewel er heel goede SF-boeken bestaan wordt het genre door de meeste literatuurcritici niet serieus genomen.

De vooroorlogse strips

De eerste SF-strip was *Buck Rogers in the 25th century*. Buck Rogers is bij velen bekend dank zij de serie die enige jaren op de televisie te zien is, maar de oorspronkelijke verhalen, zoals die vanaf 1927 in de kranten verschenen kennen maar weinigen. Het is zeer moeilijk om herdrukken te vinden van deze strip die in de jaren twintig en dertig waanzinnig populair was. Dit succes leidde tot de creatie van twee andere beroemde SF-series: *Dick Bradford* en *Flash Gordon*. Alle drie deze strips doen nu heel verouderd en primitief aan. Alleen *Flash Gordon* is, dank zij het prachtige tekenwerk van Alex Raymond nog de

moeite waard. Helaas is ook aan herdrukken van *Flash Gordon* moeilijk meer te komen.

Terwijl deze oude Amerikaanse krantestrips nog tamelijk bekend zijn, in ieder geval in naam, zijn de eerste Europese science fiction-strips nu bijna vergeten, behalve door de liefhebbers. De oudste Europese SF-strip, werd, voor zover ons bekend, gemaakt in Italië door Dino Battaglia, heette *Citta futura* en verscheen voor het eerst in 1935. Een jaar later verschenen de eerste pagina's van *Les conquérants de l'avenir*, een Franse strip getekend door Cesar. Vooral de decors waren heel bijzonder en zijn nog steeds bij stripfans geliefd, maar de meest bekende SF-strip van voor de oorlog is *Futuropolis*, getekend door Rene Pellos. Van deze strip, waarin een ondergrondse stad verwoest wordt door barbaren, is nog een boekversie verkrijgbaar bij Glenat. Hoewel je je door flinke lappen tekst heen moet werken is *Futuropolis* nog best de moeite waard om te lezen. Pellos maakte nog twee strips na *Futuropolis* met ongeveer hetzelfde thema. In *Elektropolis* wordt geen stad, maar de hele aarde verwoest en *Atomas* gaat over atoomkrachten.

Pellos maakte hiermee een heel ander soort strip dan de

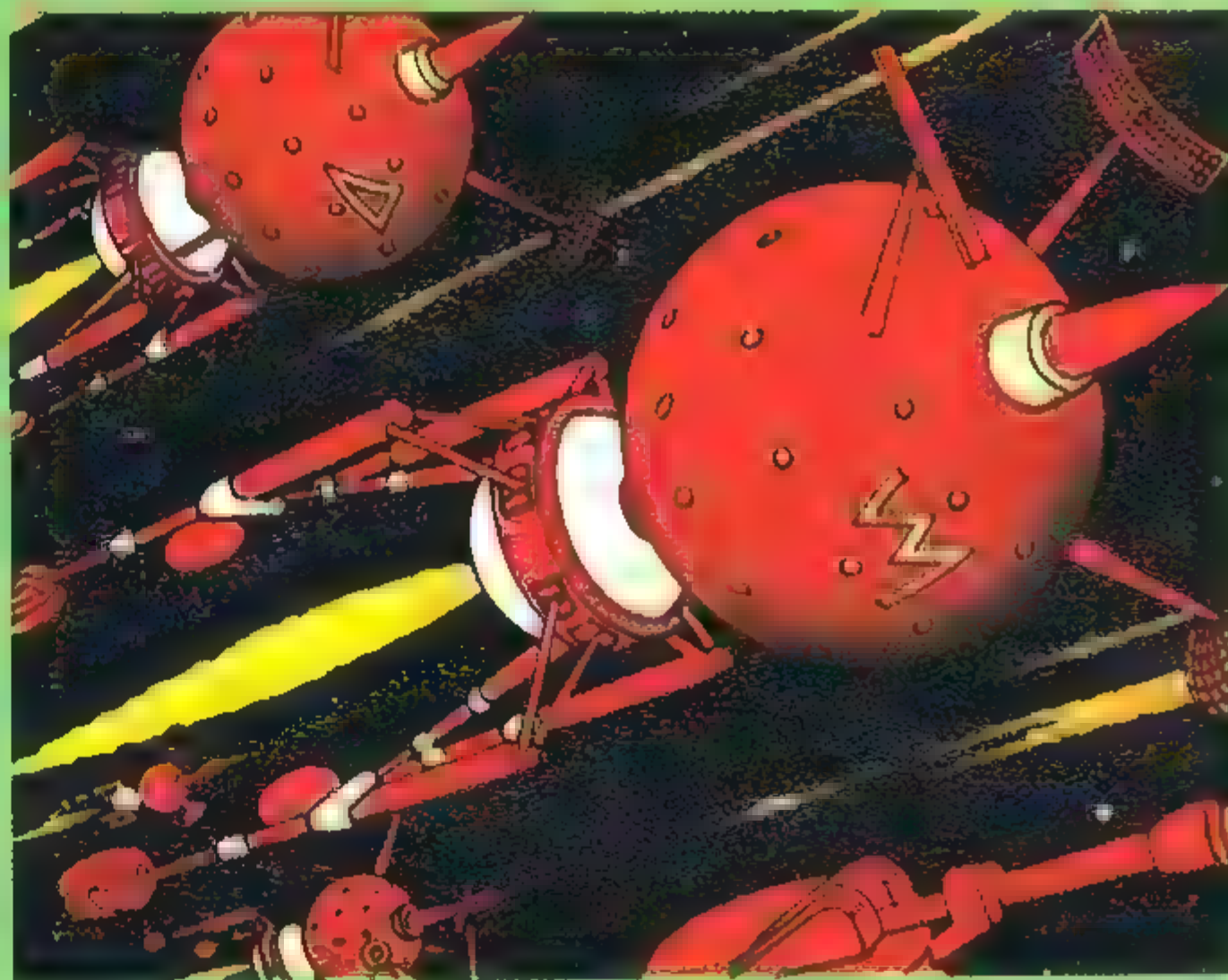
Amerikanen, die de toekomst vrij optimistisch tegemoet zagen en lange series maakten met grote helden. Wat dit betreft werd het toppunt bereikt toen in 1938 de eerste aflevering verscheen van *Superman*. Dit was meteen de eerste strip in een heel nieuw genre: de superheldencomics. Maar hierover heb je alles kunnen lezen in *Kuifje* 7 en 9 van deze jaargang.

Tijdens en na de oorlog

De vader van de Nederlandse SF-strip was Auke Anne Tadema. Hij heeft maar een heel korte periode strips getekend (van 1938 tot 1951) en uit die tijd dateren series als *Hel over Atlantis*, *Het mechanische continent* en *25 km onder de aarde*.

In deze tijd verschenen ook de grote Amerikaanse reeksen in Nederlandse en Belgische tijdschriften. Een van die bladen was *Bravo*, dat *Flash Gordon* afdruckte. Toen de redactie van de Duitse bezetter moest stoppen met deze serie werd aan E.P. Jacobs gevraagd om het verhaal af te maken.

Hierna begon Jacobs aan zijn eerste grote strip: *De Ustraal*, nog altijd een mooi getekende space opera. Jacobs kennen we natuurlijk veel beter van Blake en Mortimer, de serie die van start ging in het allereerste num-

mer van Kuifje. Enkele delen uit de Blake en Mortimer serie horen tot de beste science fiction die in Europa gemaakt is: *Het raadsel van Atlantis*, *S.O.S. meteoren*, *Het gele teken*... allerlei SF-onderwerpen komen in de strips van Jacobs voor: gekke geleerden, verdwenen continenten, tijdreizen, kunstmensen...

Als een van de weinige stripseries is *Blake en Mortimer* nog niet verouderd en worden de verhalen steeds weer door nieuwe lezers ontdekt. Behalve Jacobs waren er in de jaren veertig en vijftig maar weinig striptekenaars die zich met SF bezig hielden.

Forton maakte voor Robbedoes vier verhalen rond *Kim Devil*, Vandersteen maakte *Marsmannen vallen aan* en in Nederland verschenen pulpboekjes met de door Ben Abas getekende avonturen van Tom Wells en Lex Brand. Martin Lodewijk maakte tien boekjes die bekend werden als de ruimtevaartserie en in de kranten konden we de avonturen lezen van Kapitein Rob en Piloot Storm. Er waren dus weinig pure SF-strips in de

jaren veertig en vijftig, maar regelmatig keerden in stripseries SF-thema's terug: Kuifje reisde naar de maan, Bob Morane bezocht ondraardse beschavingen. Nadat eind jaren vijftig de Spoetnik gelanceerd werd en de ruimtevaart mogelijk werd, inspireerde dit heel wat tekenaars tot het maken van strips waarin ruimtereizen plaatsvonden. Dan Cooper ging bijvoorbeeld op de pagina's van Kuifje richting Jupiter.

Bert Bus

Er is een naam die in Nederland lange tijd in één adem werd genoemd met de science fictionstrip: Bert Bus. Aan het eind van de jaren vijftig begon hij in de toenmalige Sjors met de serie *Olaf Noord* en tot op de dag van vandaag werkt hij aan SF-series met telkens een ander hoofdpersoon: Cliff Rendall (jaren zestig) Lance Barton (jaren zestig) Stef Ardoba (jaren zeventig) en Russ Bender (jaren tachtig). Helaas heeft Bus zich als schrijver van verhalen nauwelijks weten te ontwikkelen terwijl de ontwikkeling van de strip ondertussen

niet stil heeft gestaan. Wist hij vroeger de lezers van Sjors wekelijks in spanning te houden, tegenwoordig lijkt hij alleen te tekenen voor een kleine kern van liefhebbers.

Intussen was in Amerika de populariteit van de comic groeiende. Stripbladen en boeken zoals wij die kennen hebben lange tijd niet bestaan in de V.S. Strips werden gepubliceerd in kranten of in goedkoop geproduceerde tijdschriften met een of enkele verhalen rond een vaste hoofdfiguur of een thema. Verreweg de meest interessante comics verschenen in de jaren vijftig bij E.C., een uitgever die haar lezers heel wat serieuzer nam dan de meeste anderen. E.C. gaf voornamelijk bladen uit met horror en SF-verhalen van doorgaans hoge kwaliteit. Er werkten tekenaars aan mee als Bernie Krigstein, Wally Wood en Harvey Kurtzman. Ray Bradbury, een bekend auteur van korte verhalen schreef heel wat scenario's voor publicaties als *Weird science*, *Haunt of fear*, *Vault of terror* en *Tales from the crypt*. De strips in deze bla-

den waren nogal realistisch en dat heeft ertoe geleid dat, onder druk van allerlei wetelijke beperkingen de meeste uitgaven van E.C. gestaakt moesten worden. De laatste jaren worden weer veel van dit soort strips opnieuw uitgegeven.

De grote series: Ravian, Yoko Tsuno, Luc Orient en anderen

Het zou tot het einde van de jaren zestig duren voordat science fiction er echt bij ging horen in de Europese stripbladen. In 1967 gingen twee series van start: Ravian en Luc Orient. Weer iets later verschenen de eerste afleveringen van Lone Sloane en Robbedoes kreeg een eigen SF-serie met Yoko Tsuno. Het vermelden waard zijn ook de wat onderschatte reeks Dani Futuro van Mora en Gimenez die in 1971 in Kuifje van start ging en het prachtige epos *Schipbreuk in de tijd* van Paul Gil-

lon en Forest. Roger Leloup begon aan Yoko Tsuno nadat hij eerst jarenlang bij de studio Hergé had gewerkt. Met een enorme zorg voor details en veel aandacht voor de harde wetenschap tekent Leloup zijn verhalen die zich afwisselend op aarde en op de planeet Vineia afspelen. Yoko Tsuno is een uitstekend getekende en vertelde serie voor een vrij jong publiek, die sinds kort zelfs in Amerika wordt uitgegeven. Ravian groeide in korte tijd uit van een humoristisch getekende strip tot een zeer goede realistische reeks met heel volwassen onderwerpen die door een groot publiek van jong tot oud gewaardeerd wordt. De makers, Mezieres en Christin slagen erin met goed door-dachte verhalen te amuseren en tot nadenken aan te zetten.

Meer avontuurlijk zijn de strips van Eddy Paape en Greg. De eerste avonturen van Luc Orient waren een lange doorlopende SF-sage die zich afspeelde rond de planeet Terango, waar een machtsstrijd aan de gang was. Paape en Greg hebben

nooit zozeer de behoefte gehad hun lezers een boodschap te vertellen, ook niet in de zes verhalen die zich na de terugkeer van Terango op aarde afspelen. In de loop der jaren werd het tekenwerk van Eddy Paape, die voordat hij met Luc Orient begon heel wat jaren voor Robbedoes had getekend, steeds mooier en het is jammer dat we zo weinig meer van hem zien in Kuifje. Sinds enige tijd werkt hij wel aan de horrorserie voor volwassenen *De tuinen van de angst* waarvan onlangs het tweede deel verscheen bij Dargaud.

Mooi tekenwerk vinden we ook bij Druillet. Hij verraste de stripwereld met zijn vaak paginagrote uitspattingen in de serie Lone Sloane. Lone Sloane is een eenzame door de ruimte dodelende man, een thema dat vooral in de jaren zestig populair was, met vuurrode ogen. Nadat hij eerst figuureerde in een aantal korte verhalen kreeg de serie een voorlopig hoogtepunt in *Delirius*, een prachtig verhaal over dictatuur, waarin Druillet zich uitleefde in duizelingwekkende en uiterst gedetailleerde decors. *Delirius* werd geschreven door Jacques Lob, een belangrijke scenarist die weinig maar wel heel interessante verhalen heeft geschreven. Het is bijzonder jammer dat van Druillet geen enkel boek in het Nederlands is verschenen. Behalve zijn oude verhalen zijn ook zeker Druillets meest recente boeken, de triologie Salammbo, zeer de moeite waard.

De jaren zeventig: strips voor volwassenen

Druillet werd in de jaren zeventig een van de pioniers van het stripverhaal voor volwassenen. Met Moebius, Farkas en Dionnet richtte hij de uitgeverij Les Humanoïdes Associées op, die onder meer het tijdschrift *Metal Hurlant* uitgaf. Dit was een heel belangrijk tijdschrift dat tot 1988 heeft bestaan en waarin tekenaars vrij waren om te doen wat ze

wilden. Vooral in de eerste jaren stond *Metal Hurlant* helemaal vol met SF-strips en heel wat nieuwe tekenaars kregen een kans om te publiceren zoals Serge Clerc, Yves Chaland en Chantal Montellier. De verhalen in het blad waren lang niet altijd even goed en de tekenaars leken vooral science fiction te kiezen omdat het hen toestond te experimenteren met tekenstijlen. Een vroege strip voor volwassen lezers was *Arman en Ilva*, een krantestrip die werd gemaakt door The Tjong Khing en Lo Hartog van Banda. Misschien is deze strip waarin niet zozeer wetenschap, maar eerder de relaties tussen mensen en hun gevoelens centraal staan wel de beste krantestrip die ooit in Nederland gemaakt werd.

Terug naar Nederland

Een strip die beschouwd kan worden als een bewerking van *Arman en Ilva* voor jongere lezers is *Arad en Maya*, ook geschreven door Hartog van Banda, maar getekend door Jan Steeman. In deze serie die begin

jaren zeventig in Sjors verscheen werd vaak de draak gestoken met actuele problemen zoals het verkeersprobleem of de vervuiling. Leuke science fiction werd ook gemaakt door John Bakker. Hij tekende *Blook*, een superheldenparodie en het prachtige *Dan Teal en het maanvirus*, geschreven door Geo Staad, die we beter kennen als de plezierdichter Drs. P. Dick Matena mag beschouwd worden als een van de grootste talenten van de Nederlandse strip. Nadat hij jarenlang humoristische strips had getekend brak hij radicaal van stijl halverwege de jaren zeventig. Nadat hij eerst nog de

strip *Viril* tekende voor Mickey maandblad ging hij voor volwassenen SF strips maken. Zijn werk werd over de hele wereld gepubliceerd en vooral *Het web* en *De prediker* zijn heel intrigerende SF-strips.

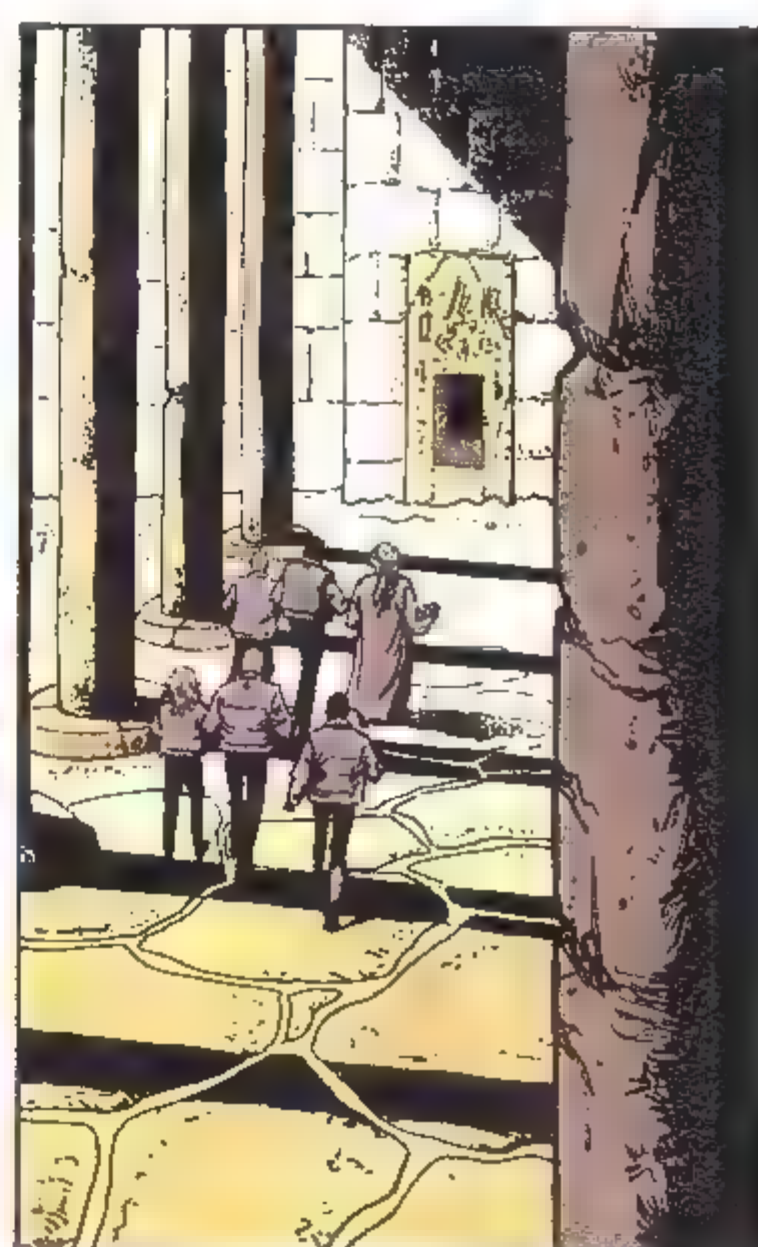
Ook in Kuifje werden in de jaren zeventig strips gepubliceerd die een volwassen publiek aanspraken zoals *Simon van de rivier*, *Wen* en *de Spirit*. Opvallend is dat in de jaren zeventig veel strips weer net zo pessimistisch werden als in de jaren dertig. Niet alleen Auclair maar ook tekenaars als Crespin (Marseil), Montellier (Shelter) en Santi (Hervormingskamp B) zien de toekomst somber in.

Halverwege de jaren zeventig was science fiction weer helemaal in dank zij films als *Star Wars* en een toenemend aanbod aan vertaalde boeken. Er ontstond een heel breed aanbod aan SF-strips variërend van intelligente strips voor een volwassen publiek zoals de strips van Bilal en Christin tot pure avonturenverhalen, de een wat minder geslaagd dan de ander. Een van de beste strips in dit genre, dat wel space opera genoemd wordt is *Storm*, getekend door Don Lawrence en voor het grootste deel geschreven door Martin Lodewijk. Over Don Lawrence en Martin Lodewijk kun je volgende week meer lezen in Kuifje.

BOB MORANE

SAMENVATTING: Sigrïd wil onze vrienden wel volgen naar de tempel. Achmed zal hen leiden... Terwijl het groepje zich klaarmaakt om de nacht door te brengen in de woestijn, worden ze aangevallen door... de broeders van Osiris...

BOB MORANE DE KROKODILLENTEMPEL

HIER VLAKBIJ ZIJN GROTEN WAAR TALLOZE MUMMIES VAN HEILIGE KROKODILLEN ZIJN OPSLAGEN. VAN BEDOEIENEN HOORDE IK DAT DIE GROTEN INDERDAAD IN VERBINDING STAAN MET DE GEHEIME TEMPEL, MAAR ZELF HEB IK NOOIT VAN DIE TOEGANG GEBRUIK GEMAAKT.

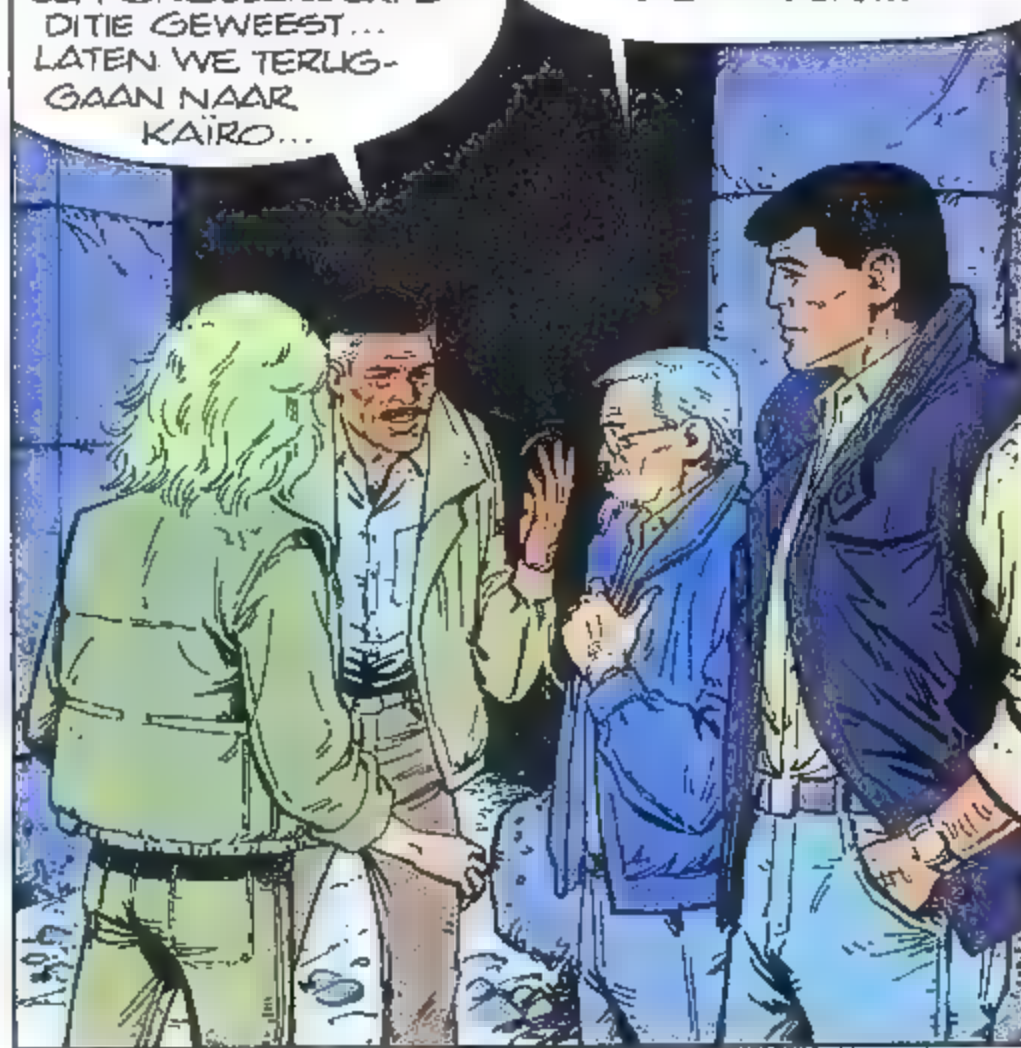
GOED, DAN GAAN WE LANGS DIE WEG... WAAR Wachten WE NOG OP?

NIET ZO SNEL... ACHMED EN IK GAAN VOORUIT. ALS WE DE DOORGANG VINDEN, KOMEN WE JULIE HALEN. BLIJF IN DE TUSSENTIJD HIER OP ONS Wachten...

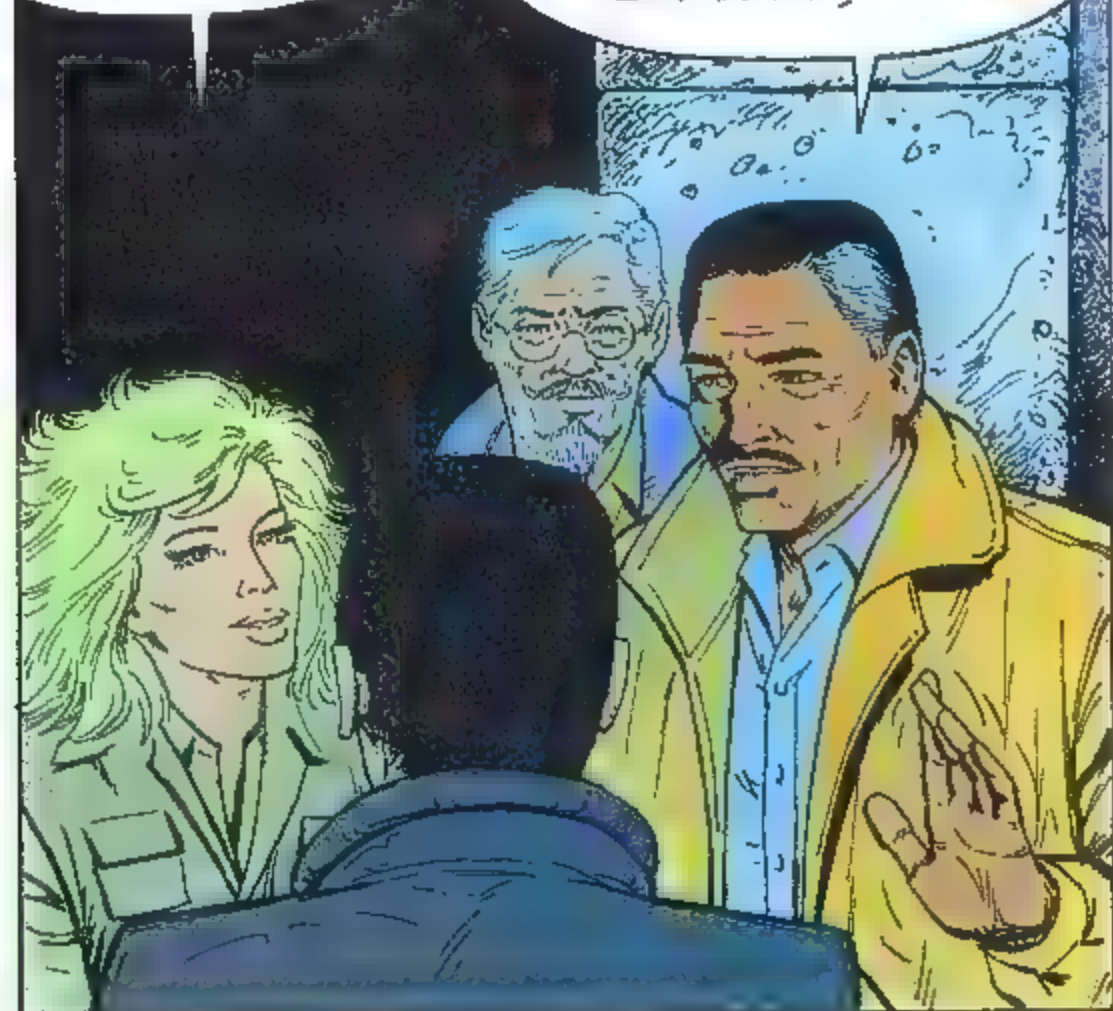
WAAROM ZIJN JULIE ZO KOPPIG? VANAF HET BEGIN IS DIT EEN ONGELUKSEXPE-DITIE GEWEEST... LATEN WE TERLIG-GAAN NAAR KAIRO...

IK HEB ALLE VERTROUWEN IN BOB. ALS DE TOEGANG BESTAAT, ZAL HIJ DIE VINDEN...

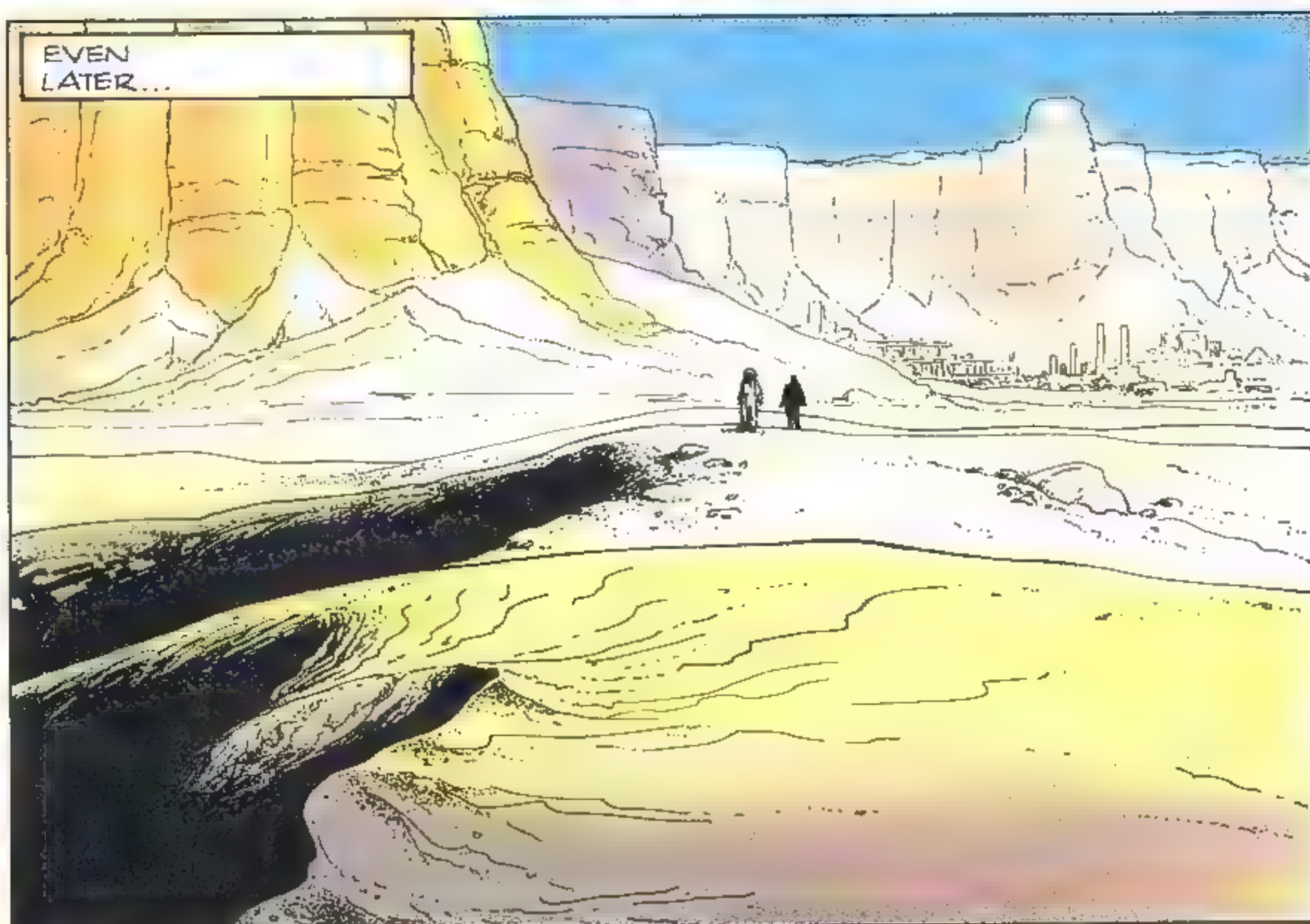

LI HEBT GELIJK. BOB WEET WAT HIJ DOET...

M'N GEMOED SCHIET VOL!... NOU JA, ALS JULIE JE IN HET ONGELUK WILLEN STORTEN, TREK IK M'N HANDEN ERYAN AF!

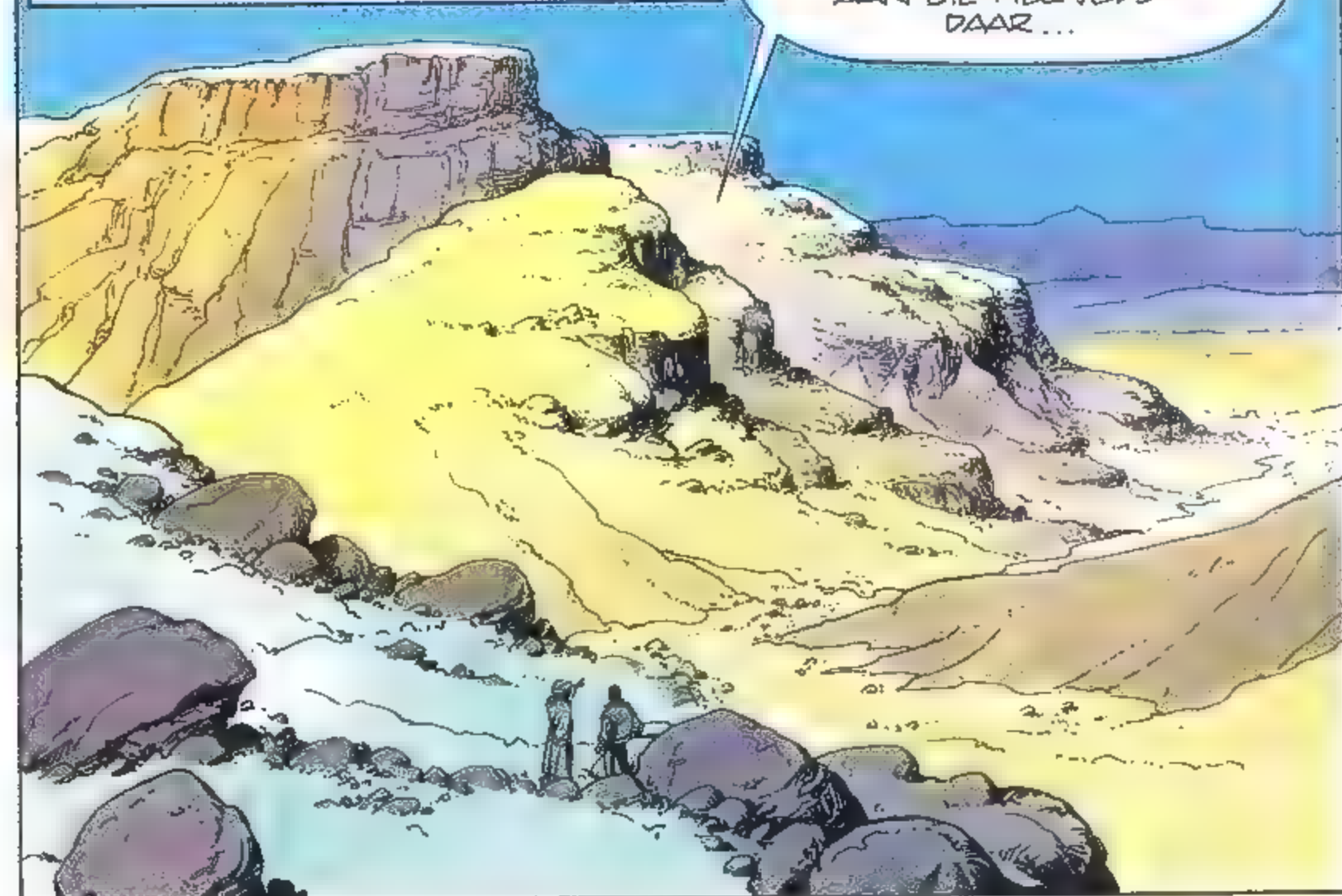

EVEN LATER...

BOB EN ACHMED MOESTEN MEER DAN EEN UUR LOPEN...

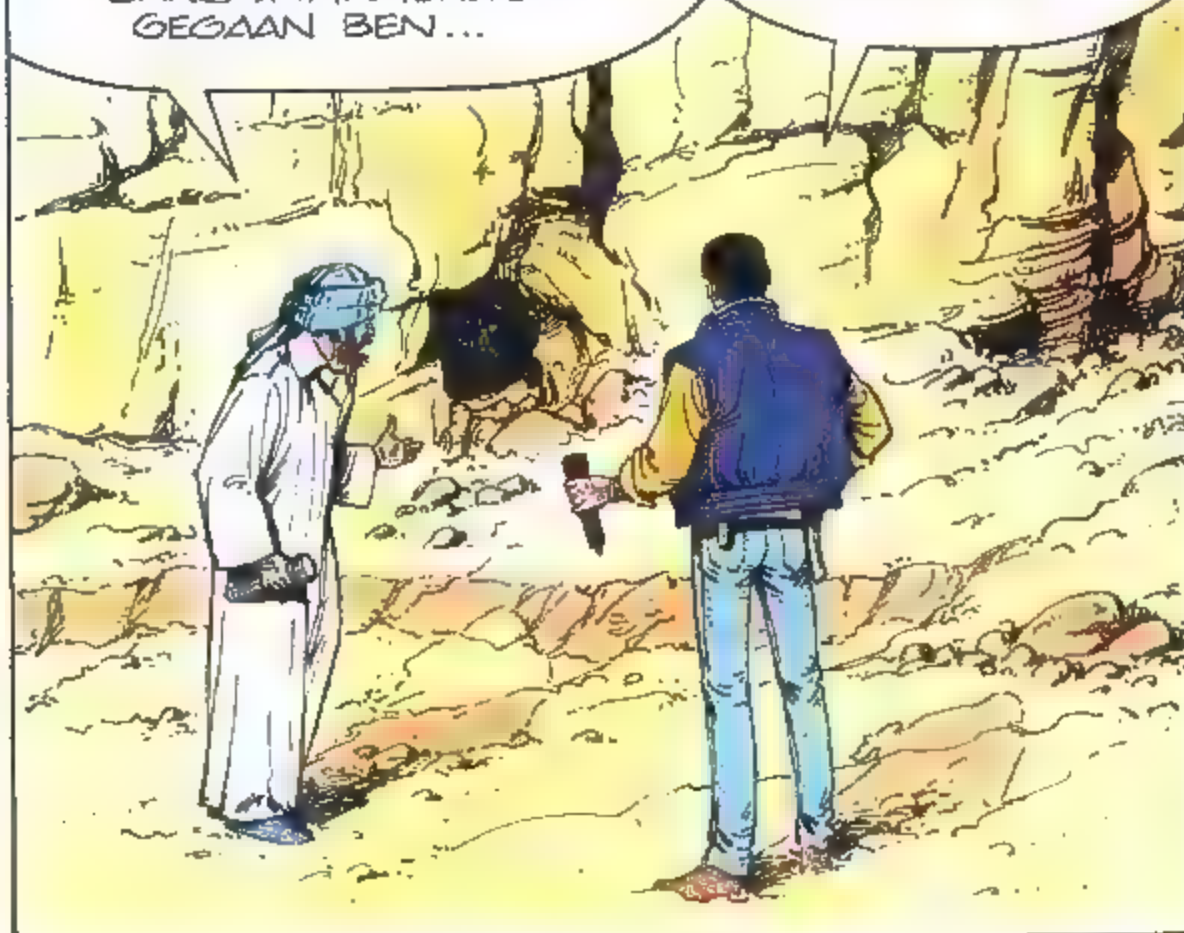
DE GROTEN LIGGEN ONDER-AAN DIE HEUVELS DAAR...

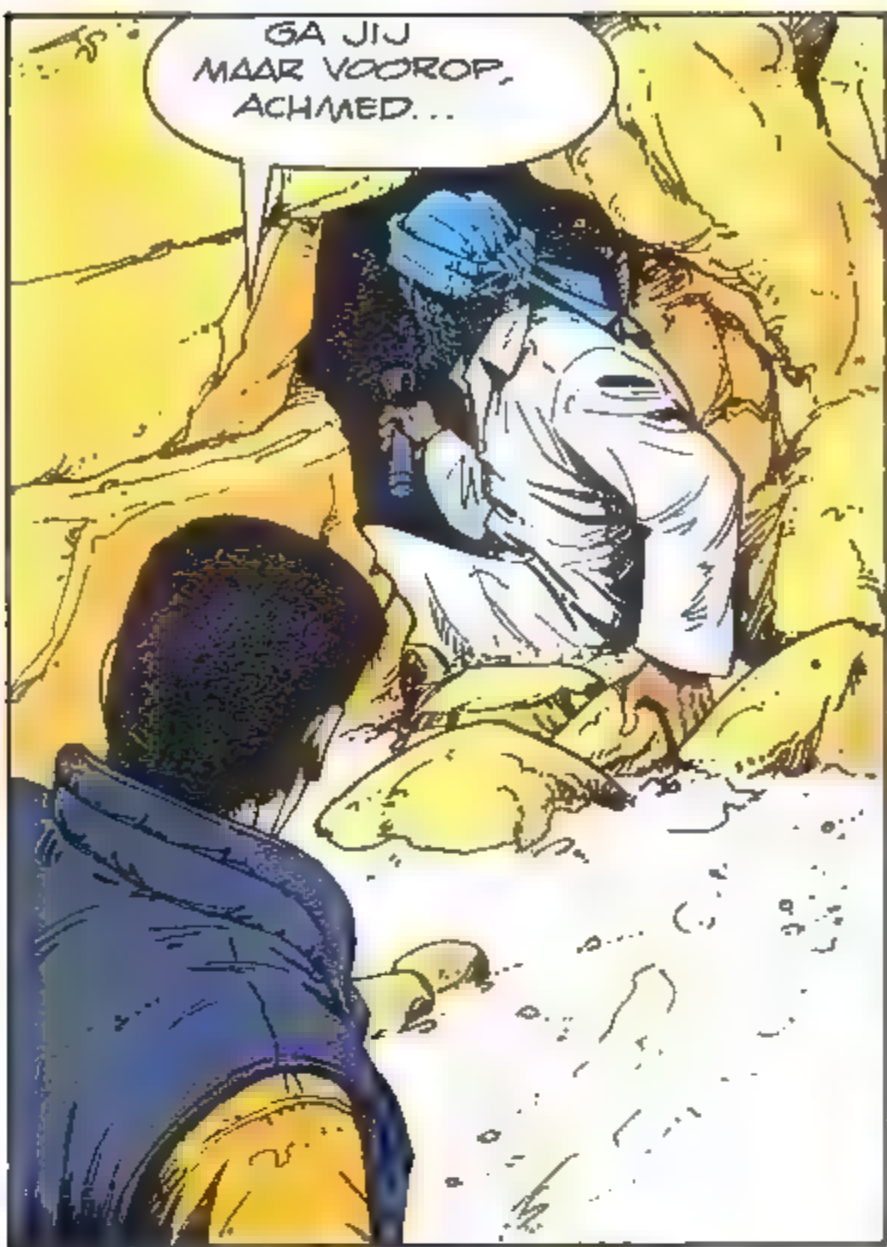

... OM DE GROTEN TE BEREIKEN.

DAT IS DE INGANG VAN DE DIEPSTE SPELONK. IK WILDE DIE OIT ONDERZOEKEN, MAAR IK WERD ZO BANG DAT IK TERLIG-GEGAAN BEN...

HET ZOU ME VERBAZEN ALS WE SPOOKKROKODILLEN TEGEN-KWAMEN...

GA JIJ
MAAR VOOROP,
ACHMED...

WAT EEN STOF...
EEN SPROEIER ZOU HIER WON-
DEREN DOEN...

WAT
IS ER?
WAAROM
GA JE NIET
VERDER
?

WEET IK NIET... IK BEN HIER
AL ZO'N TIJD NIET GEWEEST...
IK WAS VERGETEN HOE ONHEIL-
SPELLEND DEZE GROTEN
WAREN...

KOM, ACHMED,
EEN OUWE GRAFROVER
ALS JIJ IS WEL HET
EÉN EN ANDER
GEWEND...

ALLE GRAVEN
ZIJN VERVLOEKT.
WIE ZE SCHENDT, LOOPT
HET GEVAAR DAT
DE DODEN ZICH
WREKEN. DEZE SPE-
LONKEN ZIJN ANDERS...
ZE WORDEN
BEWAAKT...

NATUURLIJK
DOOR EEN KROKODIL
MET EEN BEK ZO GROOT
ALS DE INGAANG VAN DE
HEL EN IN STAAT TIEN MEN-
SEN TEGELIJK OP TE
SLOKKEN...

GEEN KROKODIL.
HET SPOOK VAN EEN MENS, EEN
DEMON... DE EERSTE KEER
KWAM IK HET TEGEN EN DOODS-
BENALIWD BEN IK
GEVLICHT...

VOORUIT, WE GAAN VERDER...
MET DIE BAKERPRAATJES MAAK
JE ME NIET BANG...

BOB MORANE

DE TWEE MANNEN...

... VERVOLGDEN HUN WEG...

... DOOR DE ONDERAARDSE GANGEN.

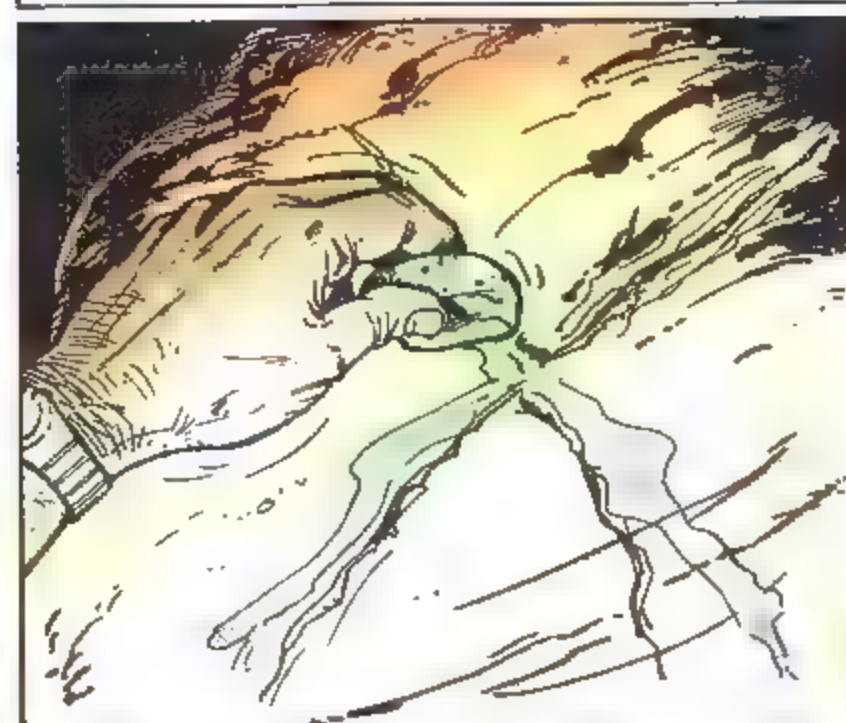

BIJ ELKE KRUISING LIET ACHMED DE MERKTEKENS ZIEN DIE HIJ DE VORIGE KEER HAD ACHTERGELATEN.

TOEN BEN IK OOK HIERLANGS GEKOMEN...

ZORGVULDIG TREKT BOB ZE MET KRIJT OVER.

TENSLLOTTE BEREIKEN ZE DE CRYPTIE...

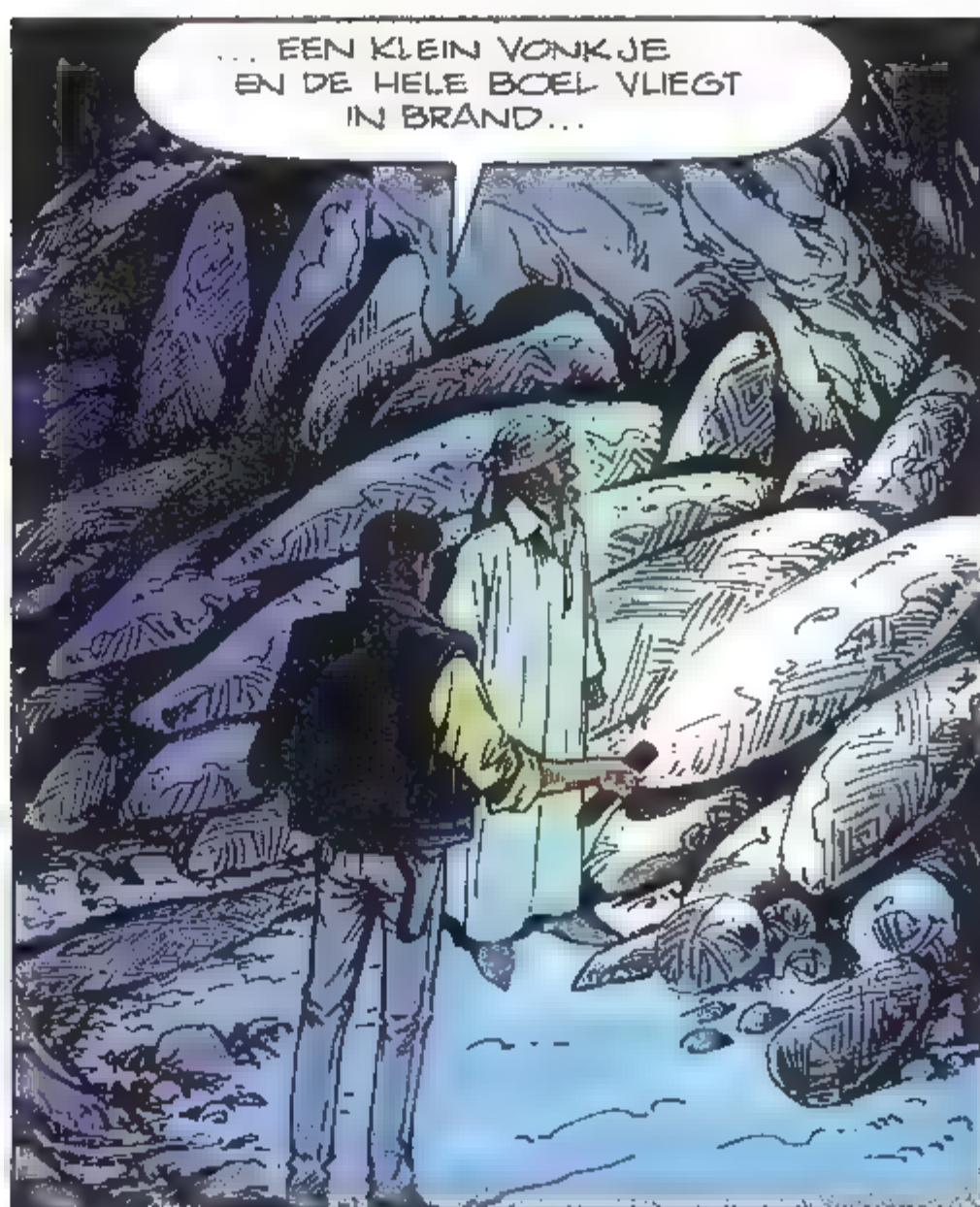
OVERAL LIGGEN DE MUMMIES OPOESTAPELD...

ZE GEBRUIKTEN ASFALT OM DE LIJKEN TE CONSERVEREN...

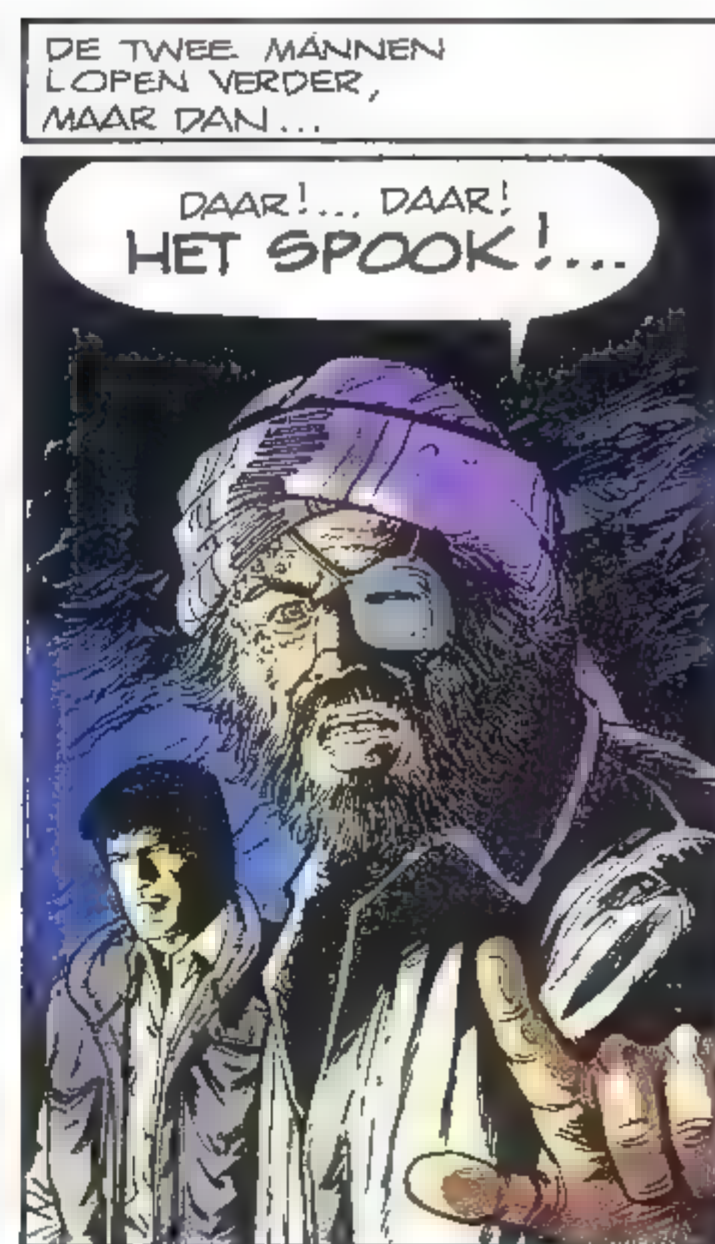

GEUKKIG IS DE
TIJD VAN DE OLIELAMPEN
VOORBIJ...

... EEN KLEIN VONKJE
EN DE HELE BOEL VLIET
IN BRAND...

DE TWEE MANNEN
LOPEN VERDER,
MAAR DAN...

DAAR!... DAAR!
HET SPOOK!...

HET SPOOK!...
HET SPOOK!...

ACHMED, DAT SPOOK
VAN JE IS GEWOON EEN VER-
DWAALDE GRAFROVER. HIJ HEEFT
DAGENLANG IN DE GOTTEN ROND-
GEZWOVEN, Z'N LAMP GING
LIT EN HIJ STIERF VAN HON-
GER EN ANGST.
HET ASFALT IN DE
ATMOSFEER HEEFT HEM
GEMUMMIFICEERD...

BOB MORANE

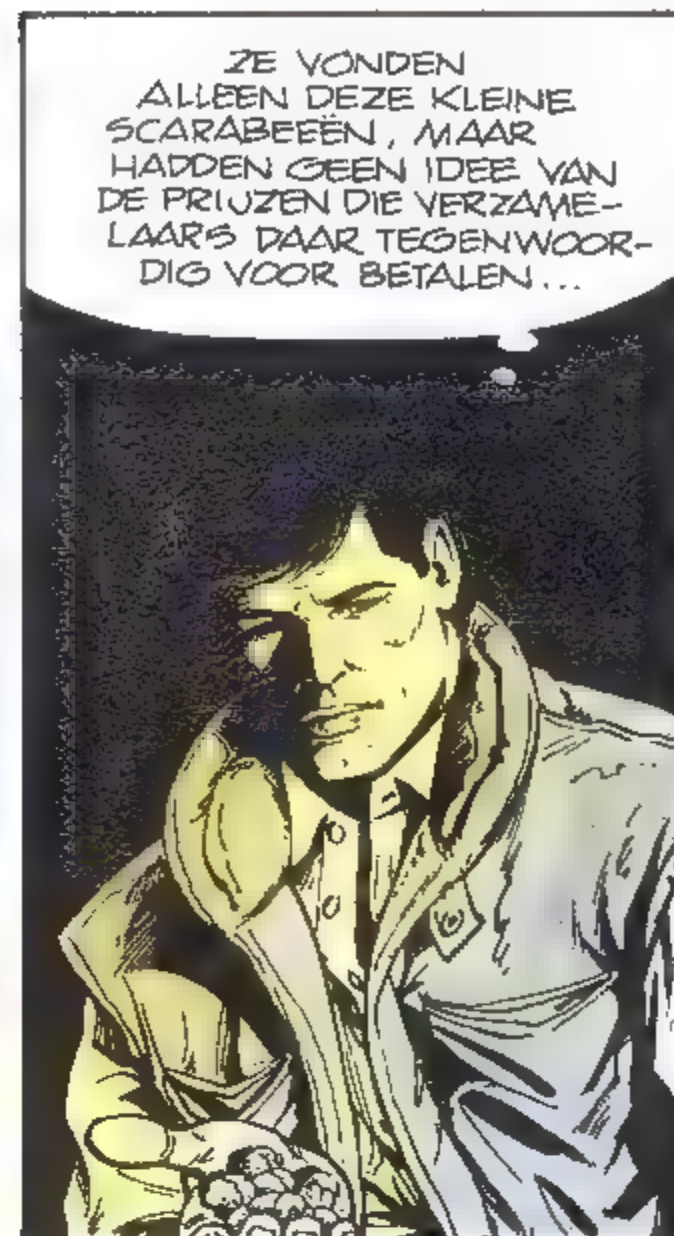
PAS
VERSCHEENEN BIJ
DE LOMBARDI
UITGAVEN!
SNAKE

EVEN VERDEROP...

ALLES IS VER-
NIELD DOOR ROVERS OP
ZOEK NAAR KOSTBAAR-
HEDEN.

ZE VONDEN
ALLEEN DEZE KLEINE
SCARABEEËN, MAAR
HADDEN GEEN IDEE VAN
DE PRIJZEN DIE VERZAME-
LAARS DAAR TEGENWOOR-
DIG VOOR BETALEN...

IK NEEM ZE MEE ALS
SOUVENIR...

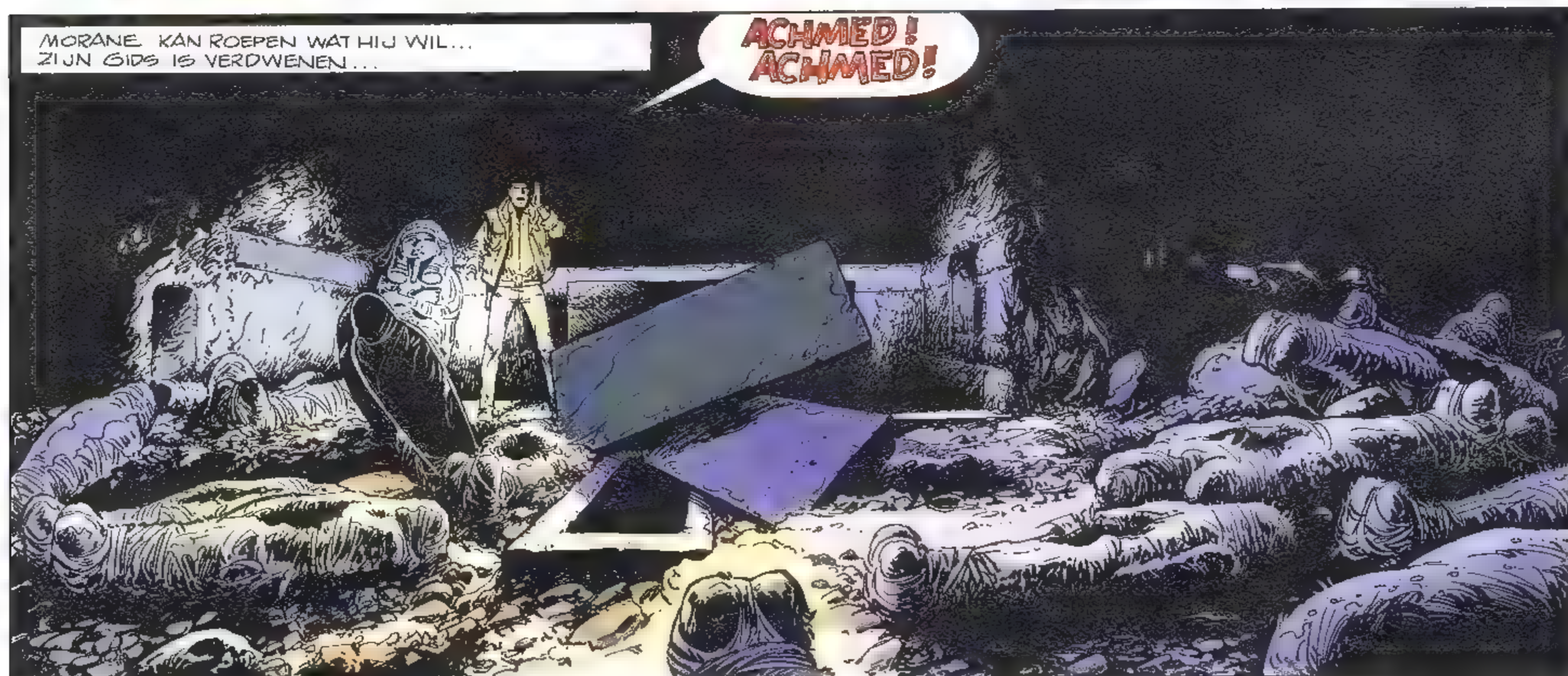

WE GAAN VERDER,
ACHMED... WE HEBBEN
AL GENOEG TIJD VERLOREN...
HEE! ACHMED...
WAAR ZIT
JE?

MORANE KAN ROEPEN WAT HIJ WIL...
ZIJN GIDS IS VERDWEENEN...

**ACHMED!
ACHMED!**

wordt vervolgd

Road House

Roadhouse is in alles een film van deze tijd. Sex, geweld, muziek en niet te vergeten Patrick Swayze; het idool van dit moment.

Het verhaal

Patrick Swayze speelt de rol van Dalton. Hij is een wat rustig type, dat ondanks dat, of wellicht juist daardoor, is neergestoken en neergeschoten en van wie veel van zijn botten regelmatig zijn gebroken. Kortom, hij leidt een niet alledaags leventje. Nu wordt hij ingehuurd door de nachtclub Road House om, hoe dan ook, de orde te handhaven. Maar daar is het aan de lopende band vechten geblazen. Het nieuwe meubilair is net afgeleverd, of de tent wordt alweer, voor de zoveelste keer, grondig verbouwd. De schuldige achter deze overdosis geweld is de bendeleider Brad Wesley, in het dagelijks leven beter bekend als Ben Gazzara. Tussen de bedrijven door leert Dalton een alleraardigst liefje kennen: Elizabeth Clay (Kelly Lynch). Ze doet meer dan wonden verzorgen...

Op een zeker moment krijgt Dalton genoeg van de aanhoudende vechtpartijen. Vandaar dat er op aangestuurd wordt het letterlijk en figuurlijk "uit te vechten"...

Patrick Swayze

De nu 36-jarige acteur viel vooral op -en in de smaak- in de geruchtmakende muziekfilm Dirty Dancing. Een simpel verhaaltje over een verliefd stelletje, waarin Swayze letterlijk en figuurlijk de sterren van de hemel danst. Nu is hij ook weer constant in beweging. De ene vechtpartij heeft het netvlies maar net verlaten of de volgende is weer aan de

gang. Nu hebben, wat film betreft, vecht- en dansfilms èèn ding gemeen. Je hebt een choreograaf nodig om het overtuigend in beeld te krijgen. Door zijn souplesse had Swayze bovendien het grote voordeel, aldus viervoudig wereldkampioen kickboxen Benny Urquidez, dat hij iets op vechtsportgebied binnen twee weken onder de knie had, waar een ander minimaal een half jaar over deed.

Voor de echte liefhebber: twee van de vele songs in de film worden gezongen door Patrick Swayze. Goed luisteren dus.

Conclusie

De film is aan te raden voor een ieder die van van goed gespeelde actie houdt. De film heeft een ongelooflijke vaart. De zwijmelscènes nemen we dan maar even voor lief om bij te komen. Gaan kijken! Da's 't beste!

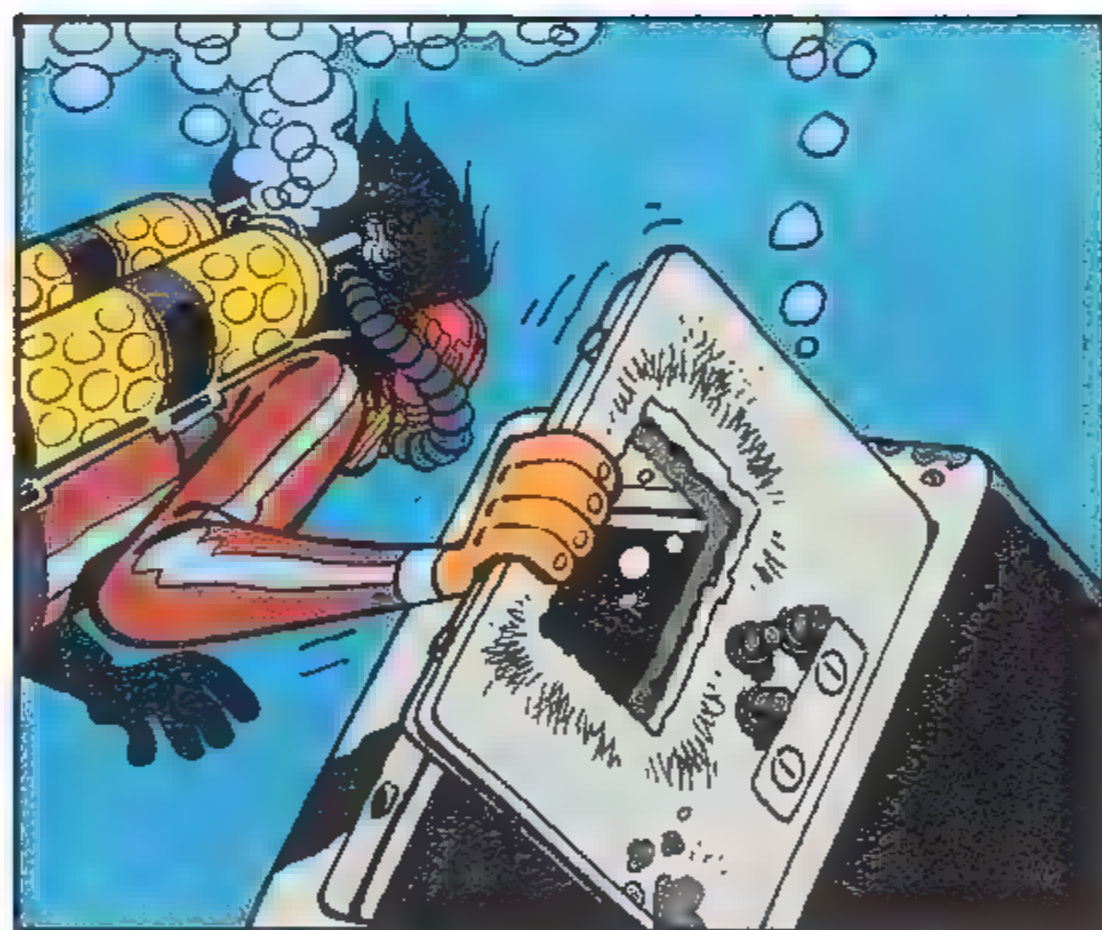
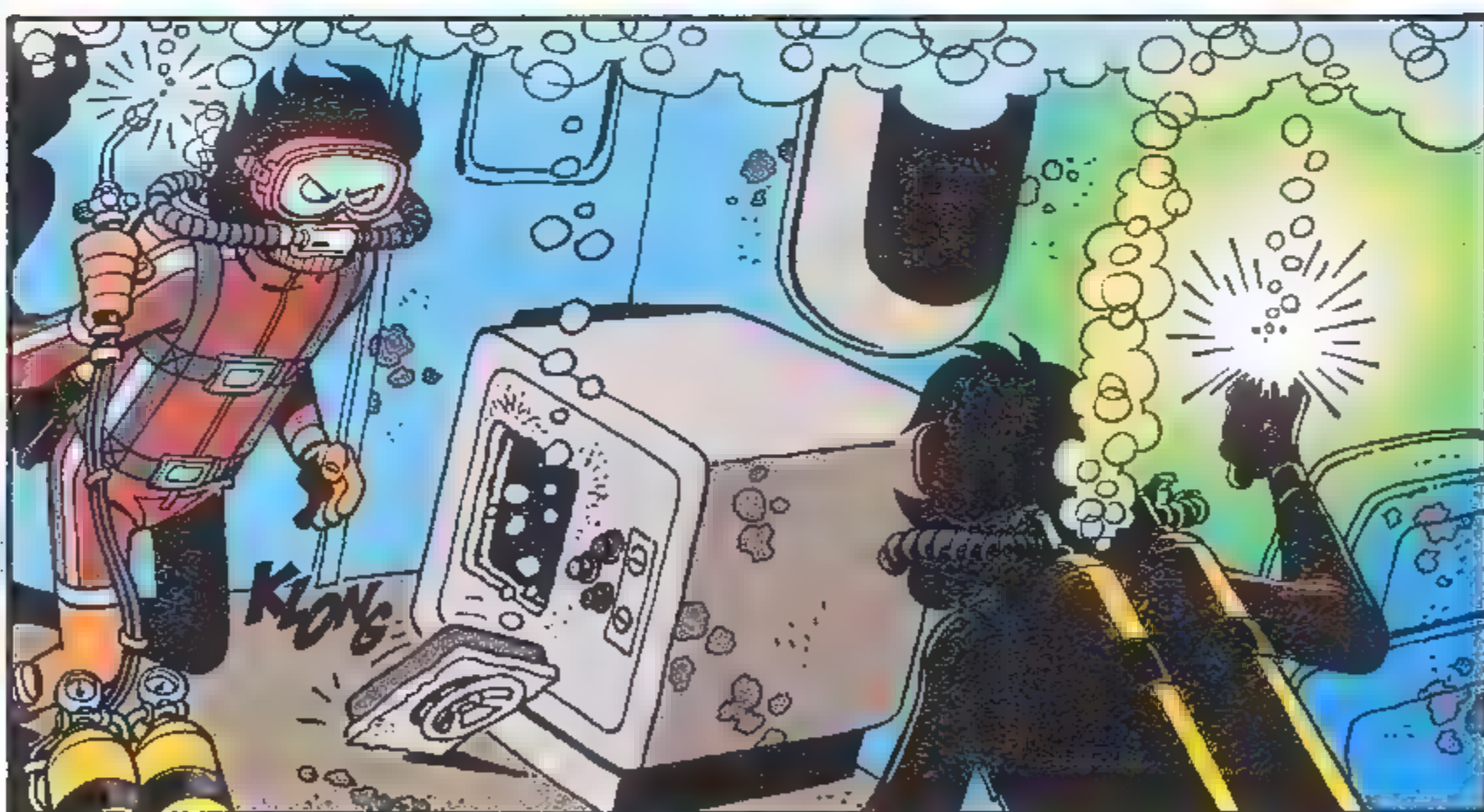
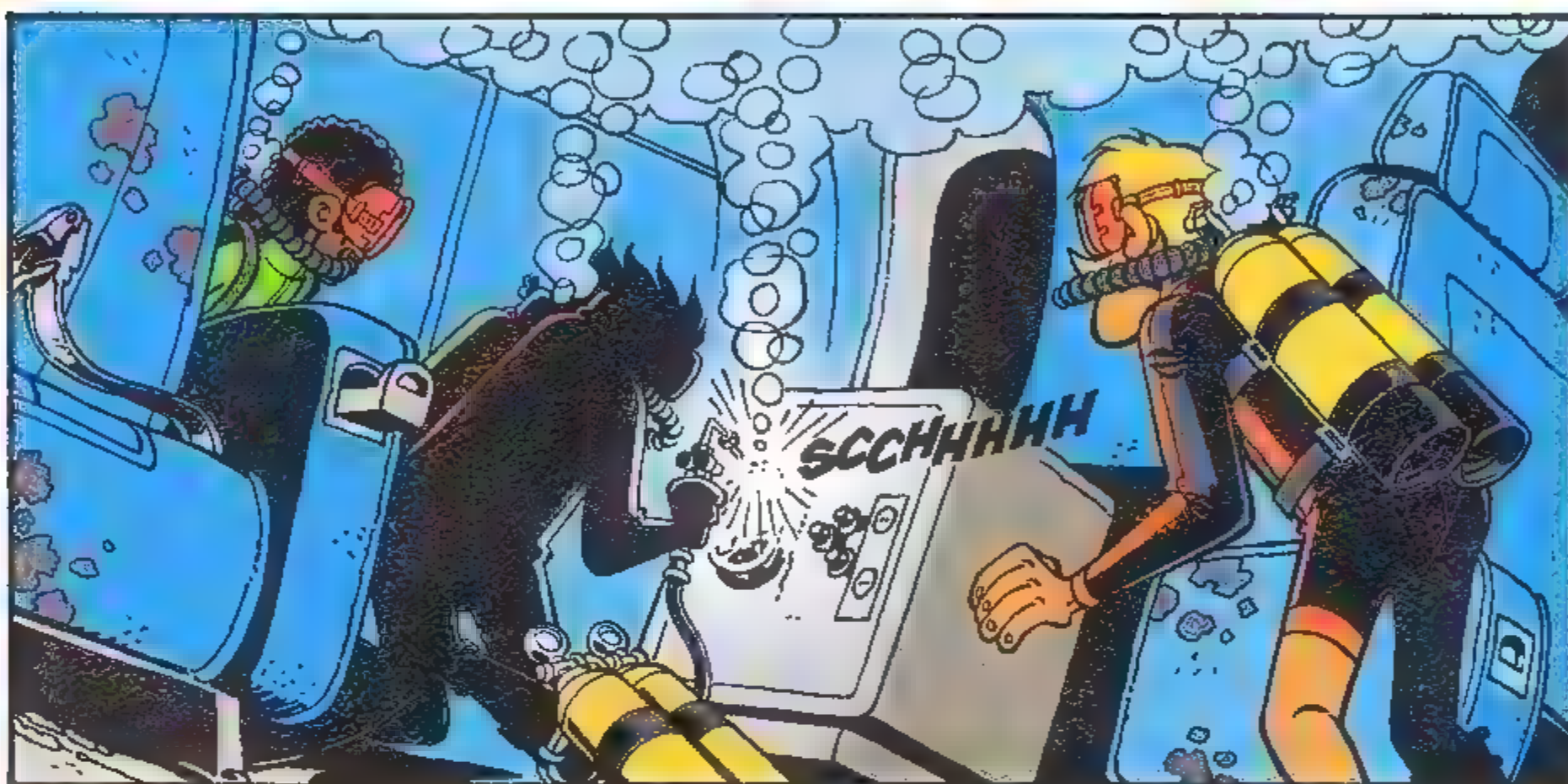

Dag Simon,

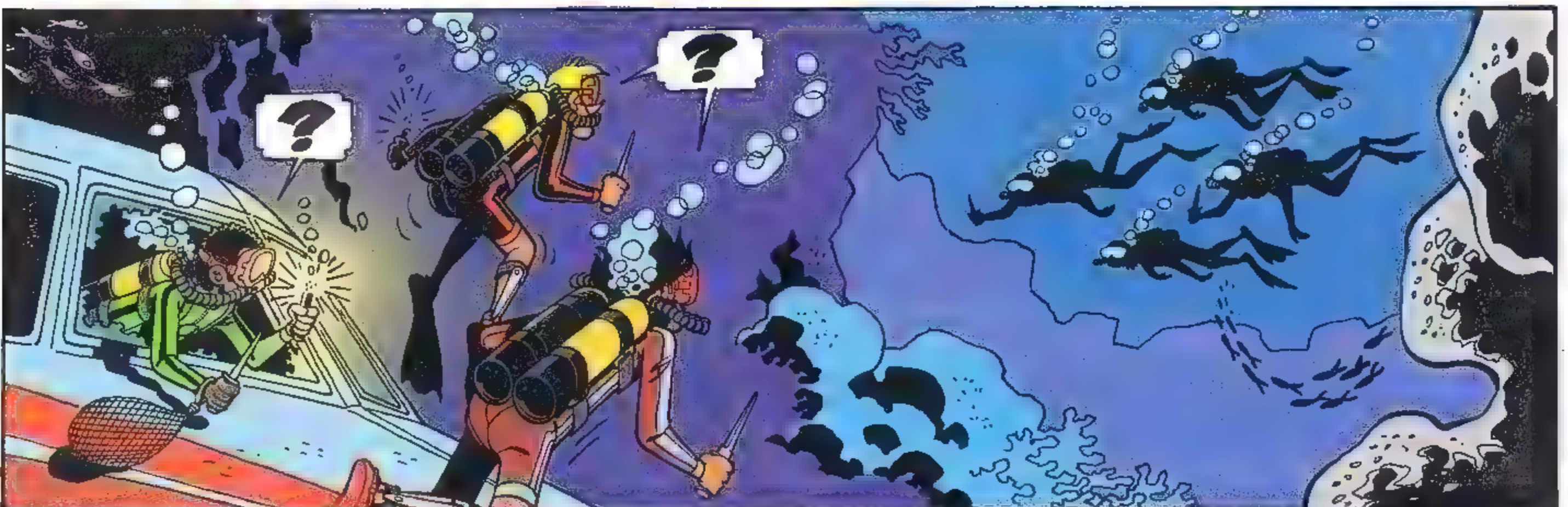
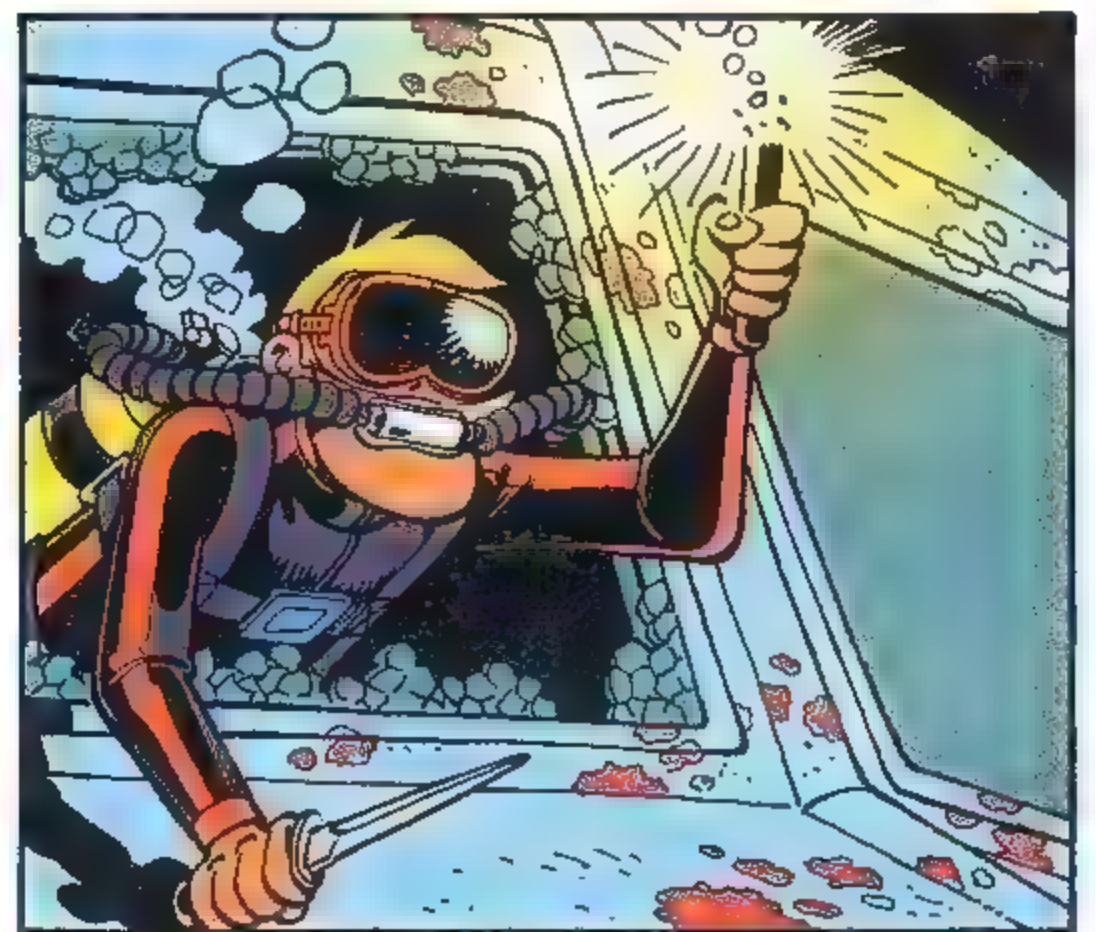
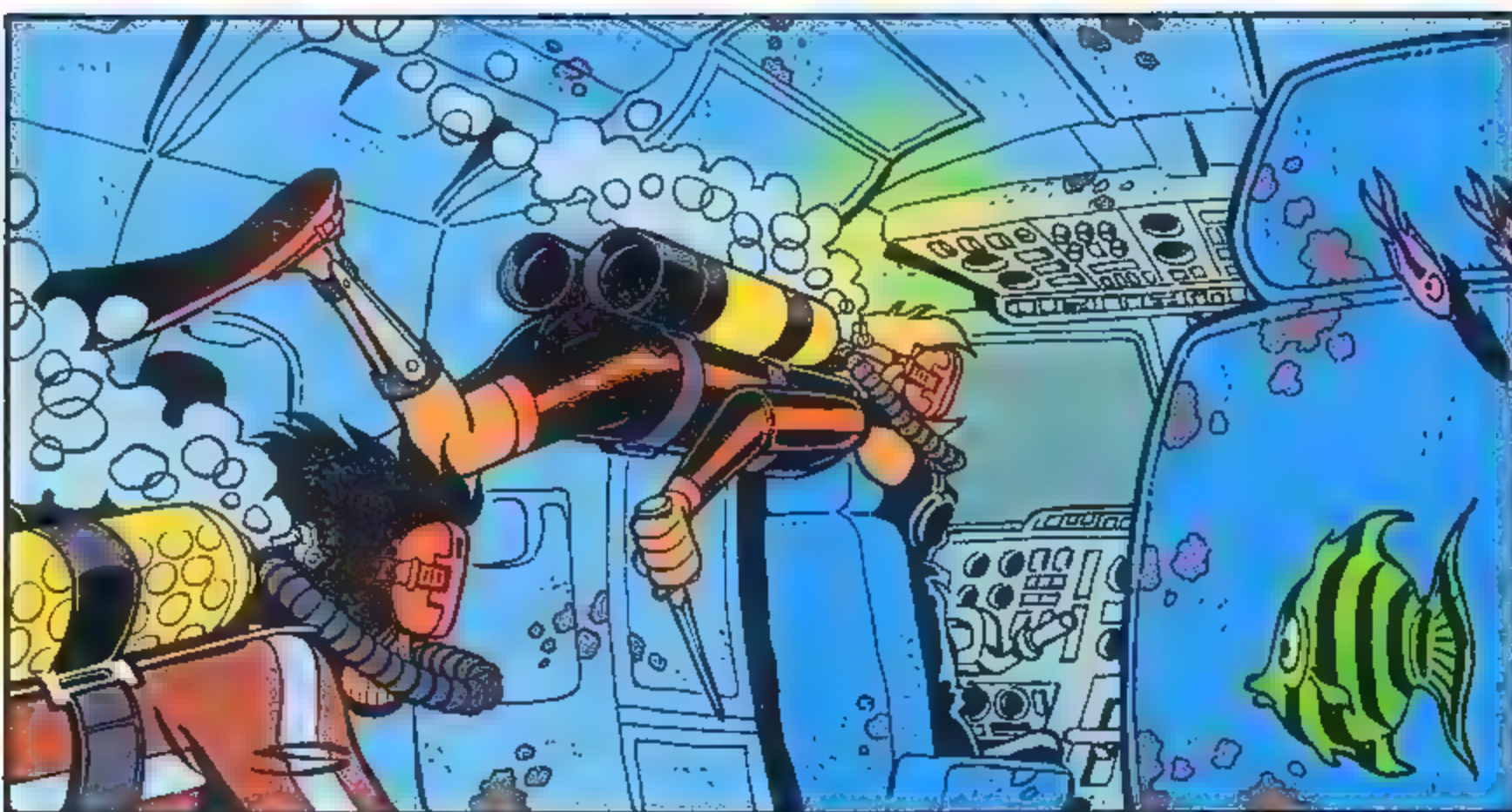
Enkele weken geleden, op 21 juni om precies te zijn, overleed Simon van Collem, de man die Nederland niet alleen leerde film te kijken, maar bovenal leerde waarderen. Hij, de grote vriend van de sterren van het witte doek, liet de Nederlandse en Vlaamse kijker in zijn ruim 30-jaar durende televisiecarrière kijken in de keuken van de filmwereld. Door hem werden we iedere keer weer gewaar, dat ook een filmster een gewoon mens is. Hij heeft in de loop van zijn leven ontelbare artiesten ontmoet. Simon bleef daar bescheiden onder. Hij kon er smakelijk over vertellen en schrijven. Met het heengaan van deze grootheid is de filmwereld een perfecte schakel tussen maker en kijker kwijt. Want zoals Simon was er maar èèn...

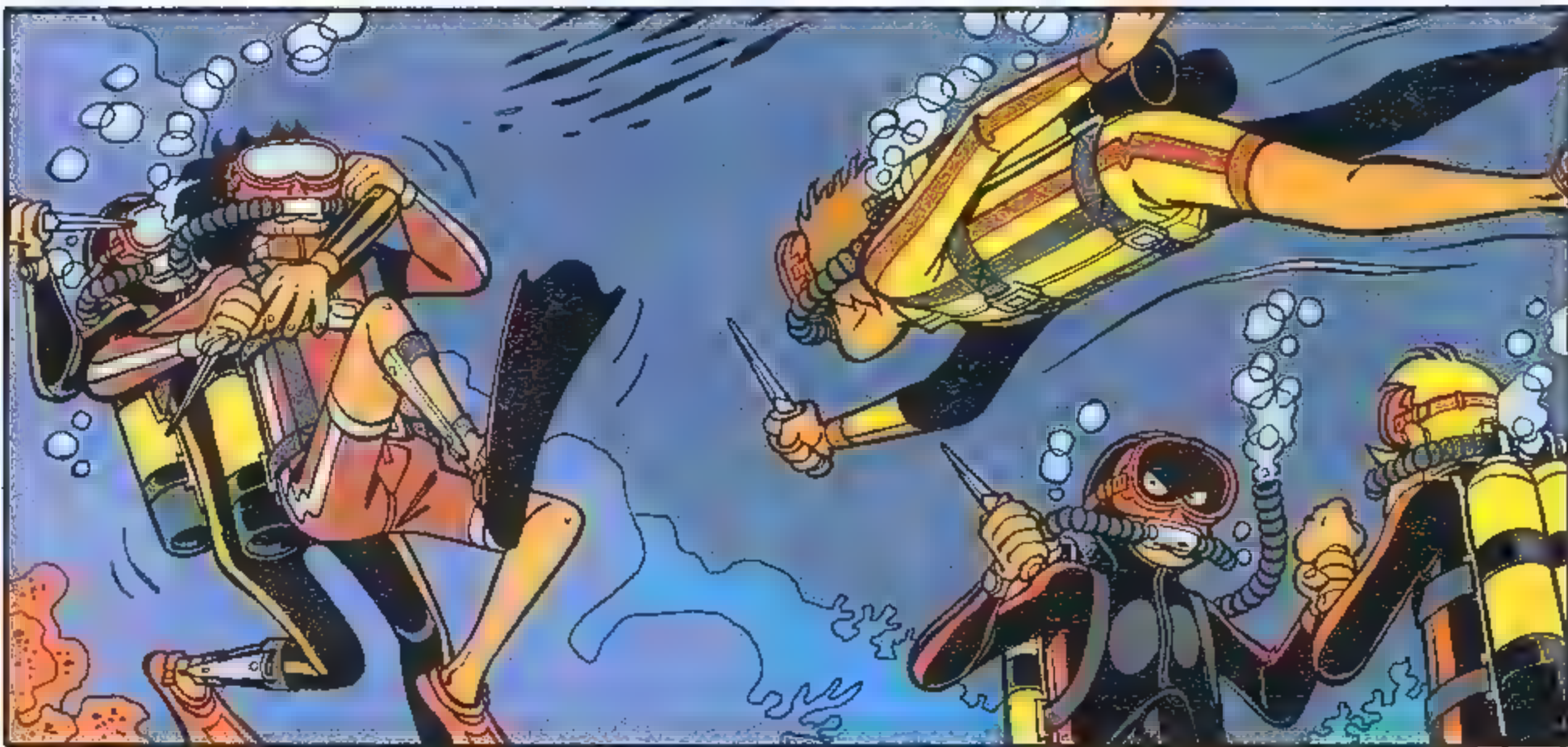
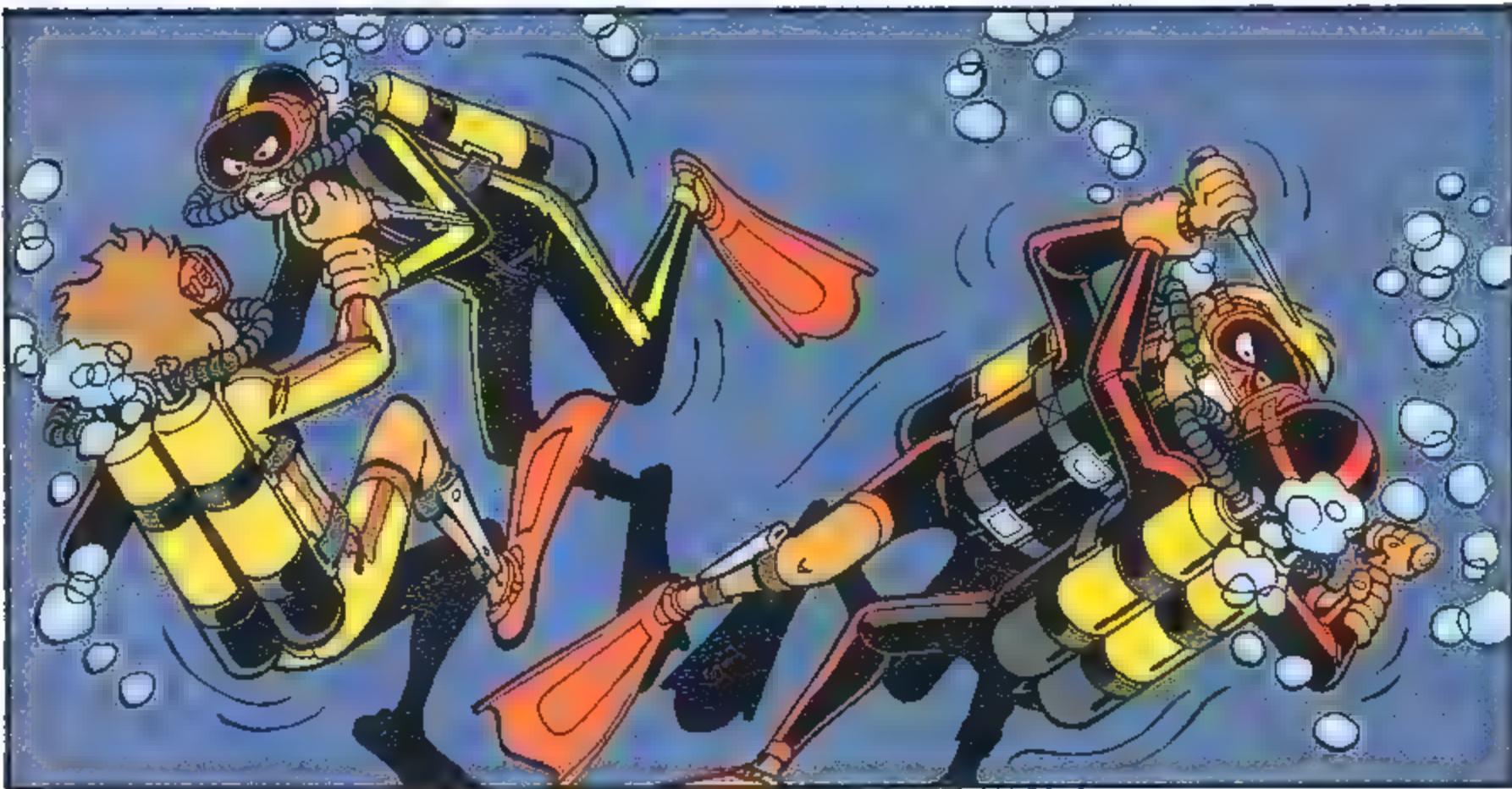
Rein van Willigen.

CLIFTON MATOUTOU-FALAISE

SAMENVATTING: Nu zijn ze bij het wrak! Maar het vliegtuig vertoont sporen van een ontploffing... het werd degelijk gesaboteerd! Onze vrienden proberen er in te komen... De ontdekkingen zijn alles behalve... maar misschien in de koffer...

kuifie Stripnieuwtjes

MARC HARDY: IS ER LEVEN OP HET KERKHOF?

Marc Hardy is bij het publiek vooral bekend door zijn strip G. Raf Zerk, de humoristische belevenissen van een man die in eerste instantie een weinig humoristisch beroep lijkt uit te oefenen: grafdelver. Onlangs verscheen het zesde album in deze uiterst succesvolle serie, met als titel *Dans macabre* (uitgeverij Dupuis).

De grappen in G. Raf Zerk zijn soms tamelijk grof, maar toch worden ze in een jeugdblad als Robbedoes gepubliceerd. Heeft het succes van de strip u verbaasd?

Marc Hardy: "Veel jonge lezers, zelfs van zeven en acht jaar, blijken gek op G. Raf Zerk te zijn. Dat heeft me inderdaad verbaasd. Maar ja, kinderen zijn door de televisie aardig wat gewend: geweld, monsters enzovoort..."

U tekent voor uitgeverij Glenat ook een strip voor volwassenen. Is die wezenlijk anders dan G. Raf Zerk?

"Nee, eigenlijk niet. G. Raf Zerk gaat over de dood, de strip voor Glenat over oorlog, prostitutie, concentratiekampen.

Die onderwerpen zijn weliswaar shockender dan G. Raf Zerk, maar shockeren op zich is niet ons uitgangspunt. Het gaat eigenlijk vanzelf."

Gelooft u dat u bekend staat als een gruweltekenaar?

"Nee, dacht ik niet."

Maar u overdrijft graag?

"Ja, de meest overdreven zaken zijn vaak het leukst om in een strip te gebruiken. Het is makkelijker de aandacht van een lezer te trekken met een concentratiekamp dan met het leven van een kantoorbediende - hoewel Franquin daar voortreffelijk in geslaagd is. Tegenwoordig moet je een ander

soort onderwerpen bedenken dan Franquin al heeft gebruikt, je moet iets zien te vinden dat hij nog niet heeft gedaan. Als je het geluk hebt dat het gaat lopen, kun je er veel succes mee hebben. Maar anders ga je ermee op je gezicht. Wat al 'ns gedaan is, kun je niet straffeloos herhalen. Het kan even goed gaan, maar volgens mij ben je dan toch gedoemd te verdwijnen. Maar ik kan me vergissen..."

G. Raf Zerk heeft een heel origineel uitgangspunt...

"Inderdaad, zoiets was nog niet eerder gedaan in Robbedoes. In zo'n jeugdblad valt het meer op dan in een volwassenentijdschrift zoals bijvoorbeeld Circus. Voor mij was het ook een onderwerp dat tamelijk dicht bij me stond. Ik heb mijn hele jeugd in de omgeving van de dood doorgebracht, ik was ermee vertrouwd."

Bent u bang voor de dood of lacht u erom?

"Je lacht erom, omdat je er bang voor bent. Je probeert je angst uit te drijven."

Wiens idee was G. Raf Zerk, van u of van tekstschrijver Raoul Cauvin?

"Cauvin stelde me voor samen iets te doen. Hij vroeg of ik tekeningen op wilde sturen en daarna hebben we samen een strip uitgedacht. Dat is een prima methode, want op die manier ontstond er een strip waar we ons allebei in kunnen vinden, het is voor ons allebei een ideale strip. Dat was een jaar of vijf, zes geleden. Dupuis vroeg ons een strip te maken voor de nieuwe formule die toen werd gelanceerd. We hadden precies een maand om iets te bedenken. Zo ontstond G. Raf Zerk. Toen we ermee begonnen, was het nog maar de vraag of de strip door de uitgever (sommige mensen waren fel tegen) en de lezers geaccepteerd zou worden. We wisten ook nog niet hoe ver we konden gaan. Maar

het ging meteen goed. De uitgever en de lezers waren tevreden en we konden eraan doorwerken.

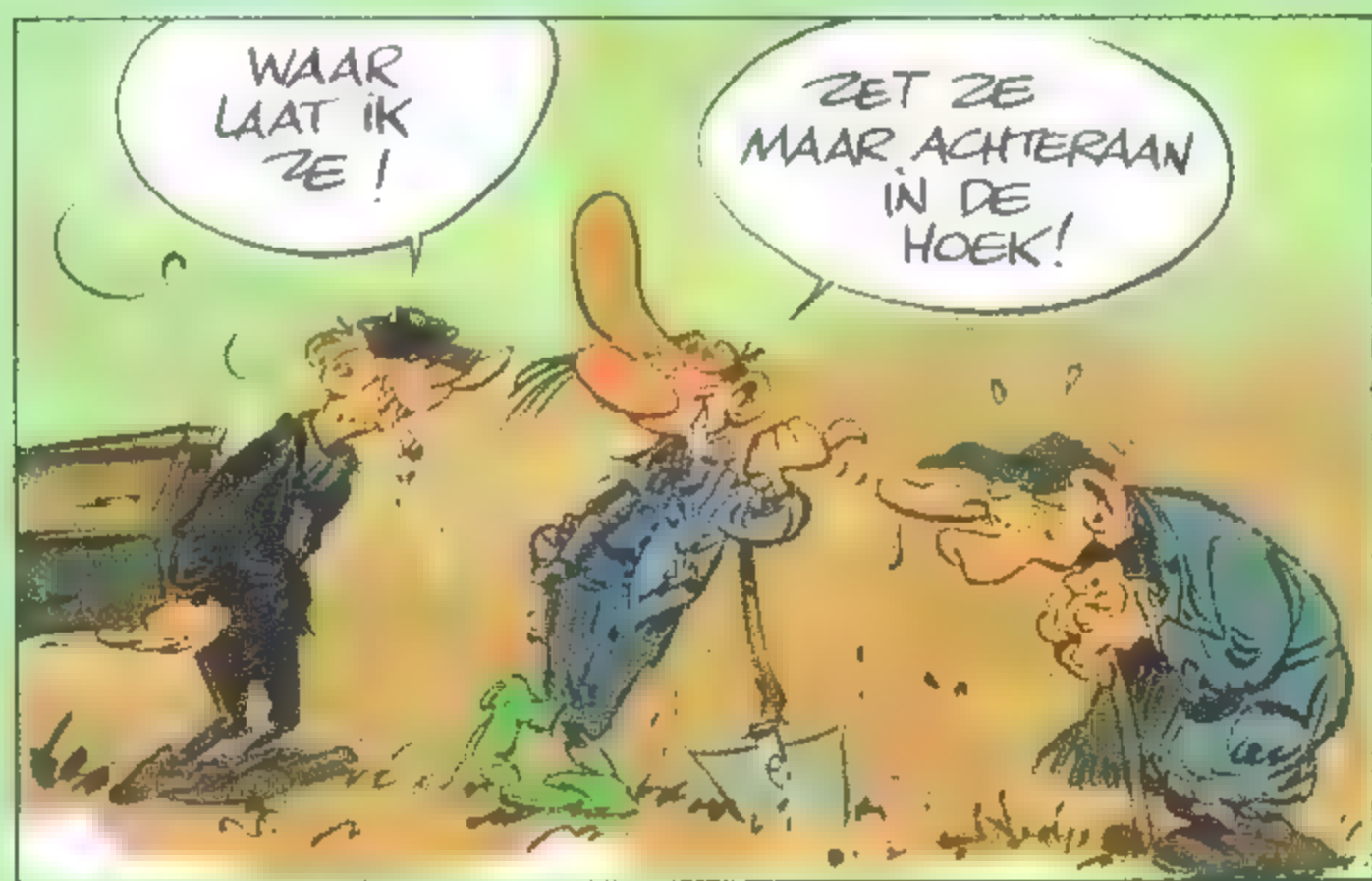
We hebben tot nu toe nog geen enkele moeite gehad om grappen te verzinnen - misschien komt dat nog wel. We kunnen alle mogelijke onderwerpen uit het dagelijks leven gebruiken en naar het kerkhof verplaatsen.

G. Raf Zerk is, geloof ik, de populairste strip die ik maak."

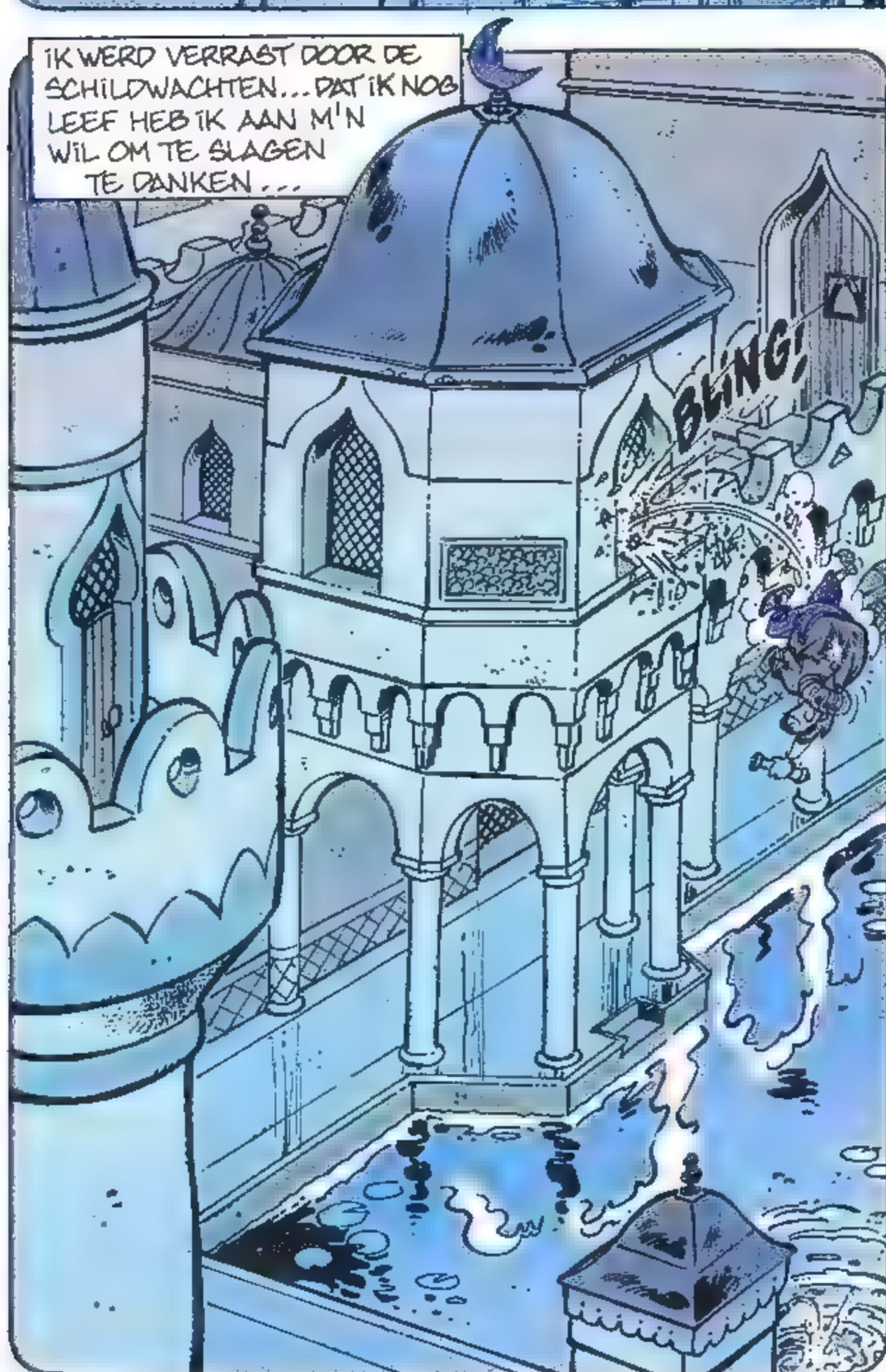
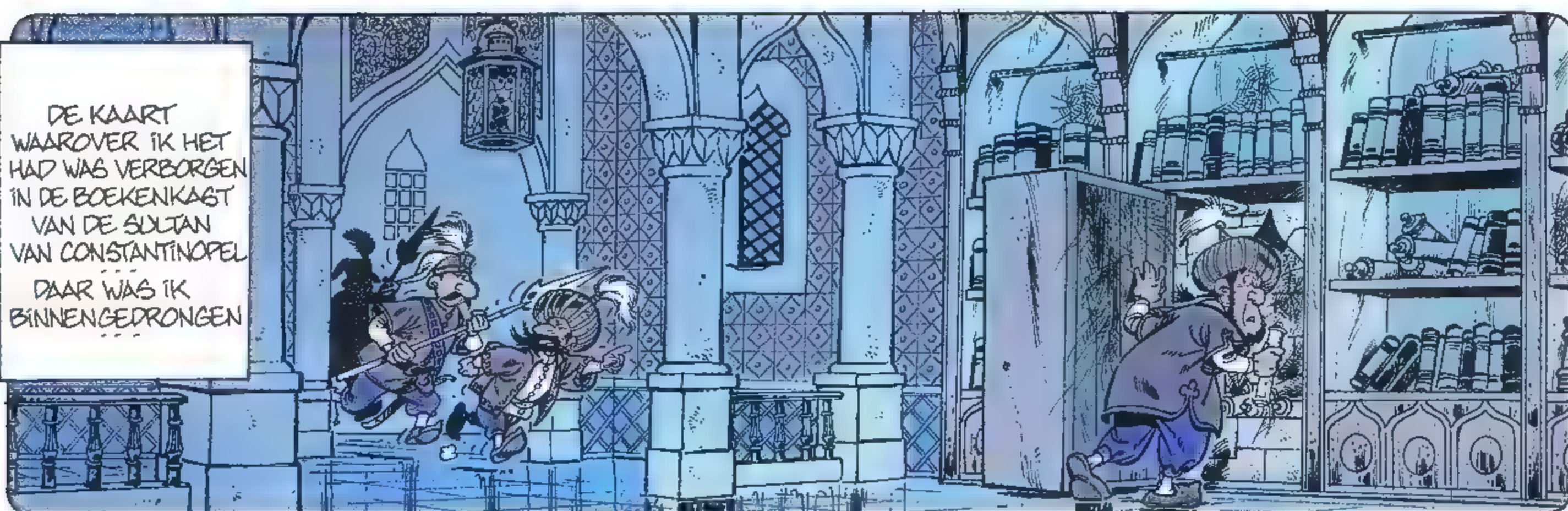

U tekende ook de strip Arkel. Daar bent u een paar jaar geleden mee gestopt. Waarom?

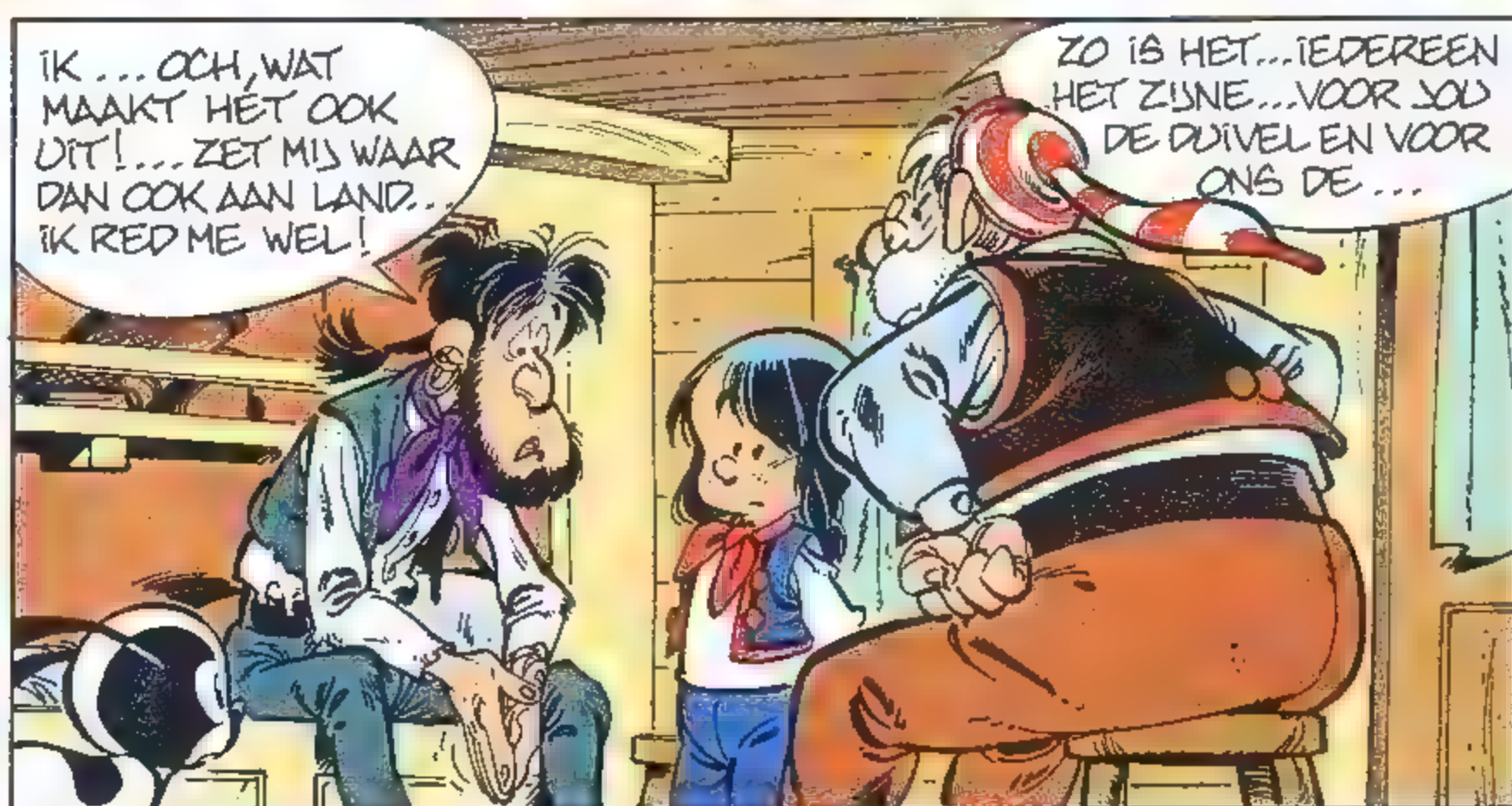
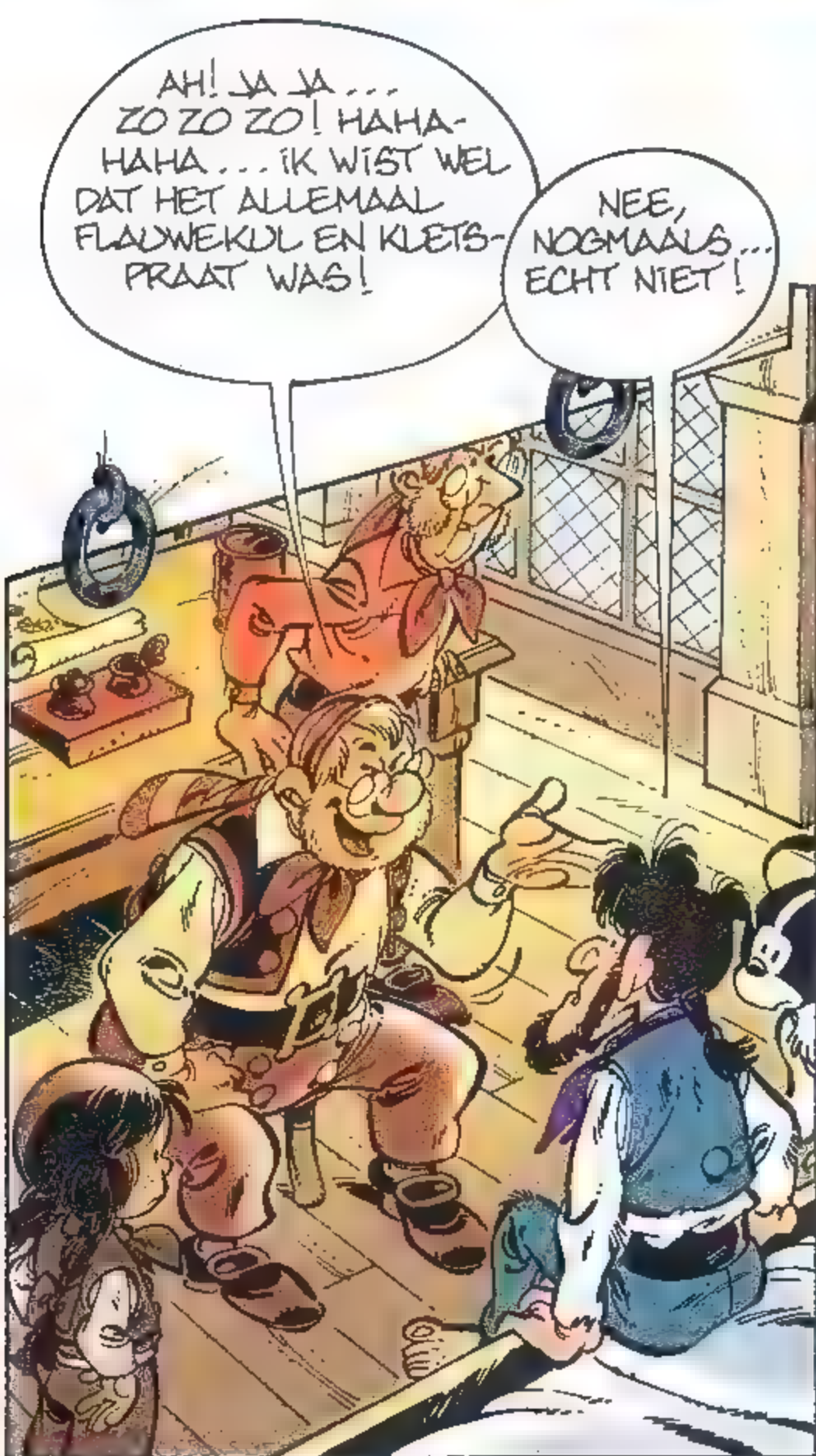
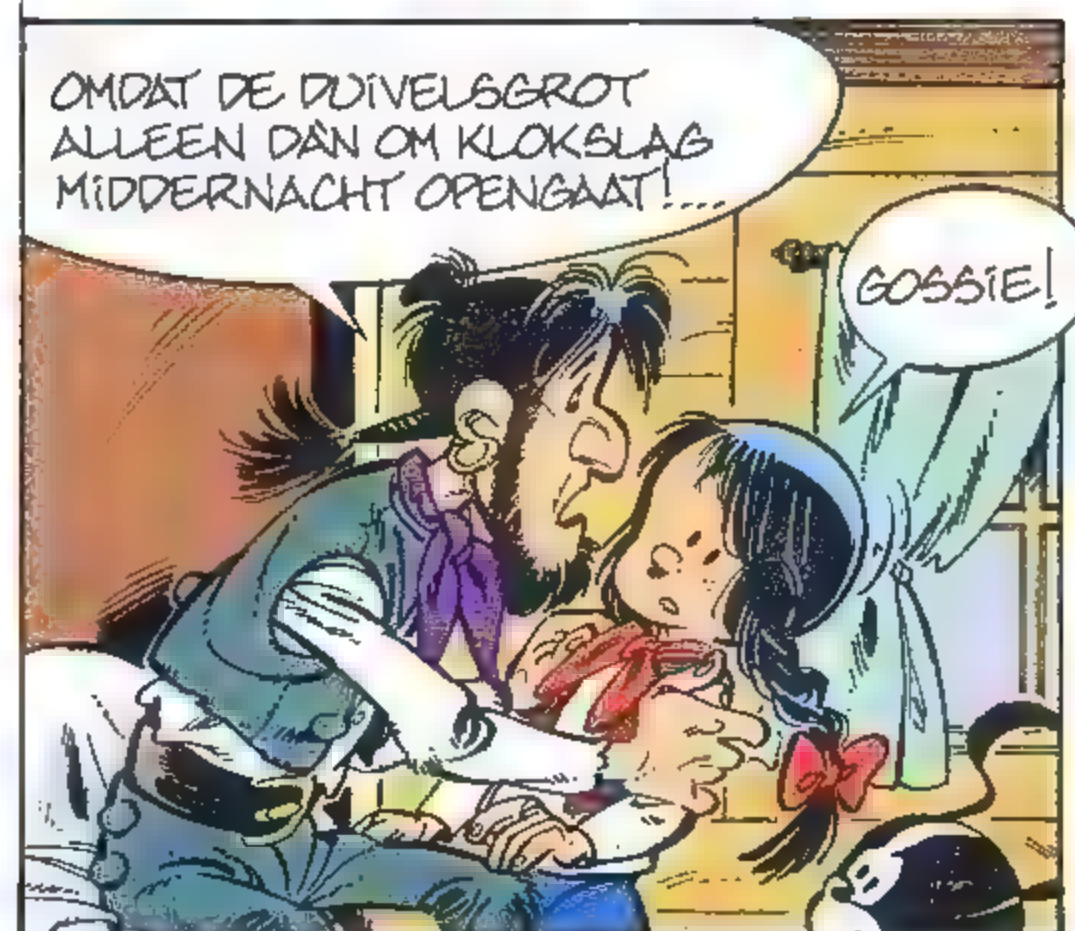
"Ik kon er niet genoeg om lachen. Ik hou van humor. In het begin beviel het onderwerp me wel, maar het werd met te weinig humor uitgewerkt. Bovendien veranderde de serie van karakter en werd te realistisch. Dat lag me niet en aangezien ik toen ook aan G. Raf Zerk werkte, een serie die me veel meer lag, ben ik ermee opgehouden... Ik lees graag realistische strips, daar niet van, maar zelf hoef ik ze niet te maken. Elk scenario moet voor mij humor bevatten, dat is onmisbaar om er prettig aan te werken."

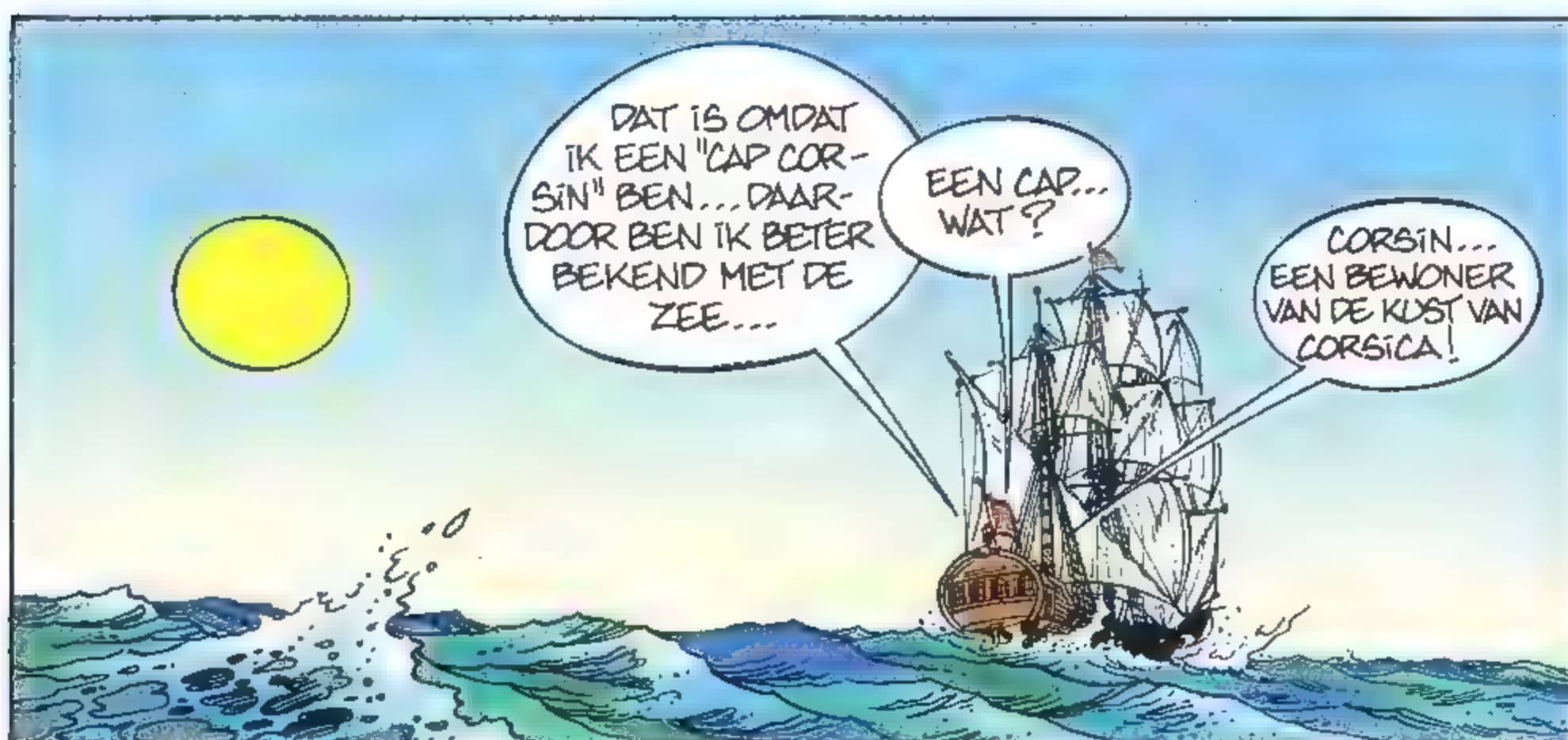
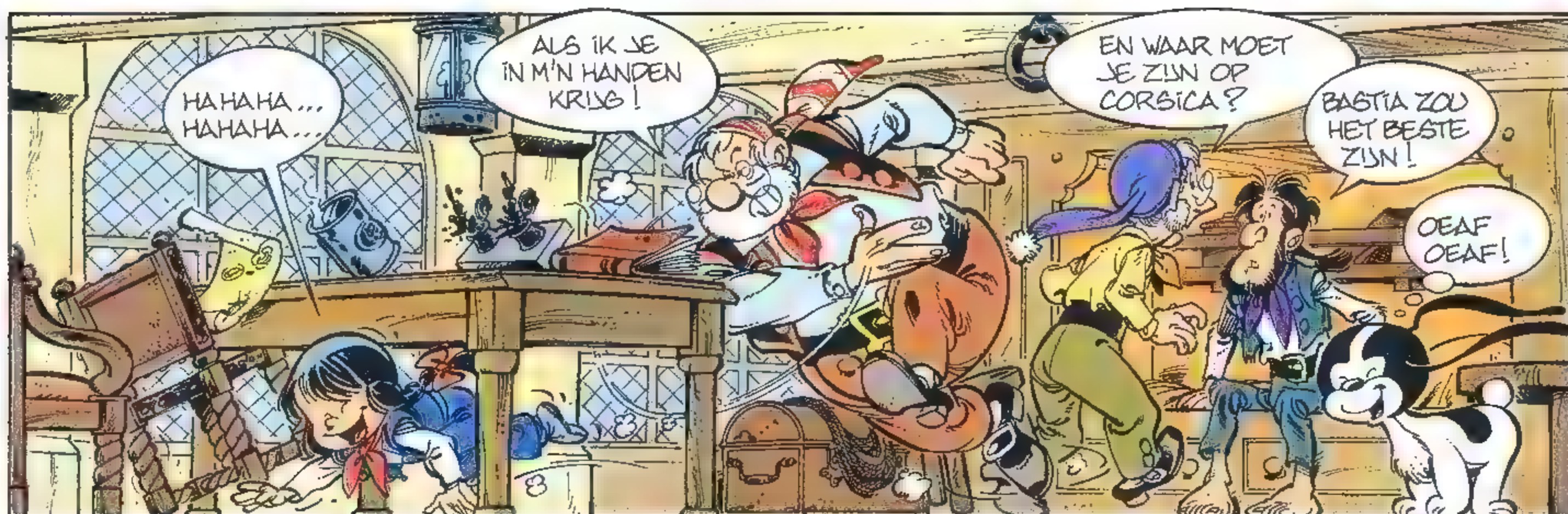
MARINE VALSTRIK OP CORSICA

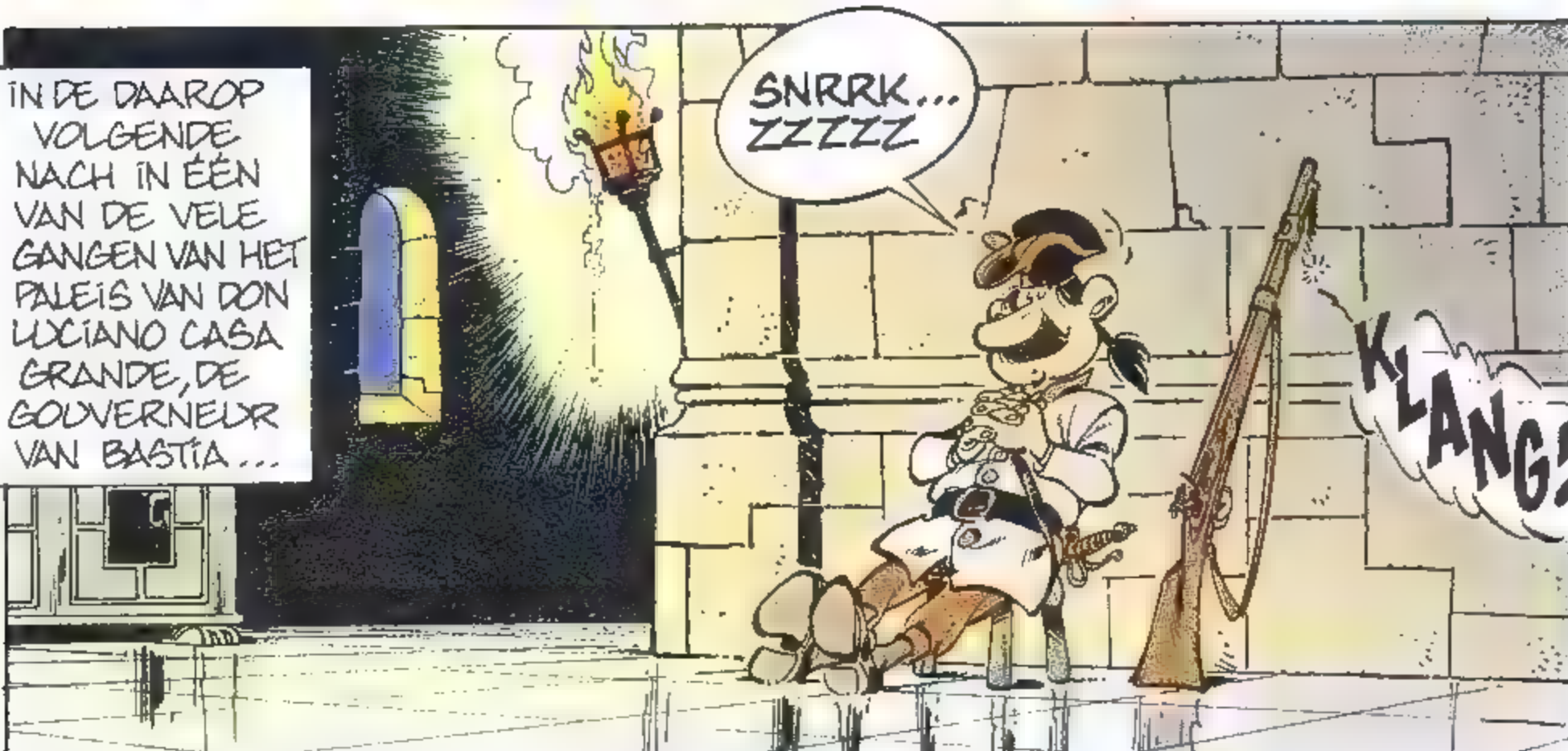
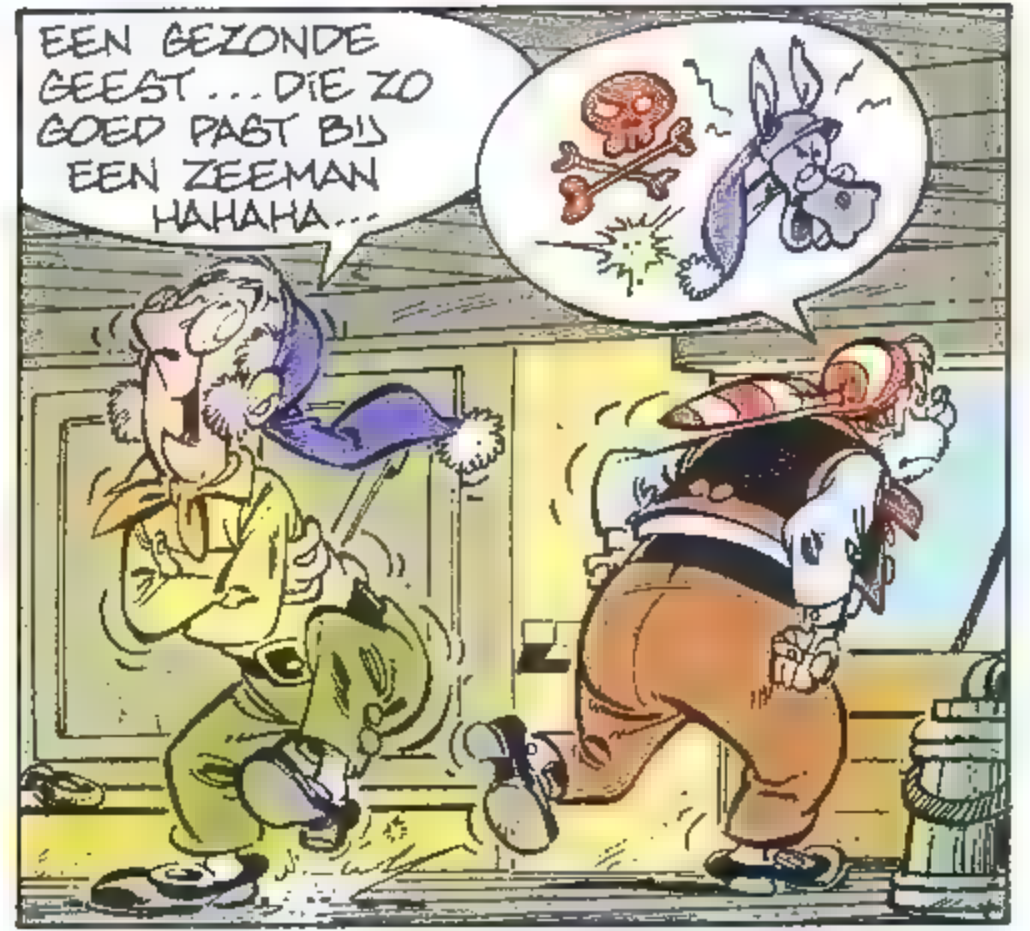
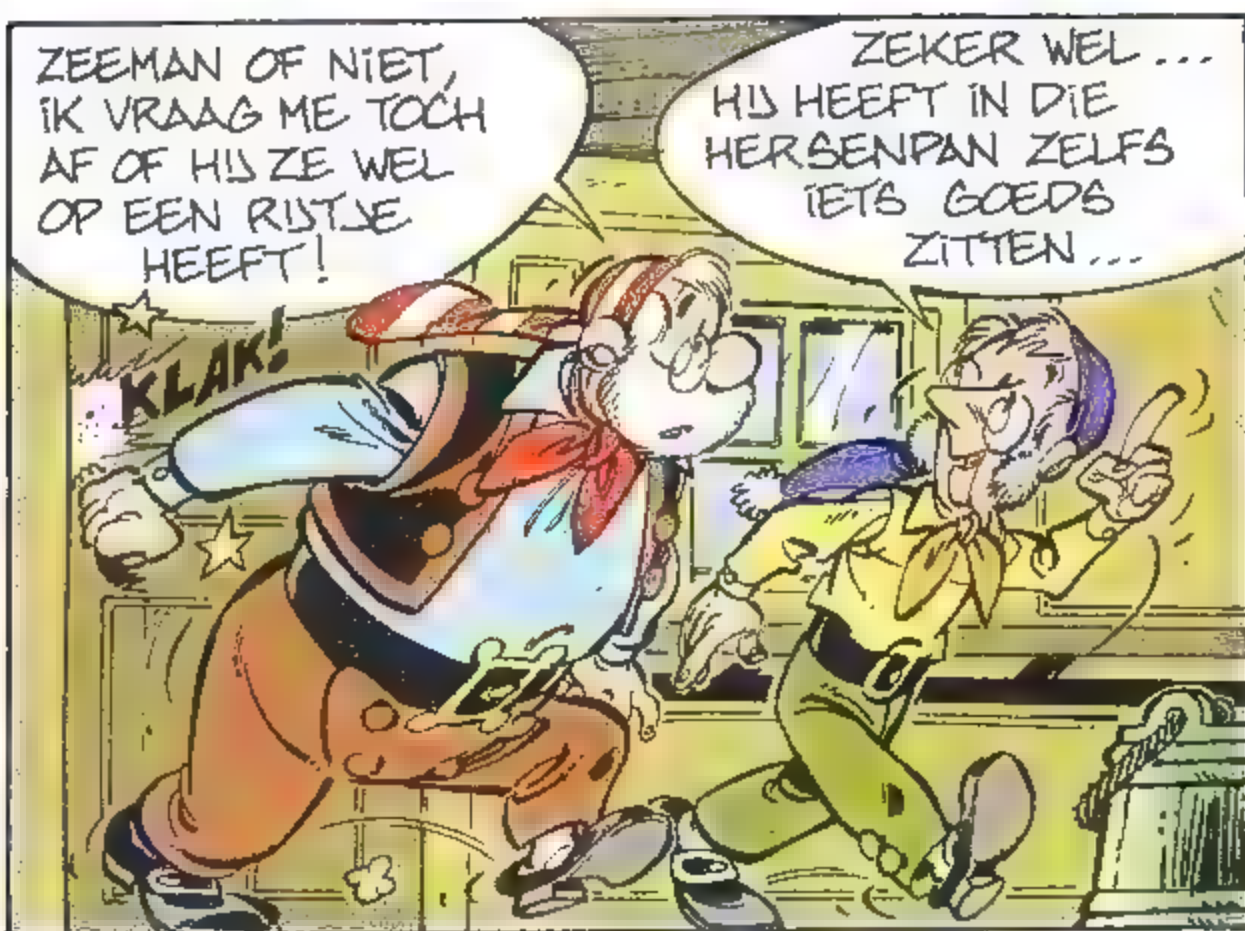
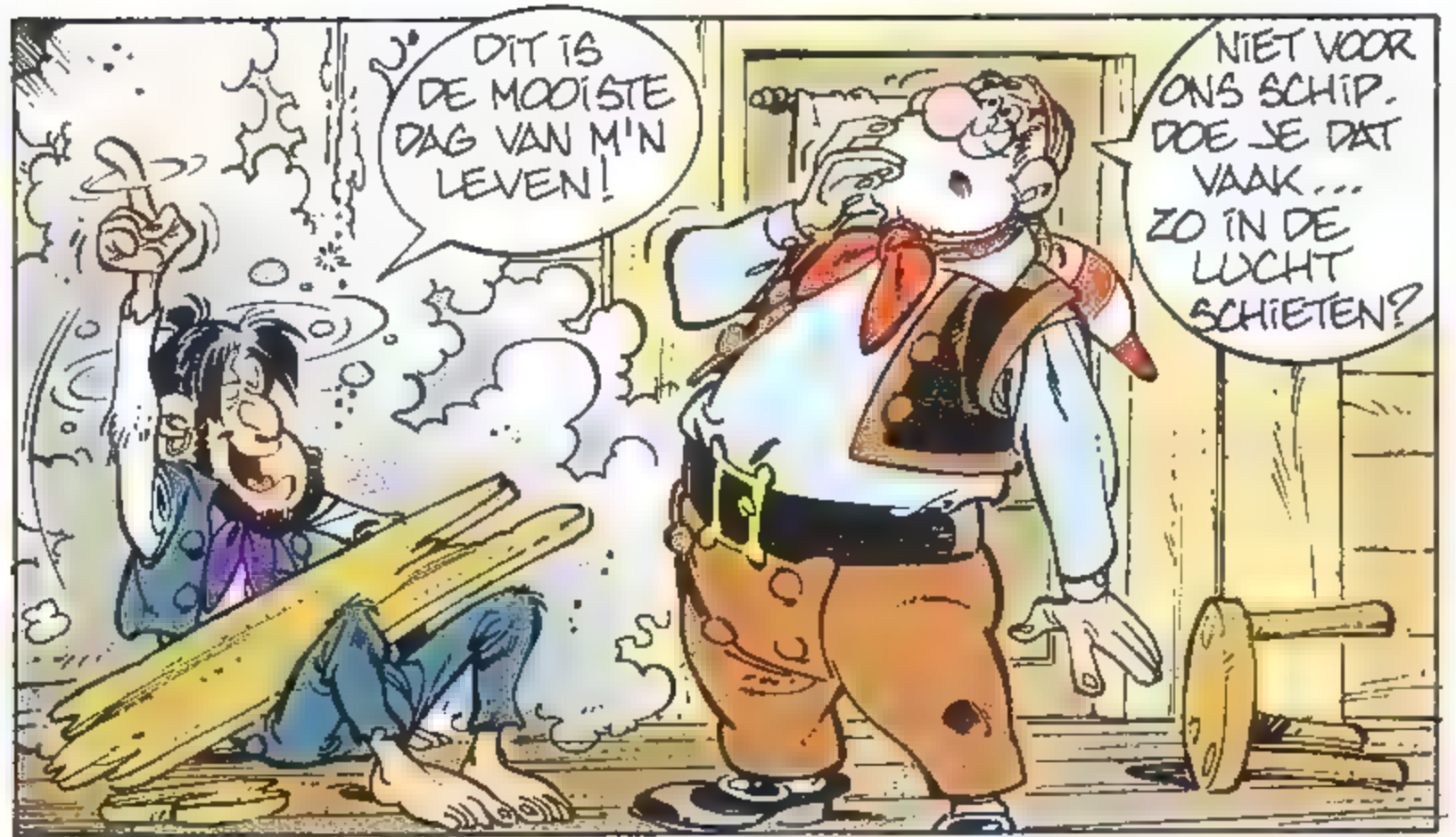
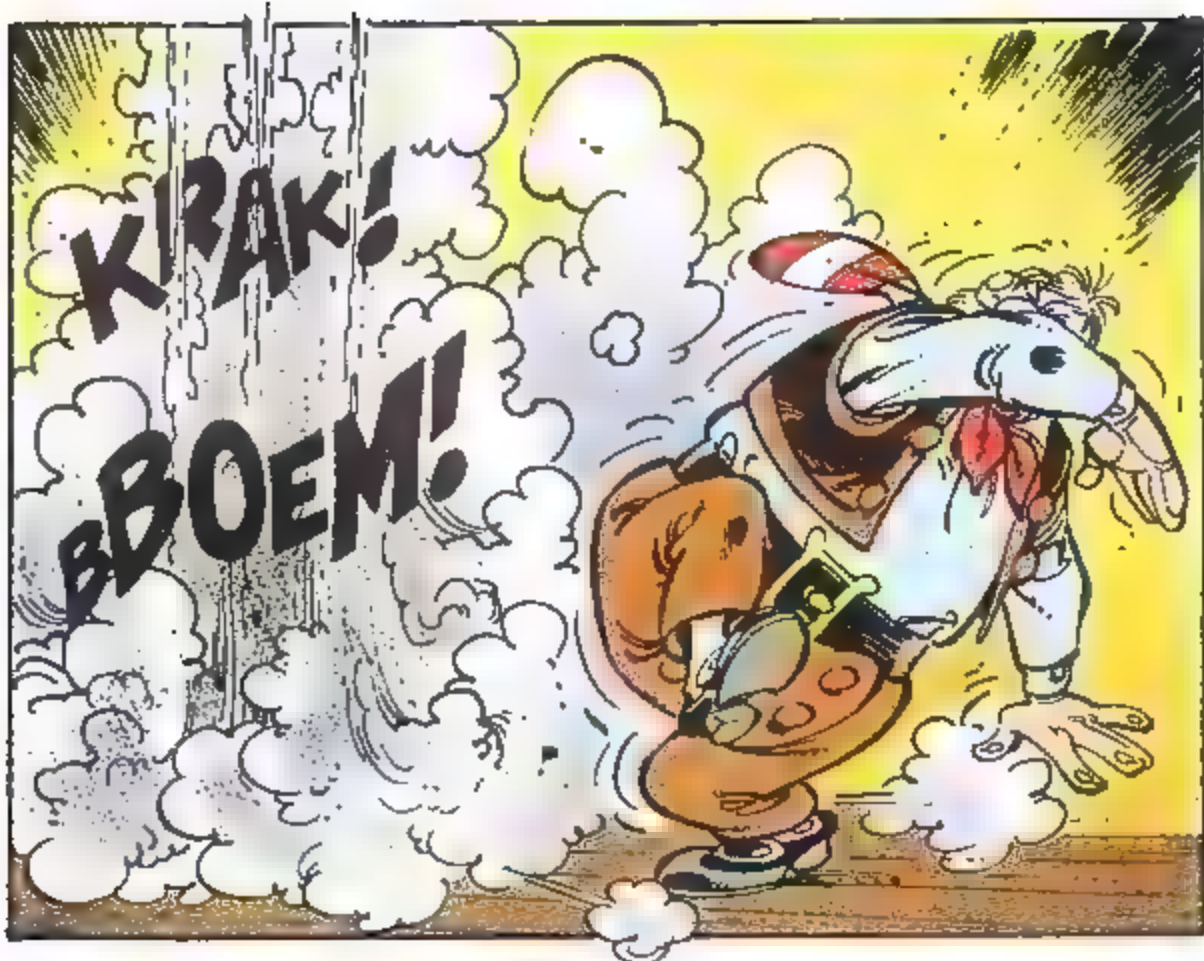

SAMENVATTING: Het is de schipbreukeling die men wil! Z'n land, Corsica, zit onder het juk van de Genuezen, maar deze situatie kan niet blijven duren. Daarom brengt hij zijn broeders het plan van de Duivelsgrot!

MARINE

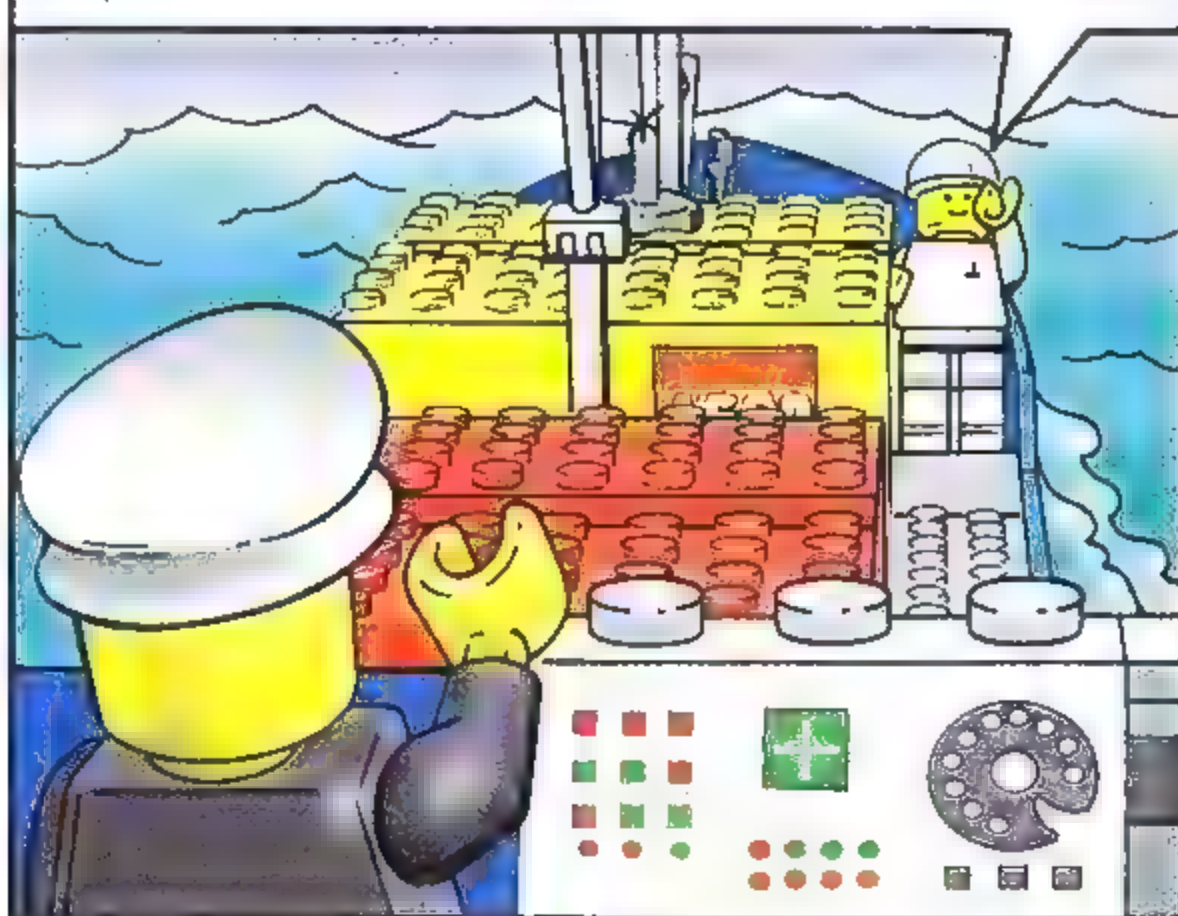

wordt vervolgd

De verstekeling.

Al 12 dagen op zee en nog 10 zee-mijlen te gaan...

Kapitein! Een orkaan recht vooruit!

Attentie!
Zware storm op komst!

Volle kracht vooruit!

De storm barst los!

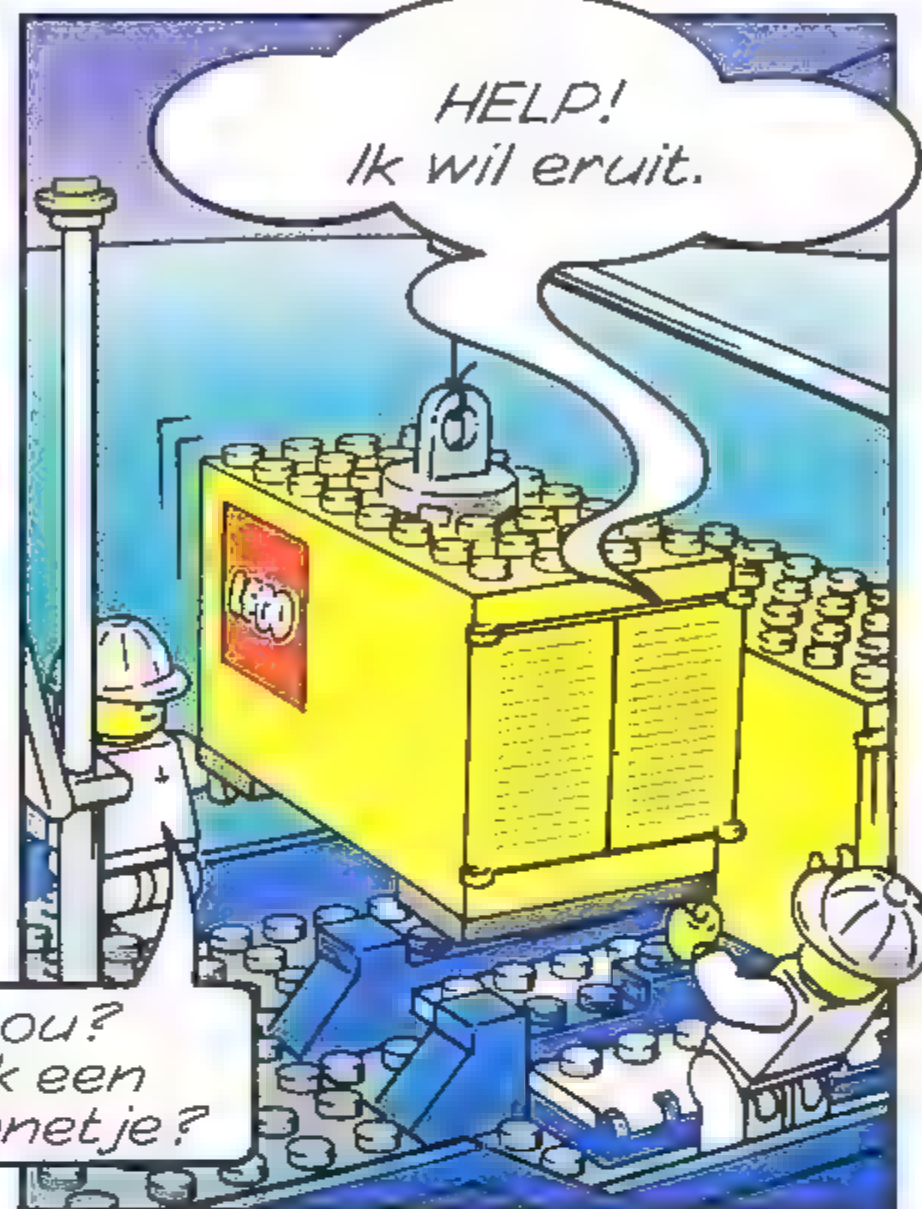
Oei... het lijkt wel een achtbaan.

...een container slaat los.

ALARM! Alle hens aan dek! Lading vastzetten!

Wat nou?
Hoor ik een marsmannetje?

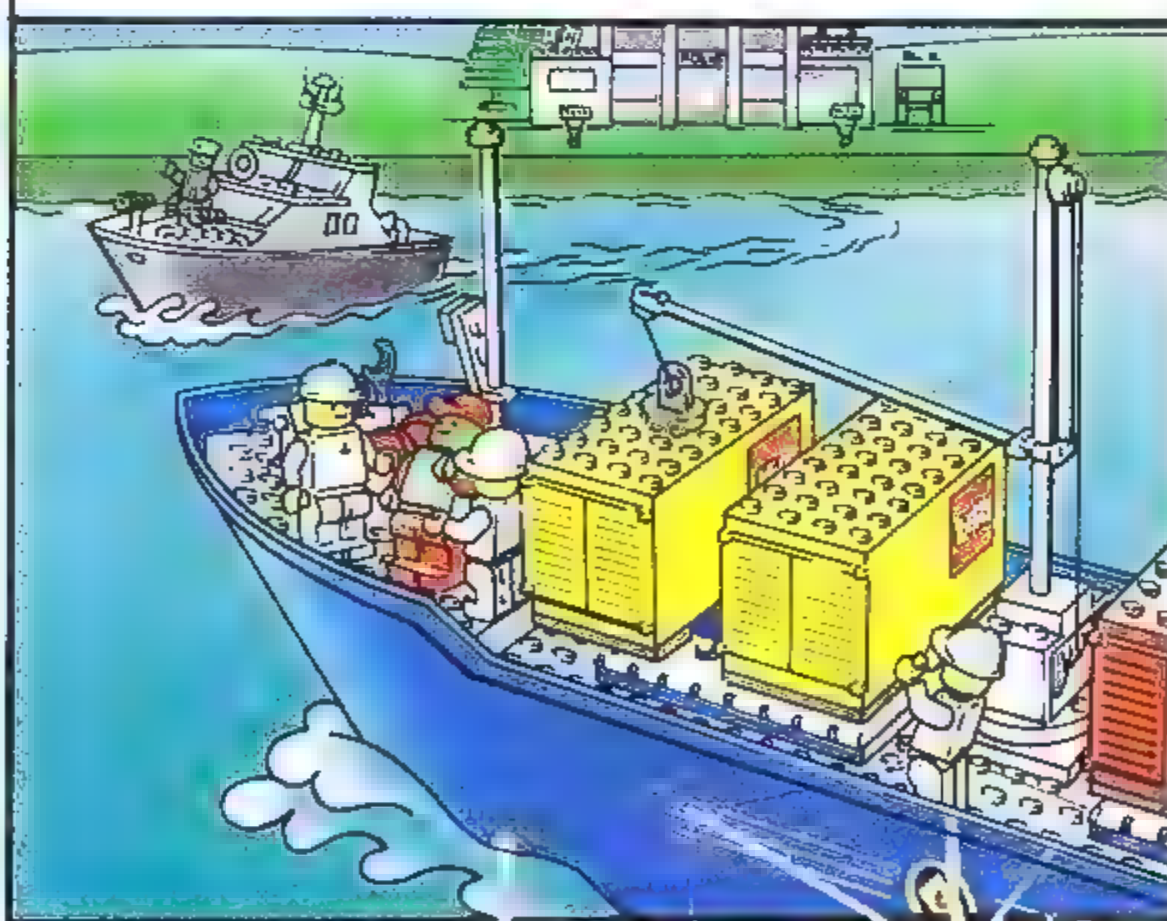

HELP!
Ik wil eruit.

Oooooohh...
Ik ben zo ziek...

De storm luwt en de kapitein roept de politie op.

Ook dat nog, een verstekeling aan boord!

Hebben jullie dat gezicht ook niet eerder gezien?

LEUK!

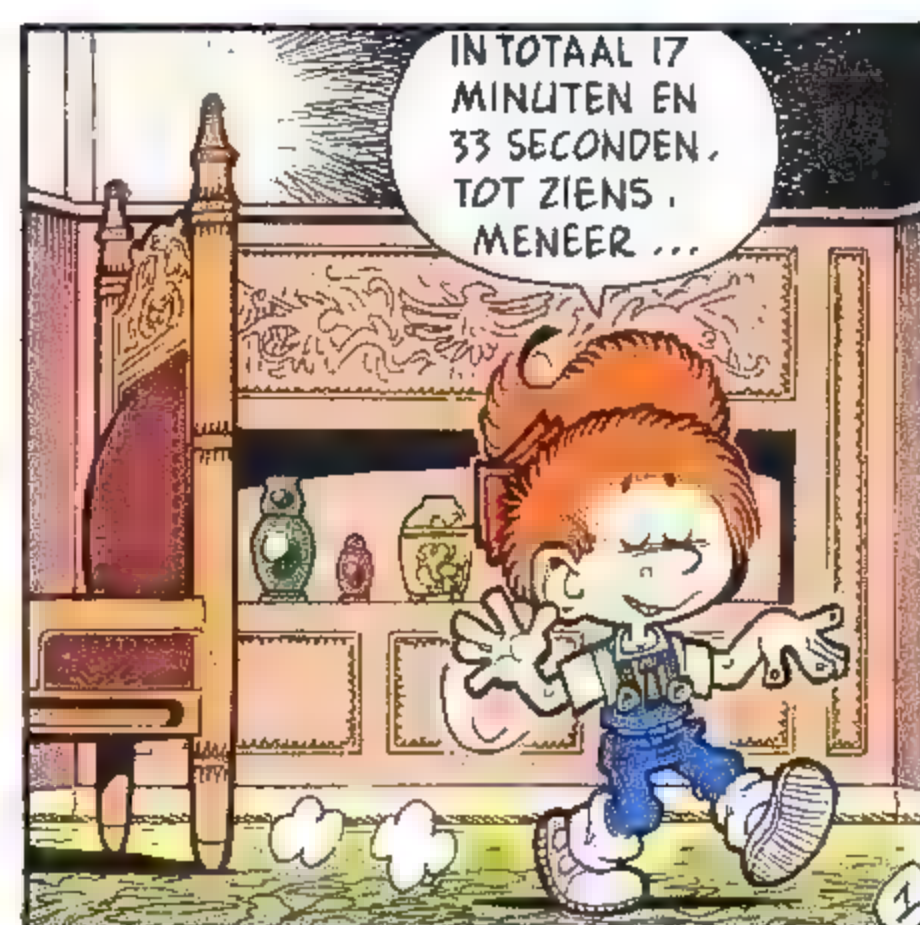
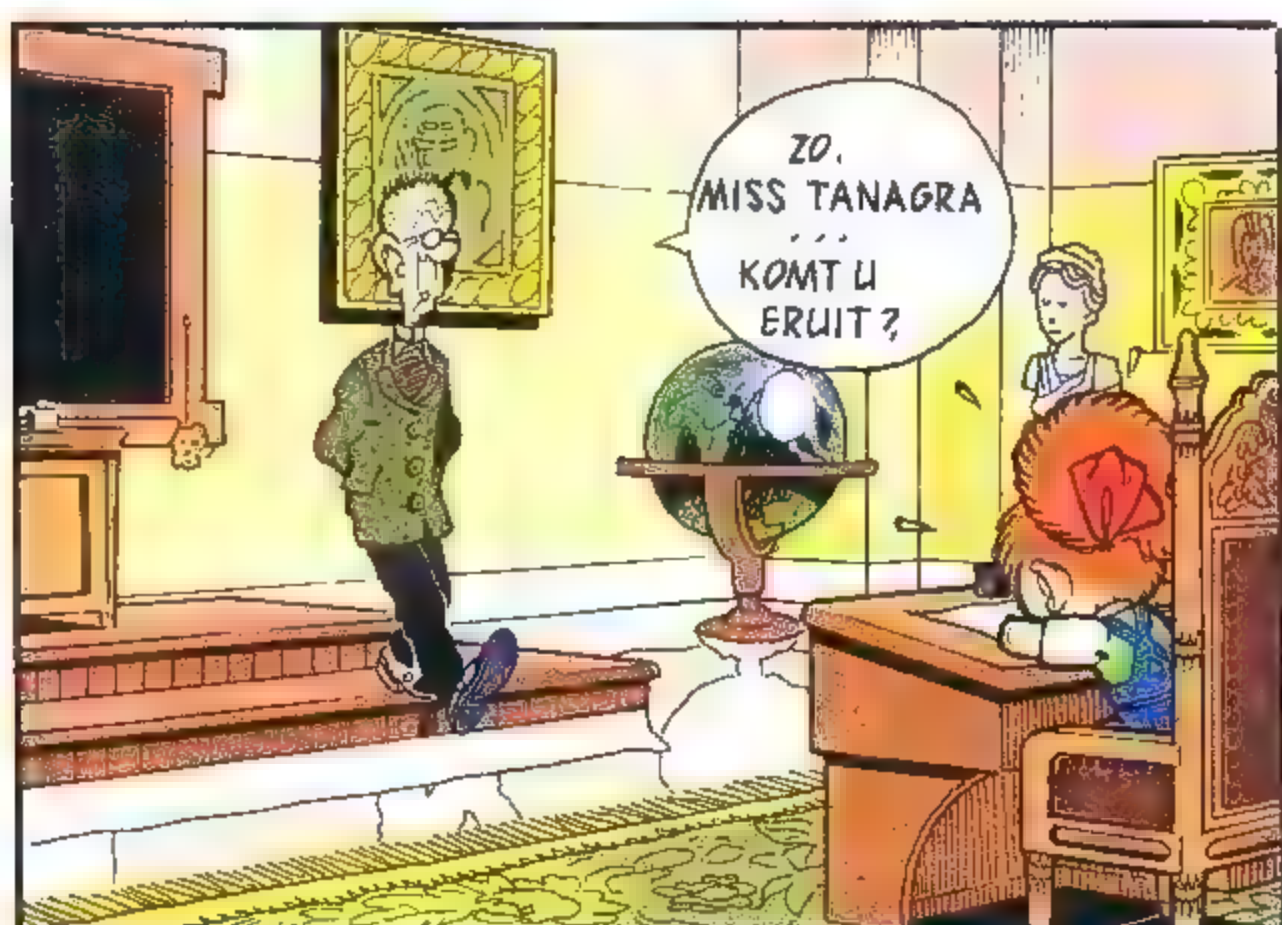
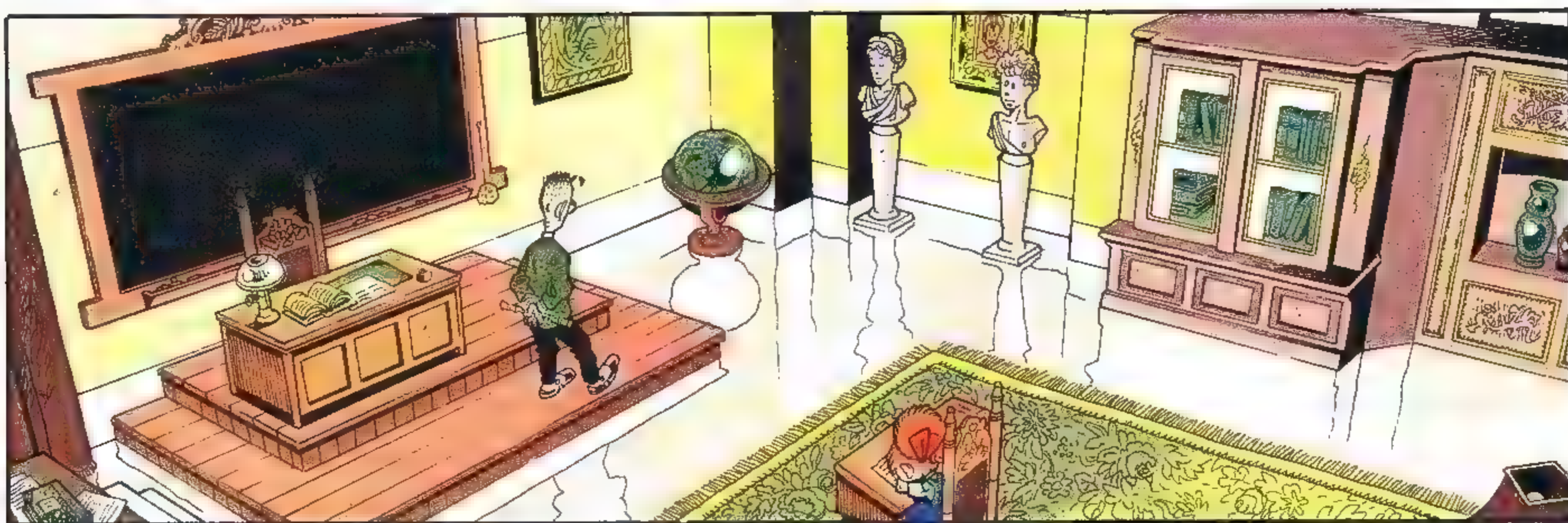
Jazeker,
wij kennen dit onguere type.

Er gaat geen zee te hoog voor de machtige en onzinkbare LEGO® Schepen.

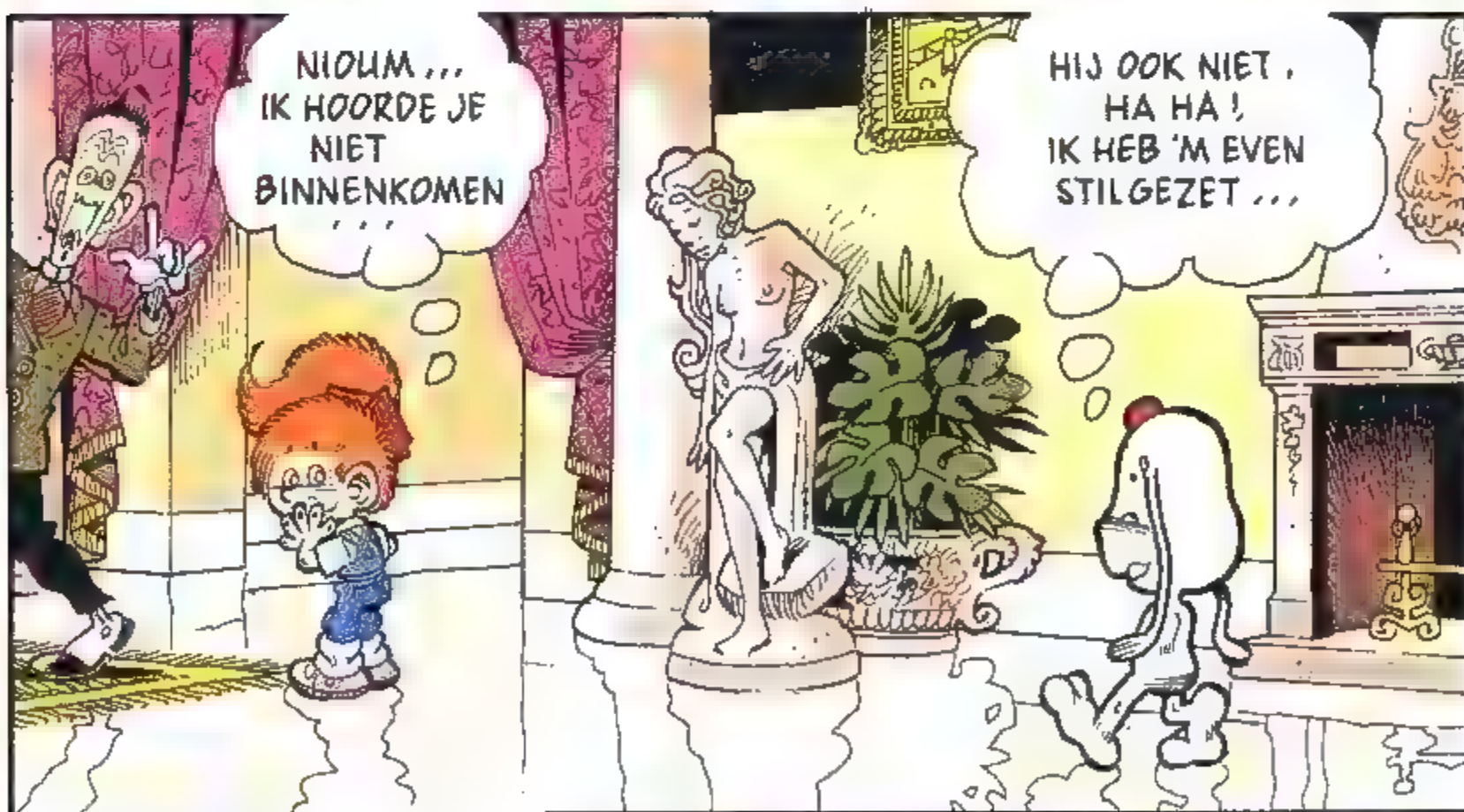
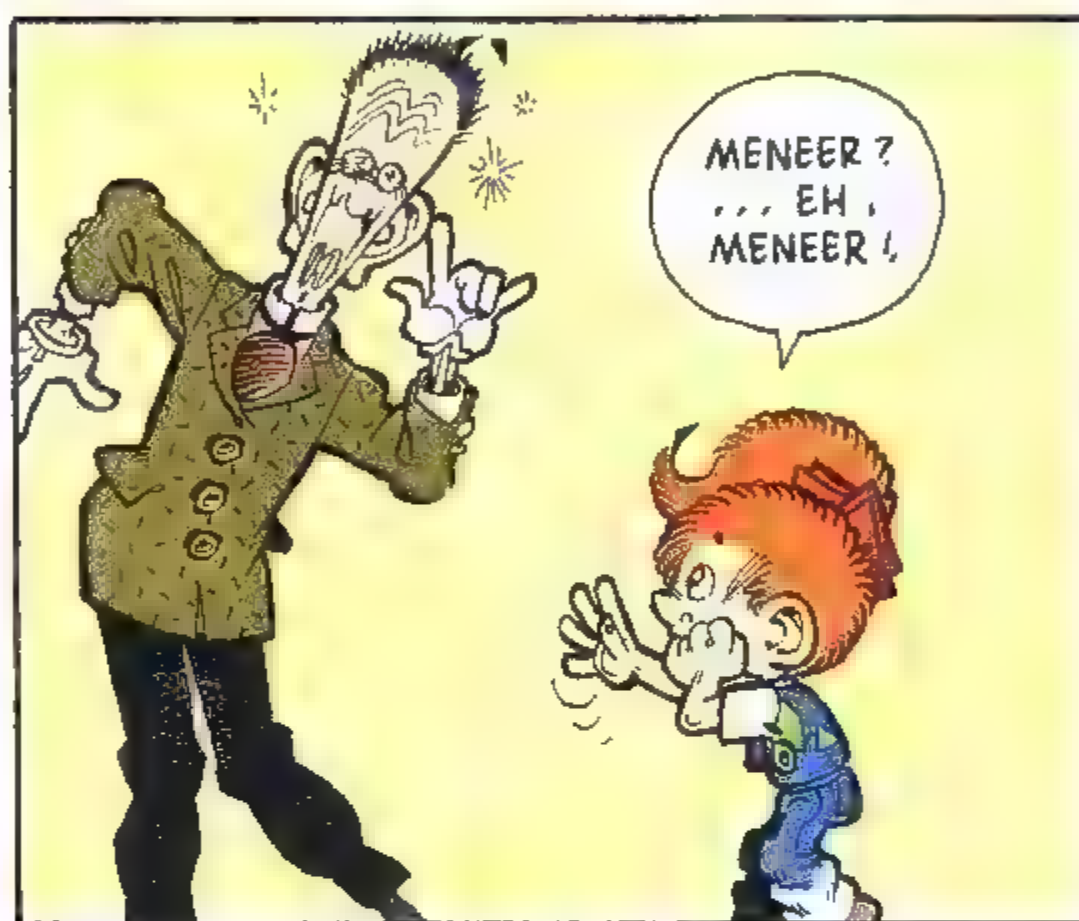
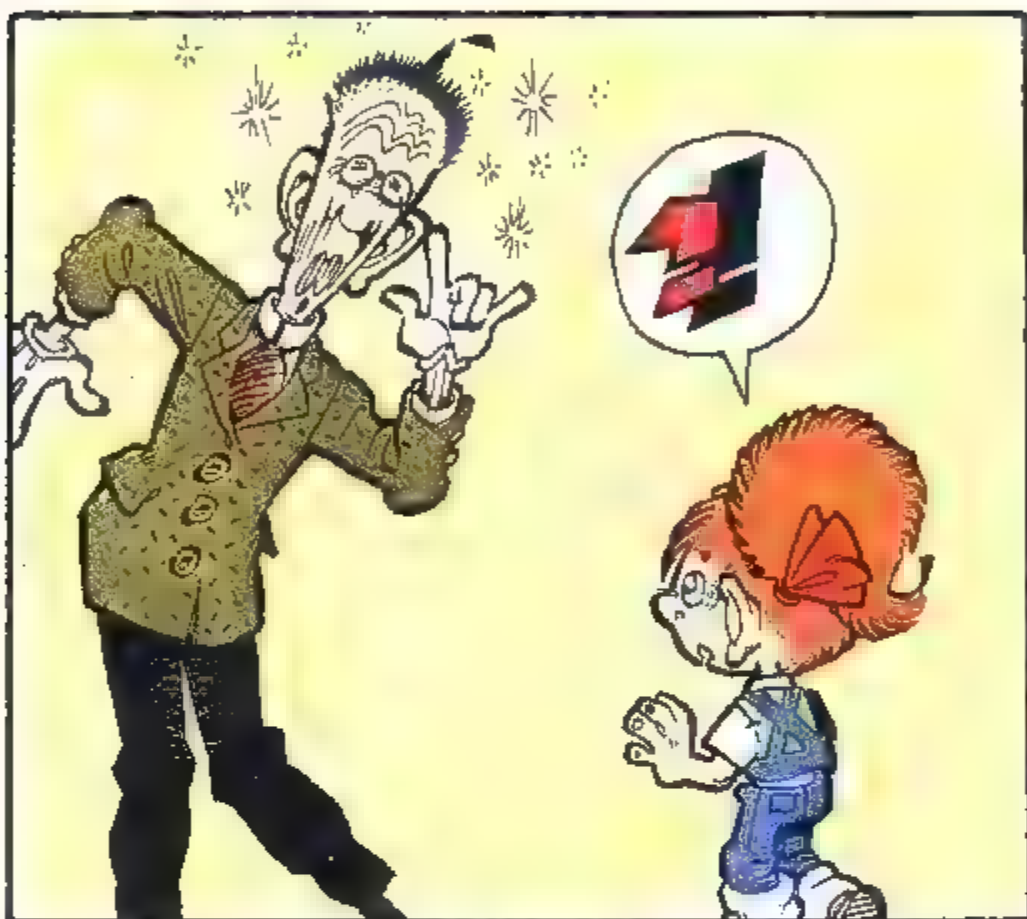
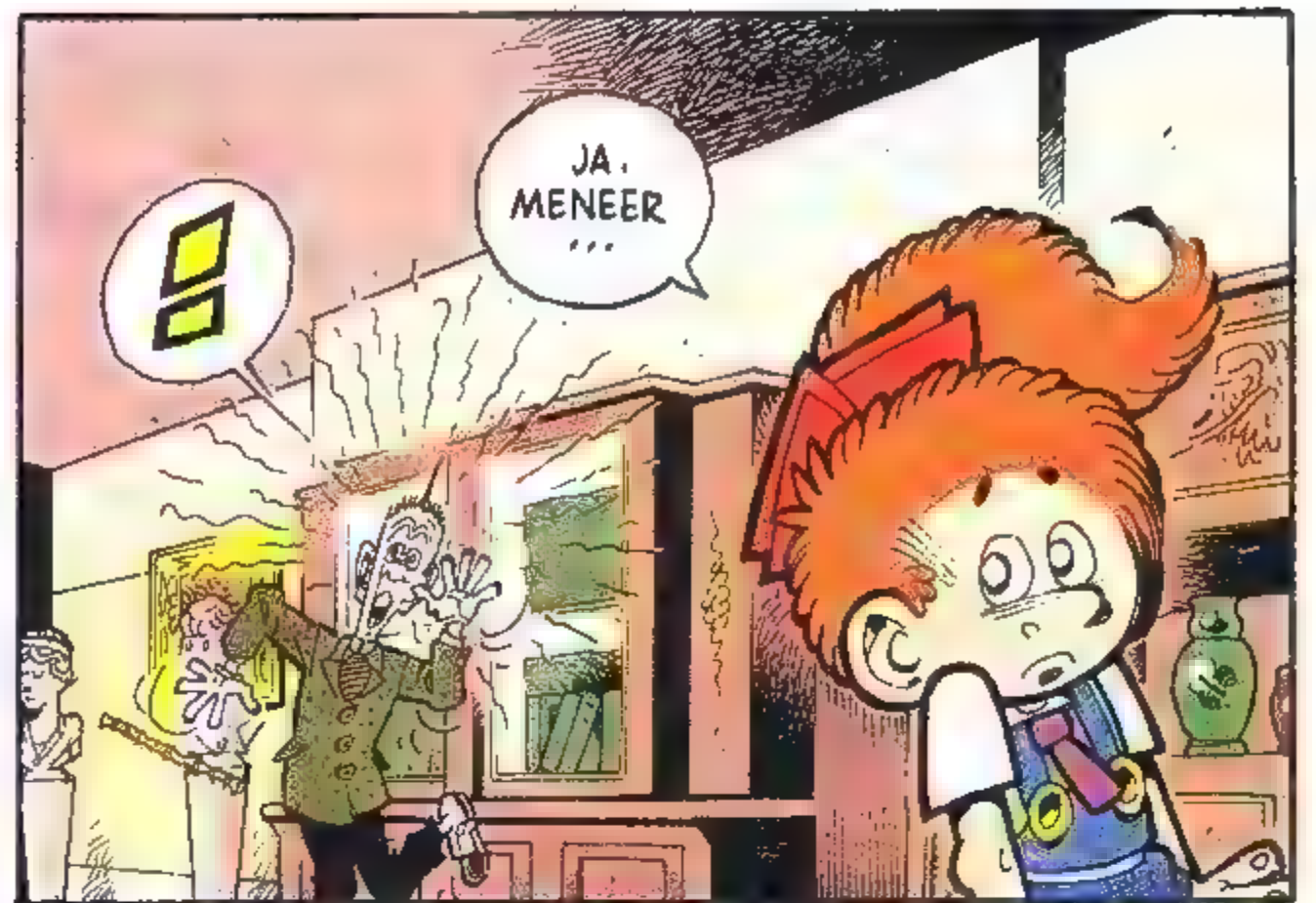
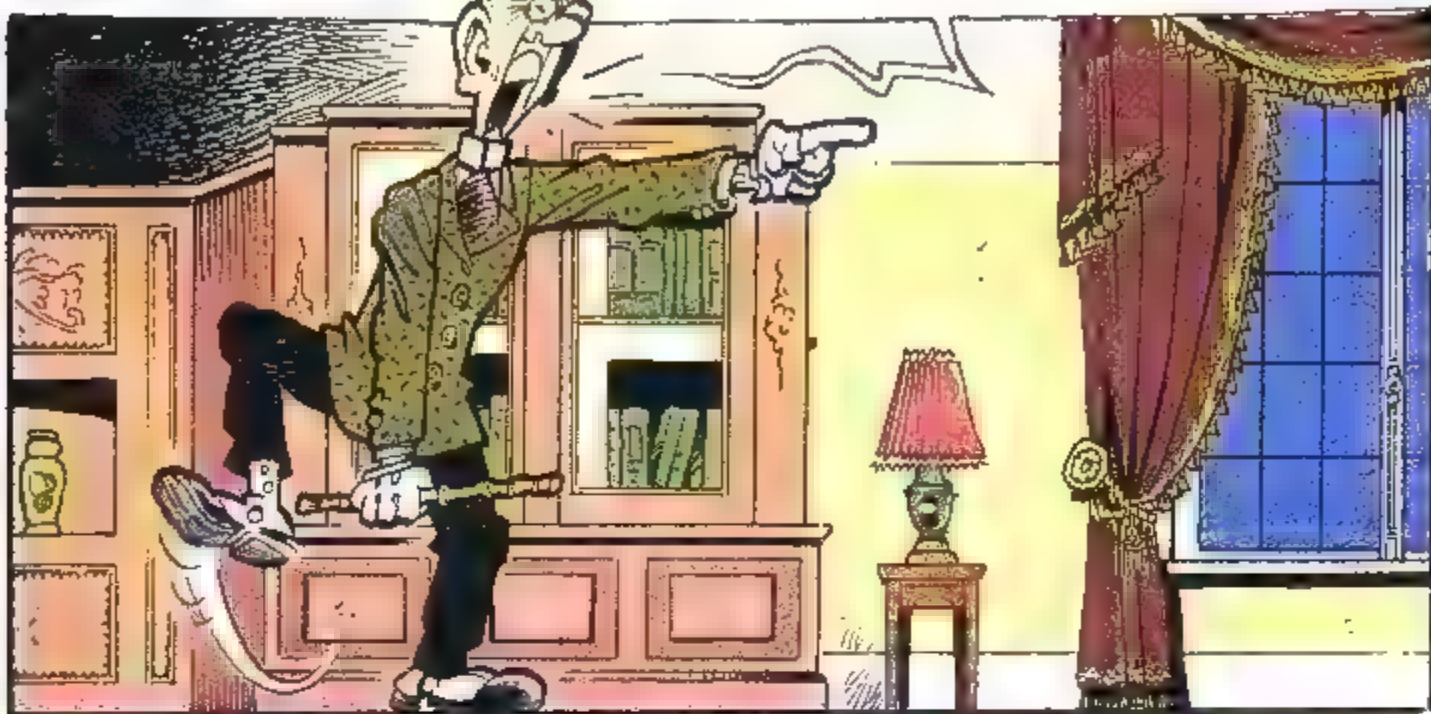

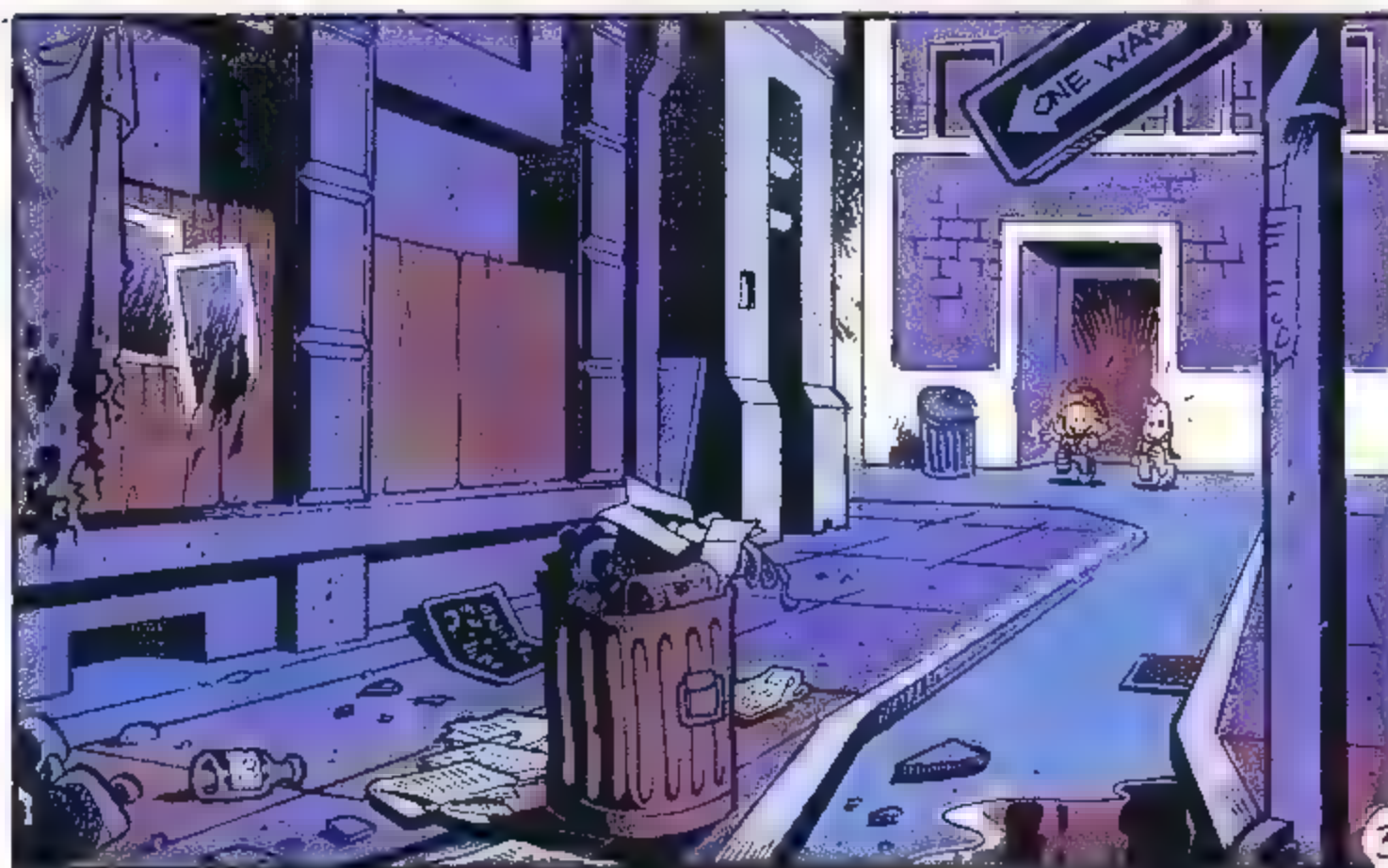
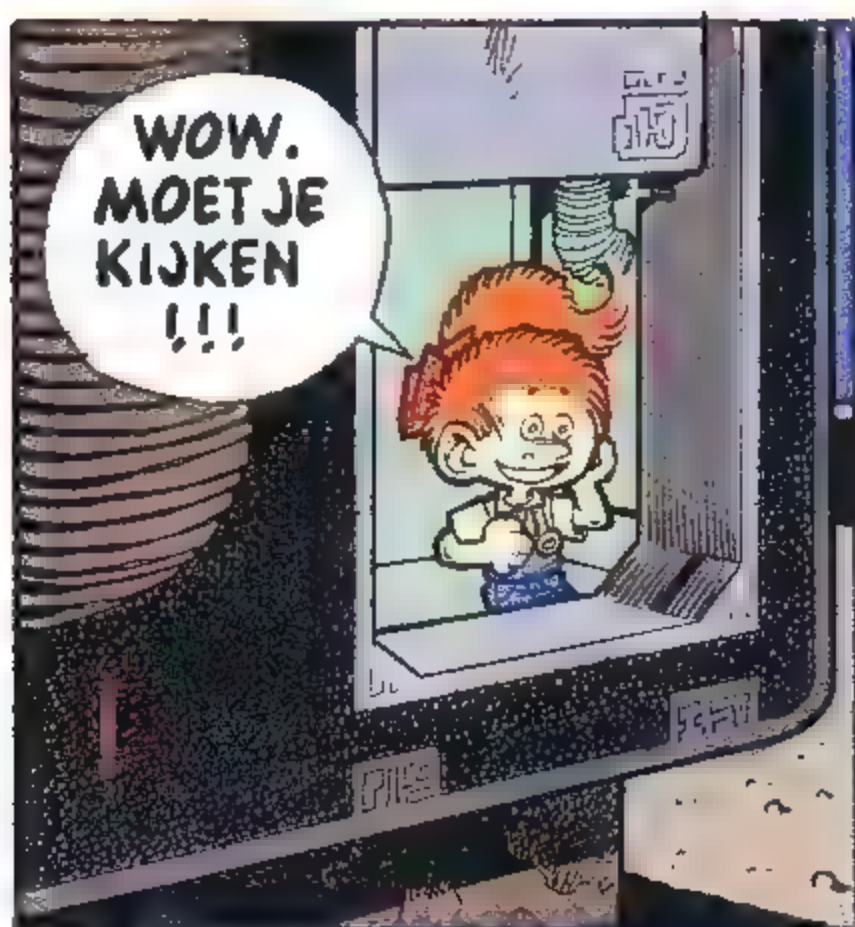
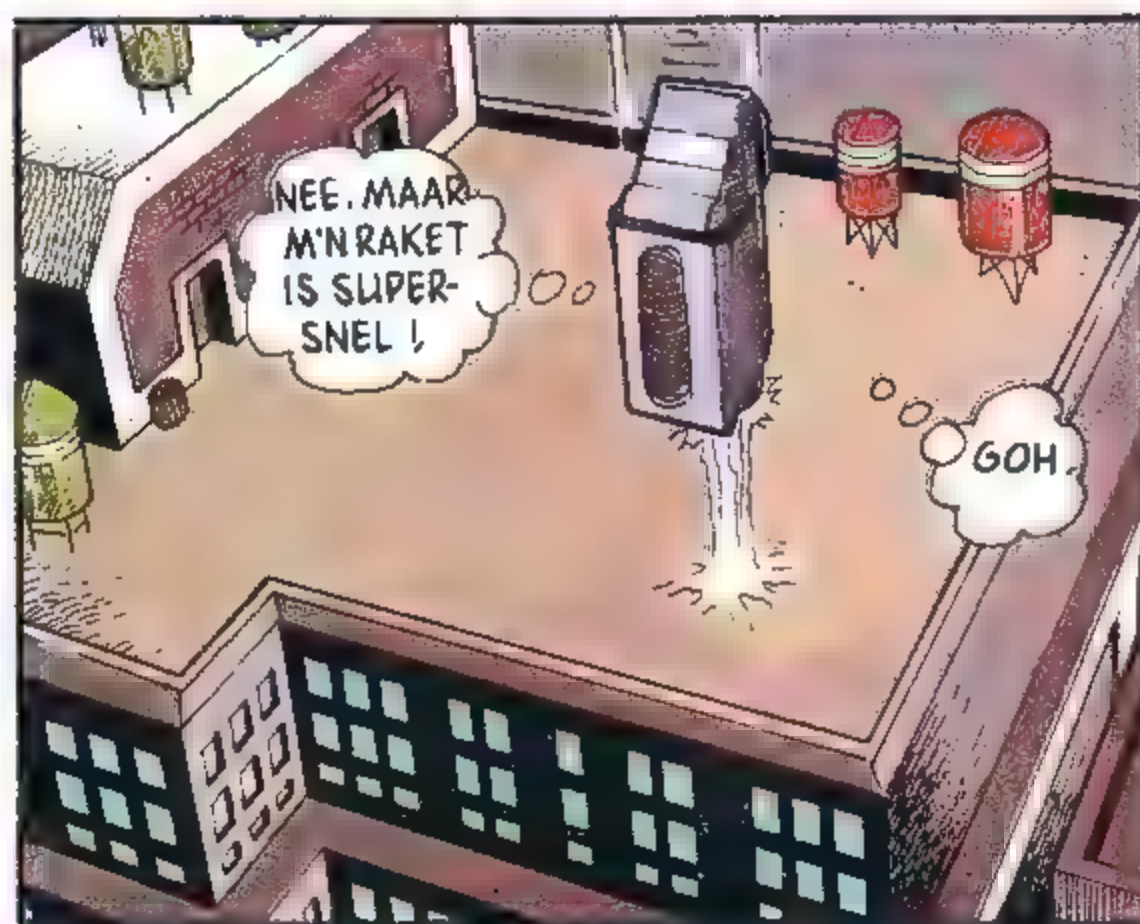
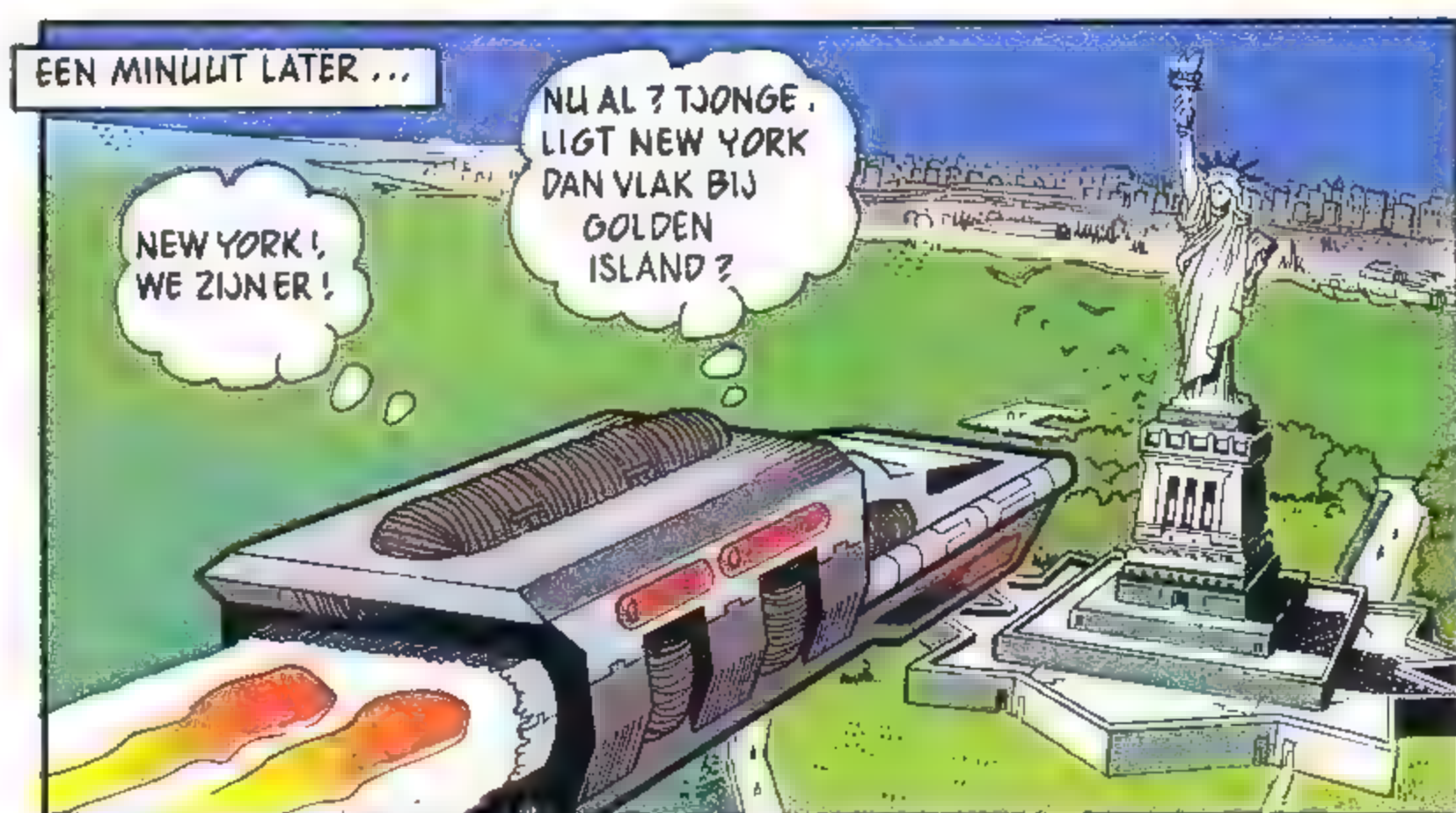
LEGO is een geregistreerd merk.

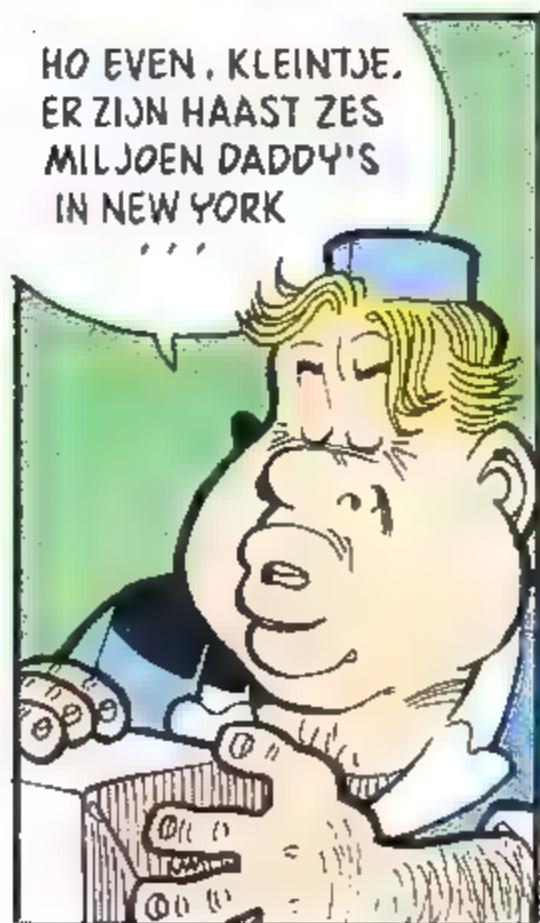
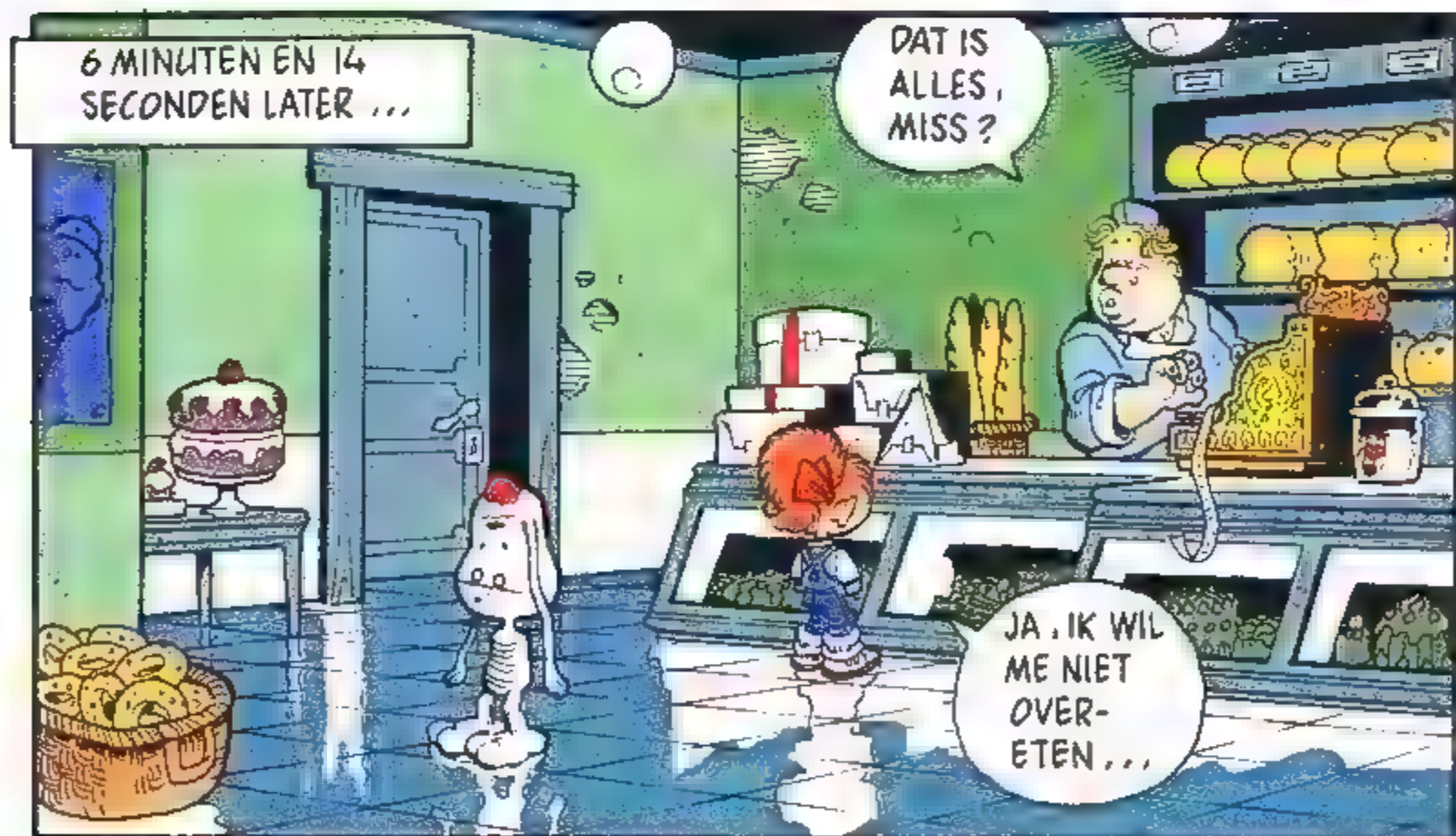
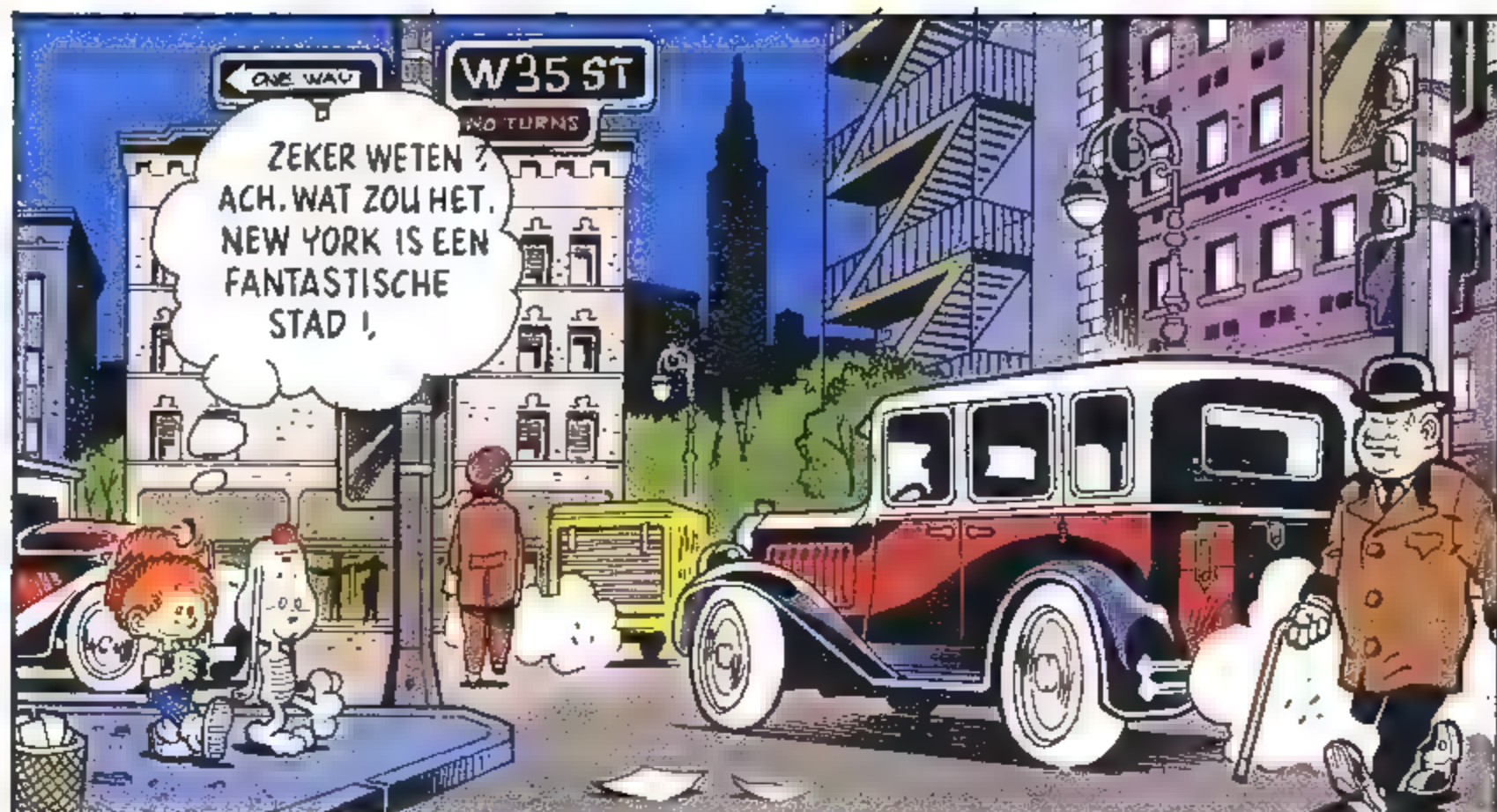
GOLDEN ISLAND *NEW YORK, NEW YORK*

MISS TANAGRA !!! KOMT LI
METEEN TERUG !!!

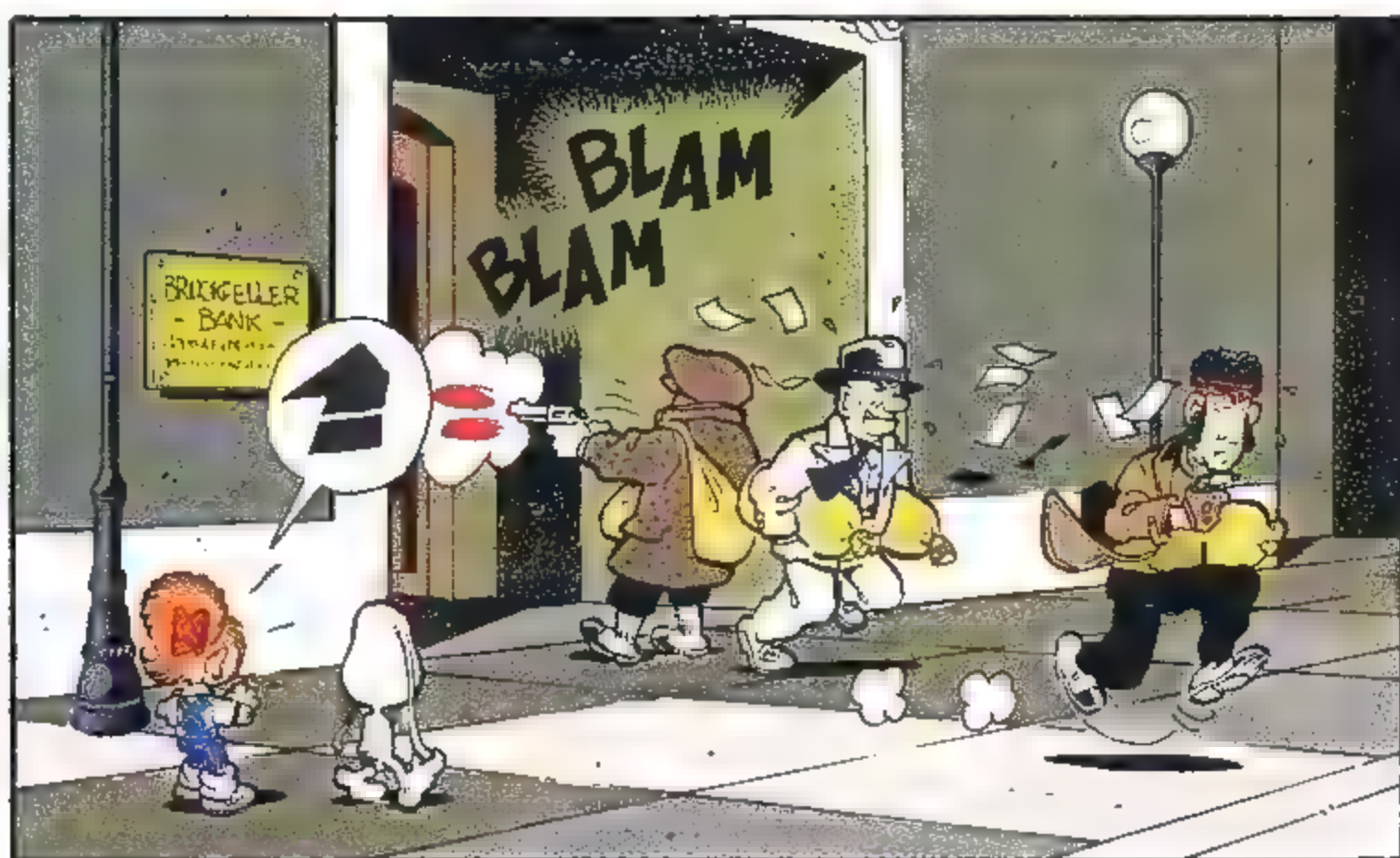
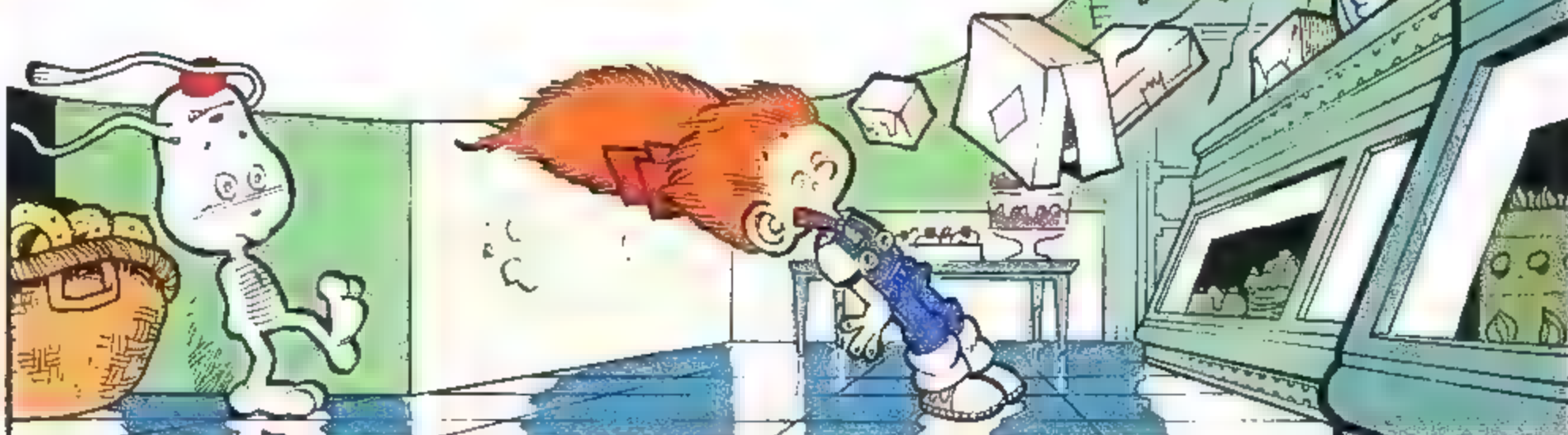

GOLDEN ISLAND

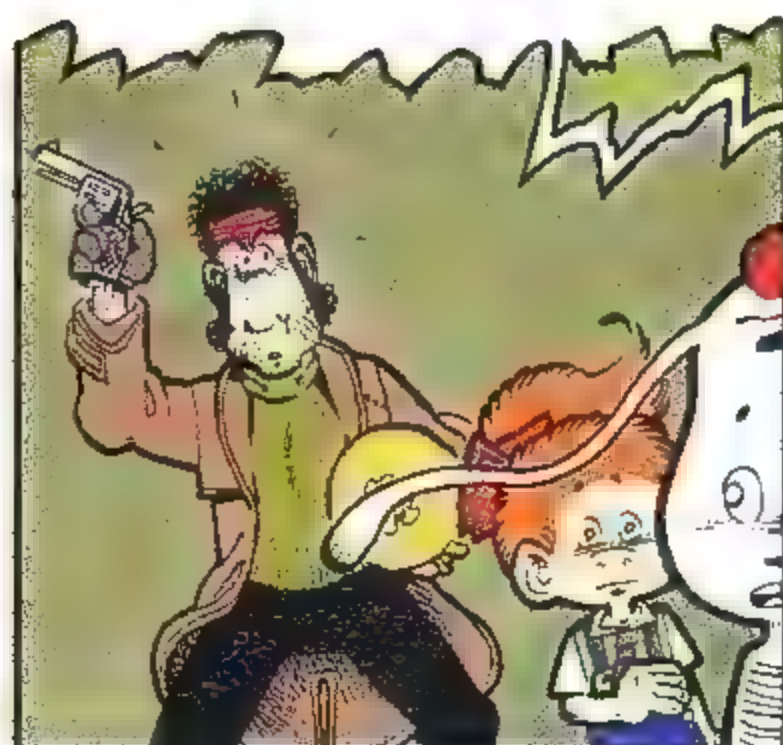

MAAK JE DAT JE WEGKOMT
ALS JE GEEN GELD HEBT OM
JE TAARTJES TE BETALEN !!!

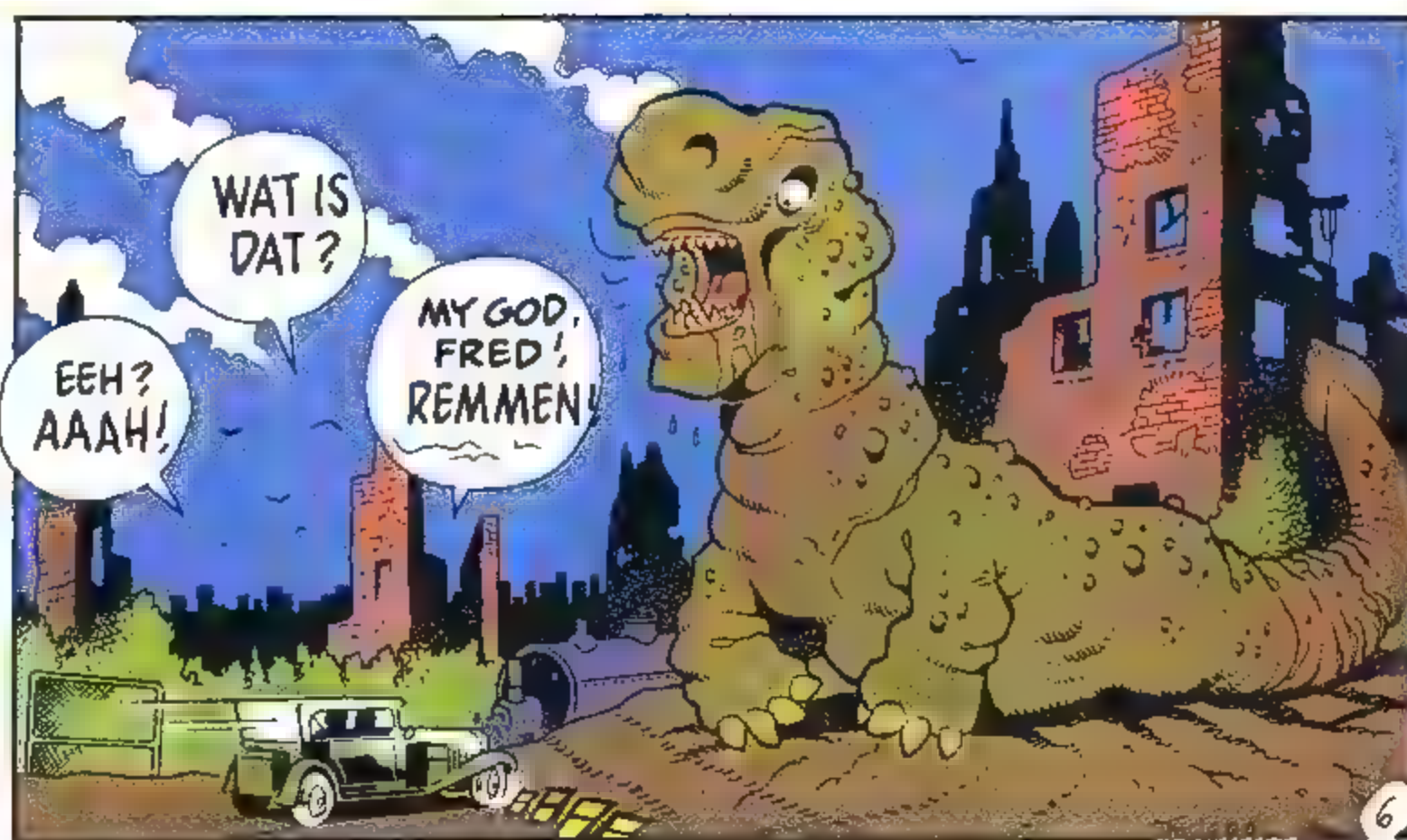
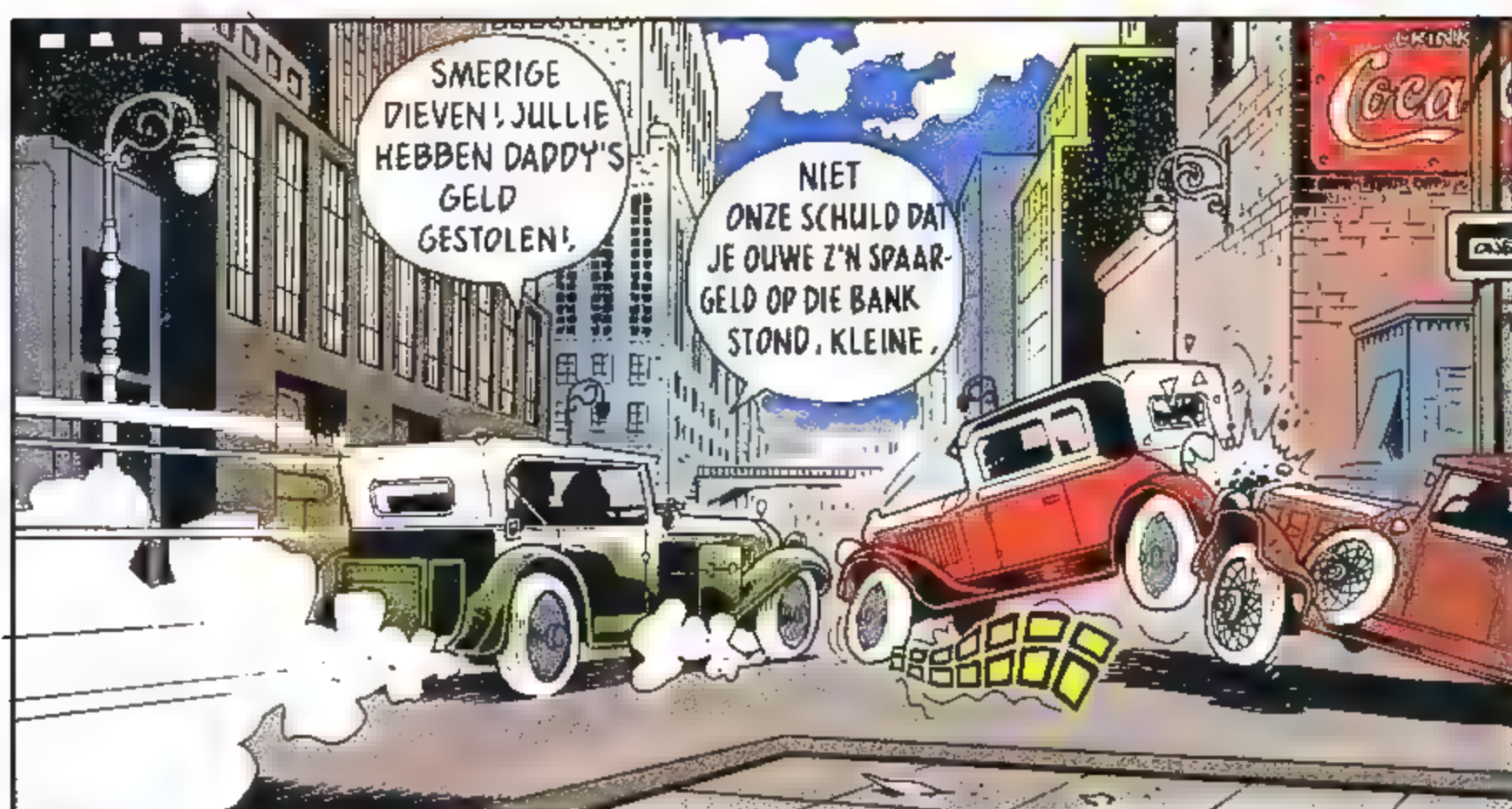
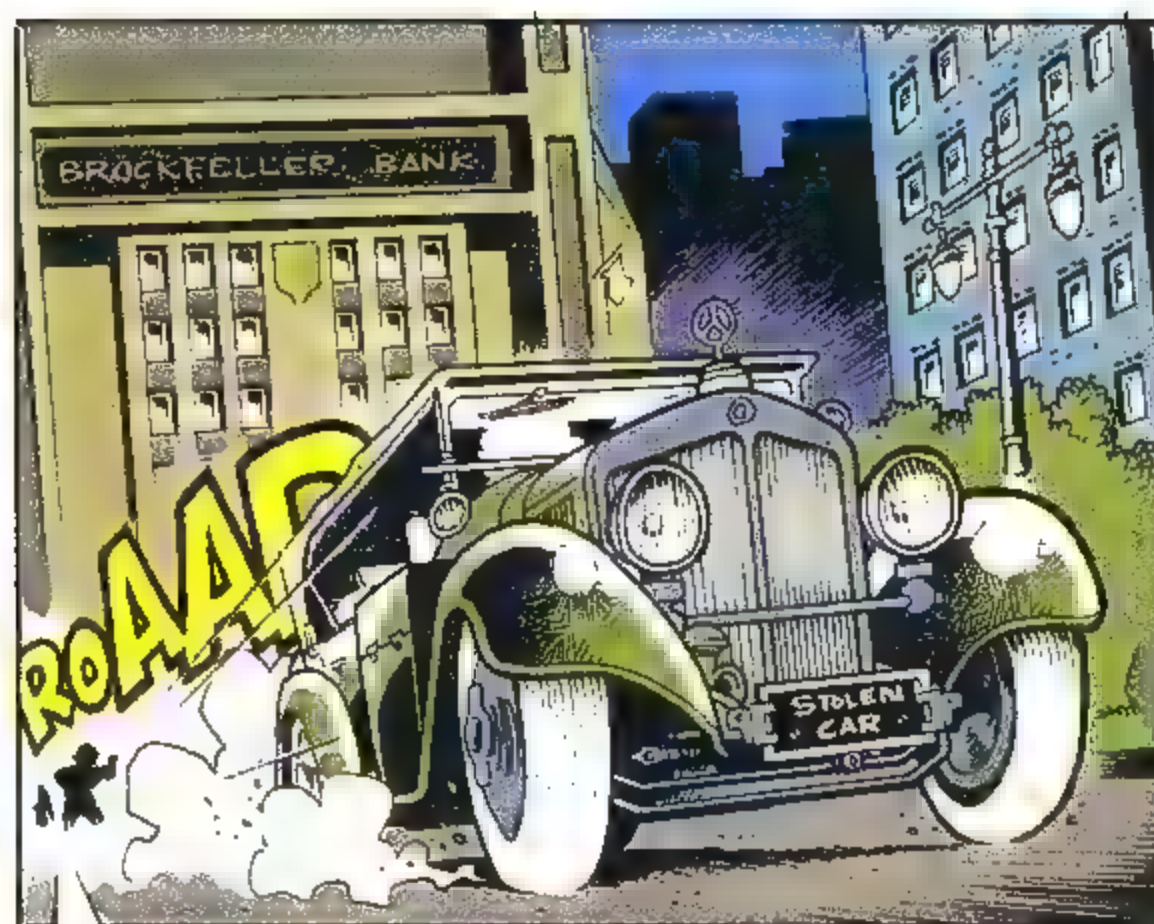
GEEF JE OVER! JULLIE
ZIJN OMSINGELD!

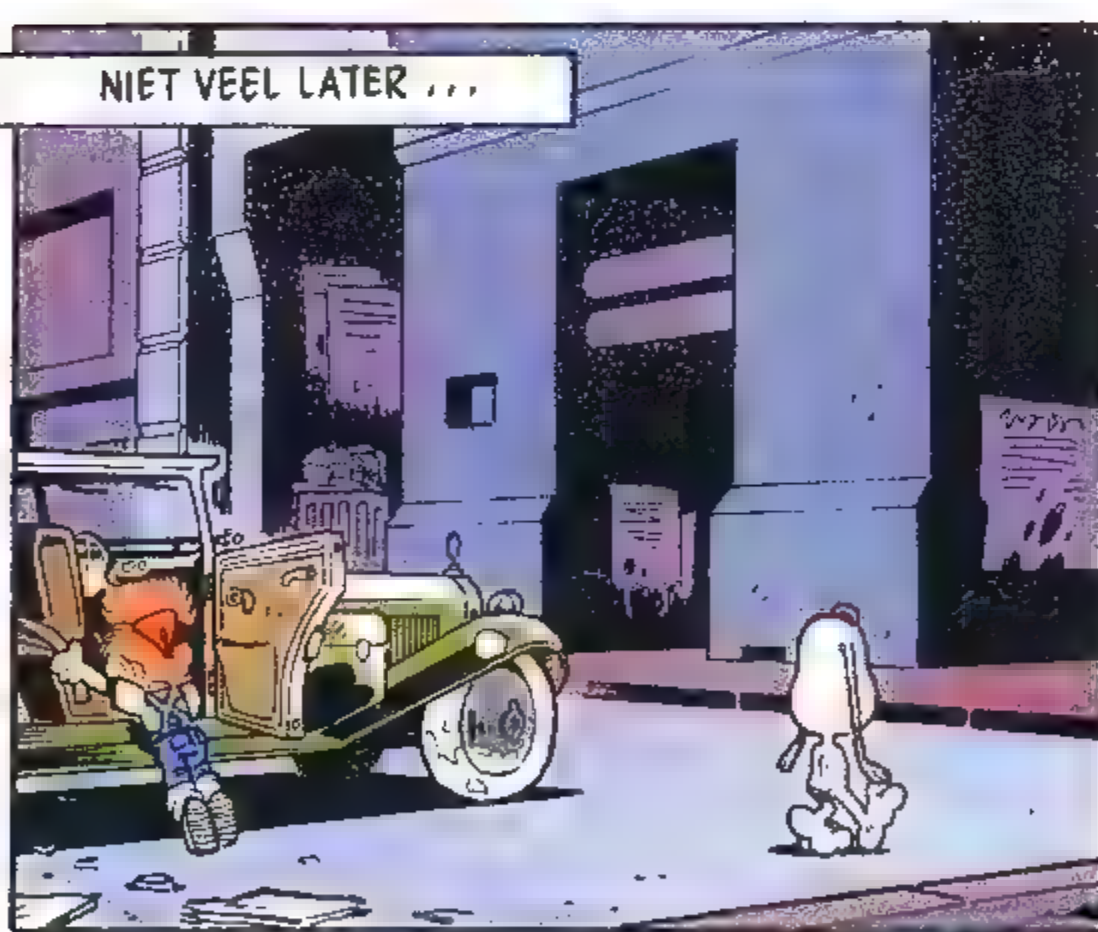
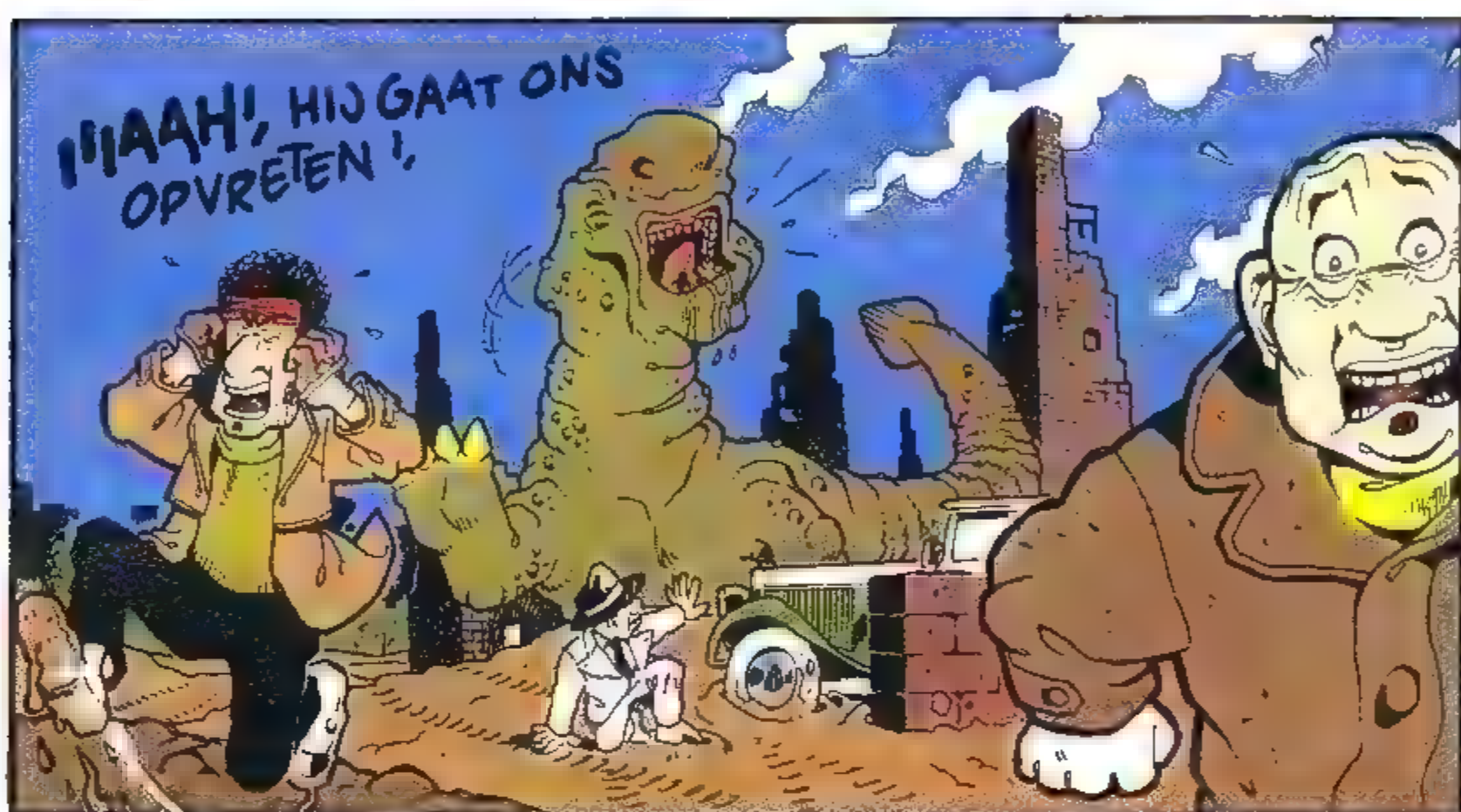
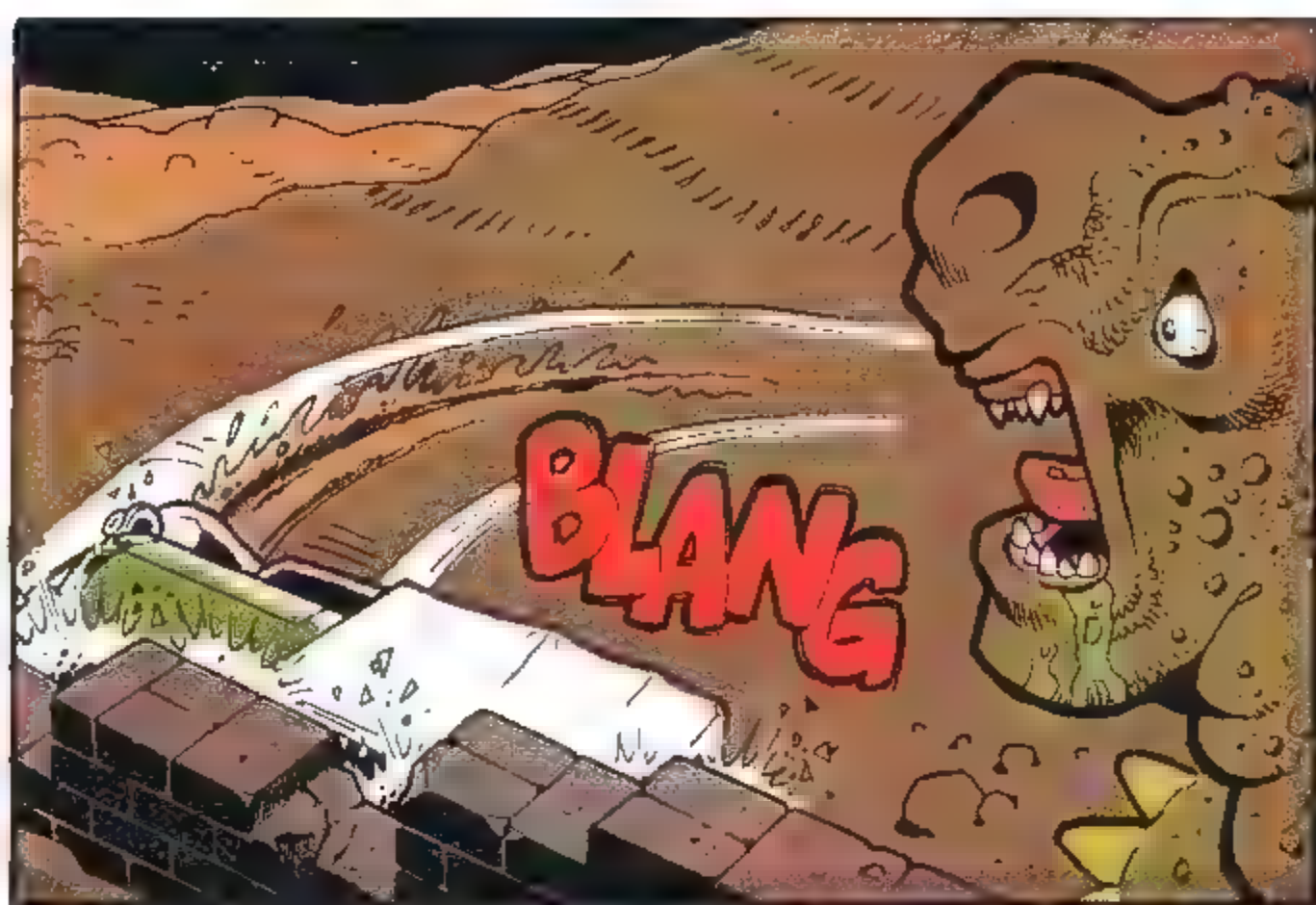
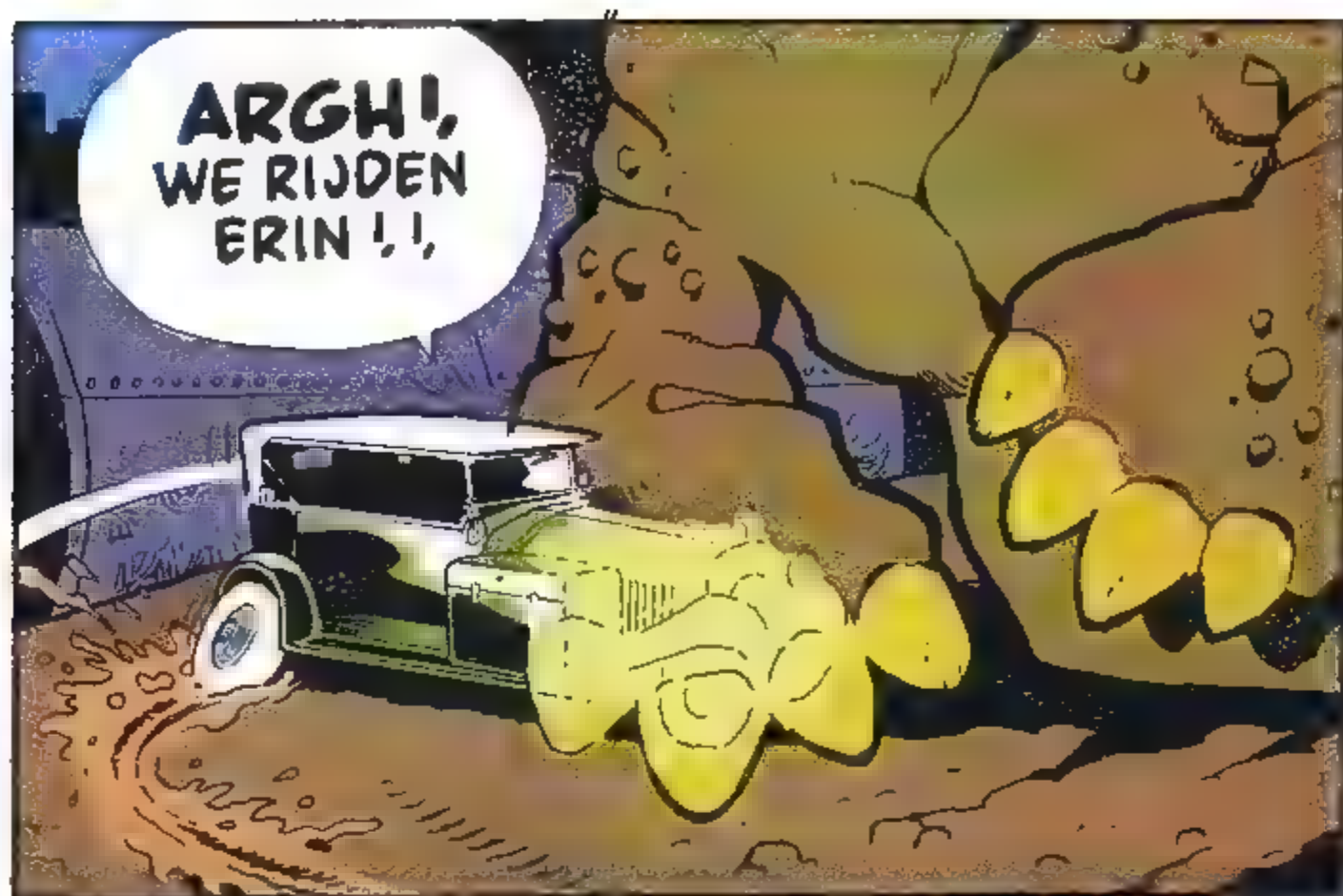

WE HEBBEN EEN GIJZE-
LAAR! LAAT ONS GAAN,
DAN DOEN WE HAAR NIETS!

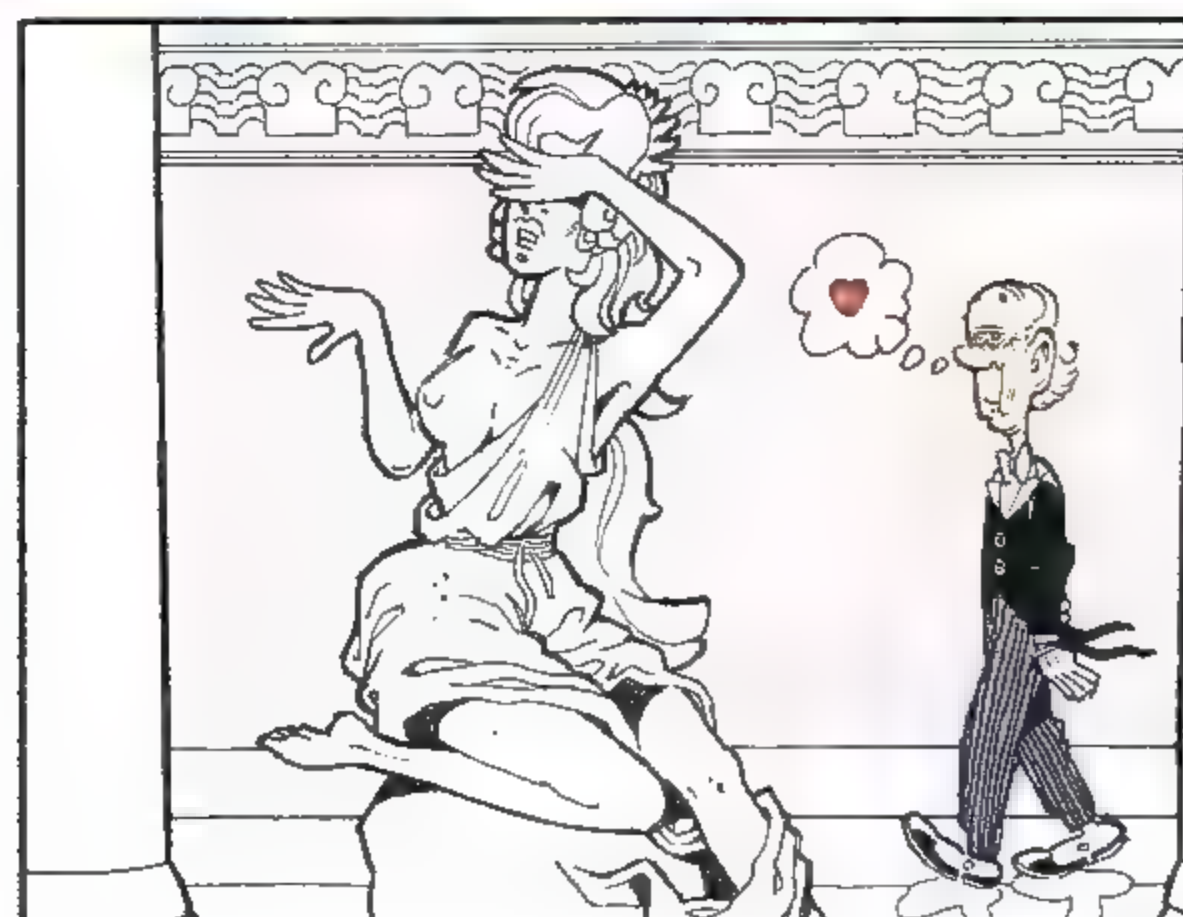

GOLDEN ISLAND

GOLDEN ISLAND

STRIPNIEUWS

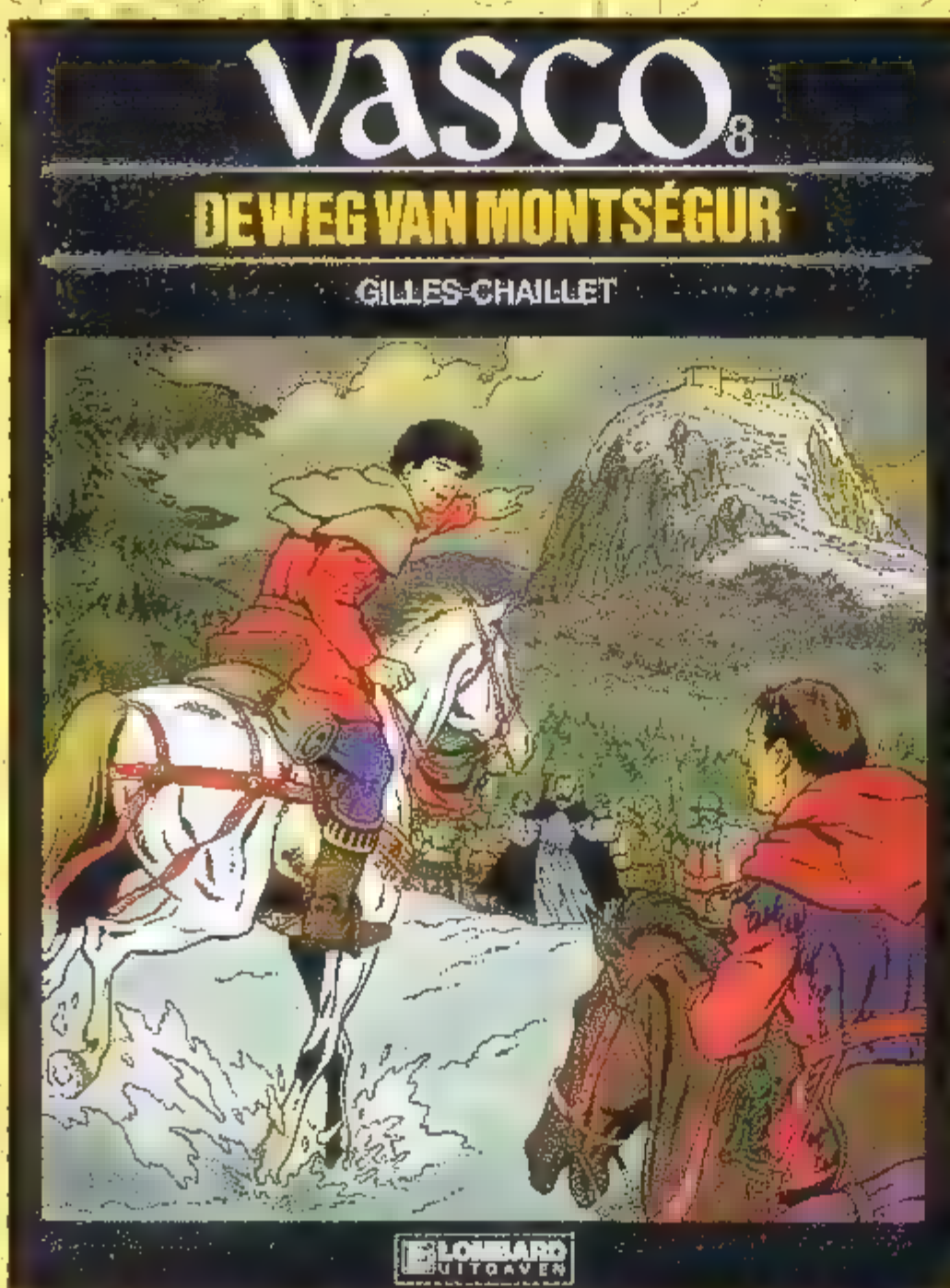
DE
B
S
O

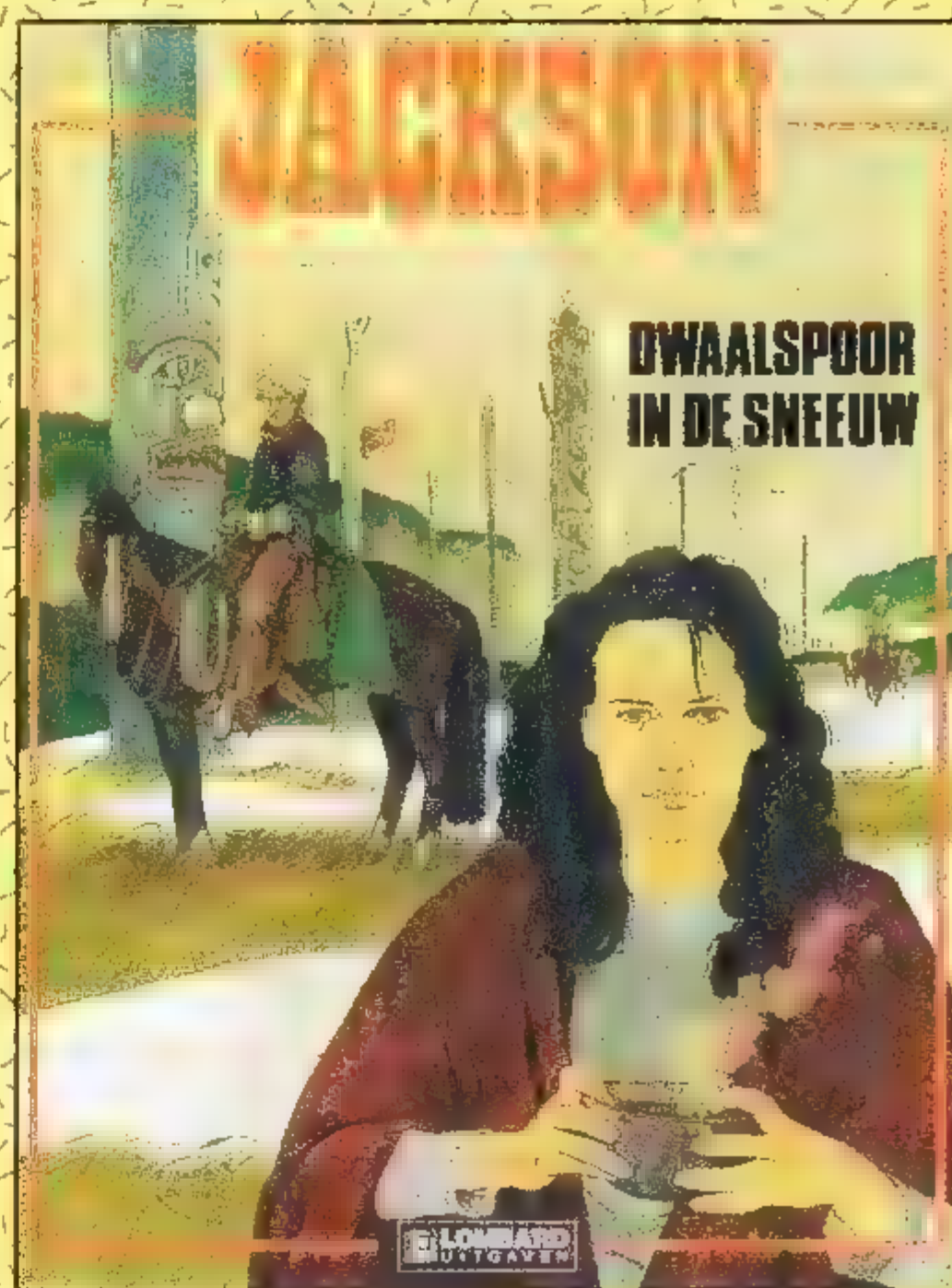
Ed en Ad:
Het Kind van de Nacht
door P. Cadot en Bom
nr. 4 - 48 pagina's kleur

Ian Kaledine:
De zwarte Samoerai
door Ferry en J.L. Vernal
nr. 8 - 48 pagina's kleur

Vasco:
De weg van Montségur
door G. Chaillet
nr. 8 - 48 pagina's kleur

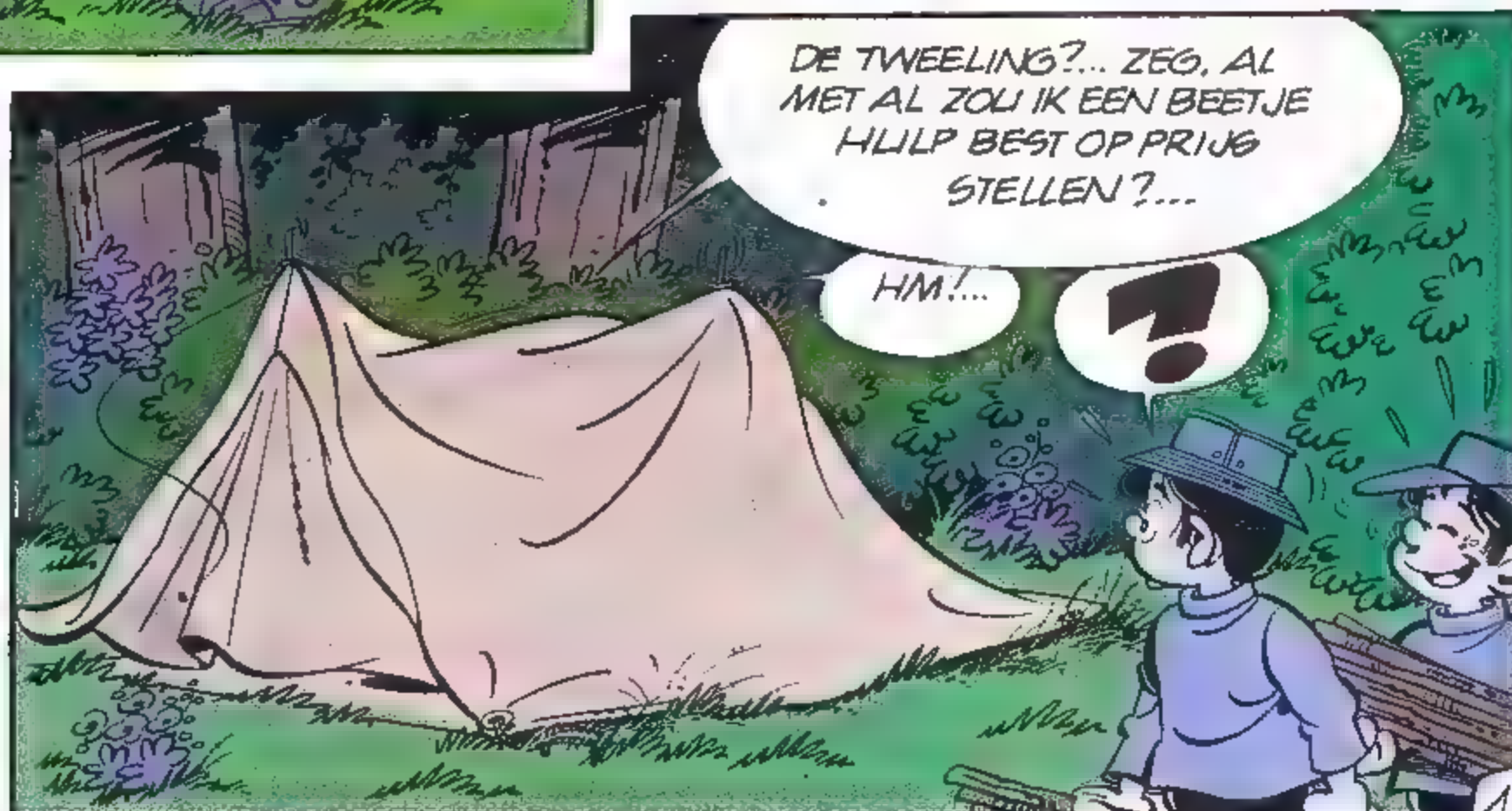

Jackson:
Dwaalspoor in de sneeuw
door Marc Remier en F. Giroud
nr. 1 - 48 pagina's kleur

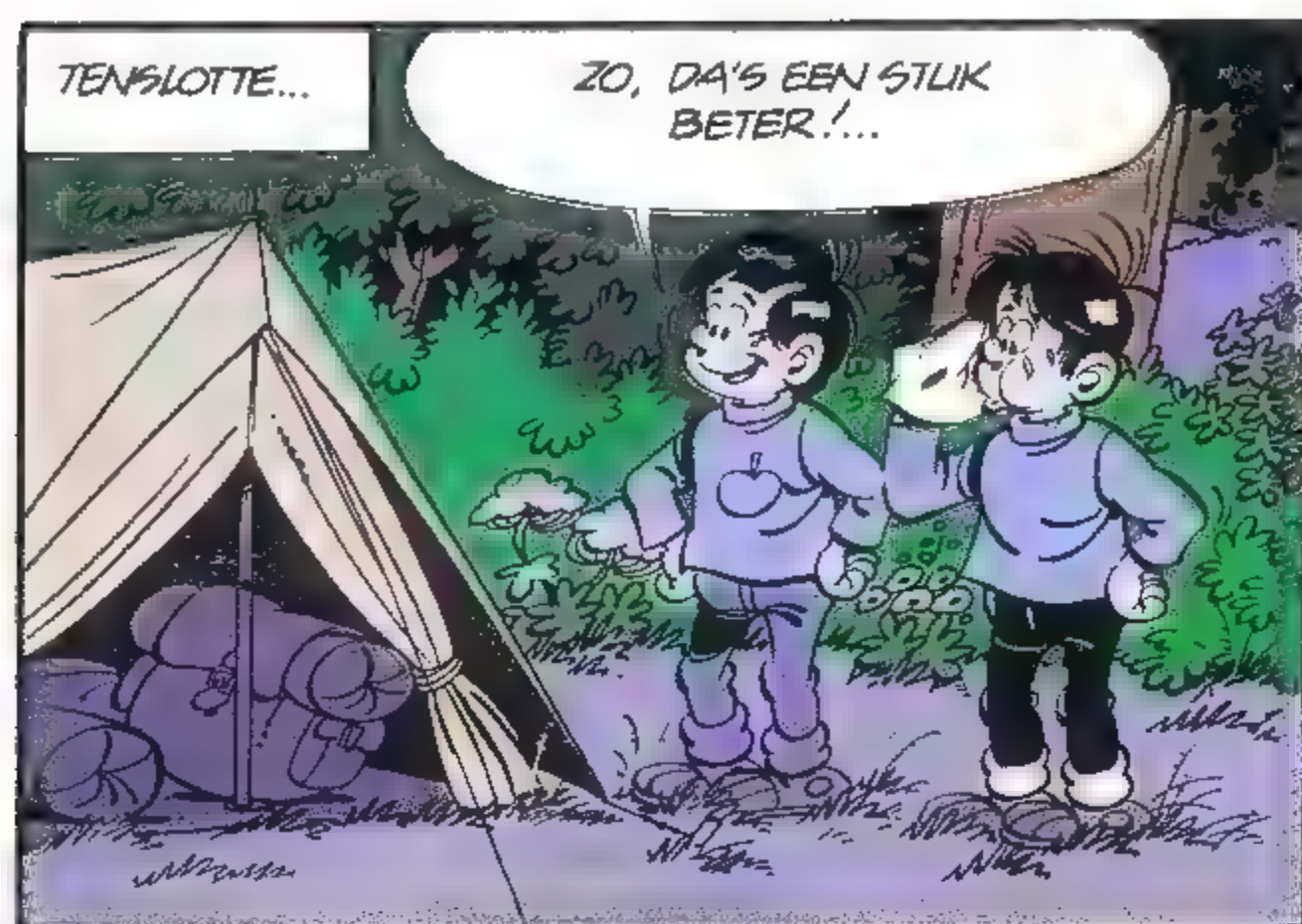
145 B.F./7,50 FL per exemplaar

Ze zijn pas verschenen!
Ze wachten op jullie!

ED en AD HET GEHEIM VAN DE GRAFHEUVEL

SAMENVATTING: Op het politiebureau vernemen onze vrienden dat men geprobeerd heeft de tumulus van de Grote Romein te beroven! De armband is misschien een aanwijzing? De commissaris wil diezelfde avond een hinderlaag leggen. Merel en de tweeling besluiten te gaan kamperen in de nabijheid van de tumulus...

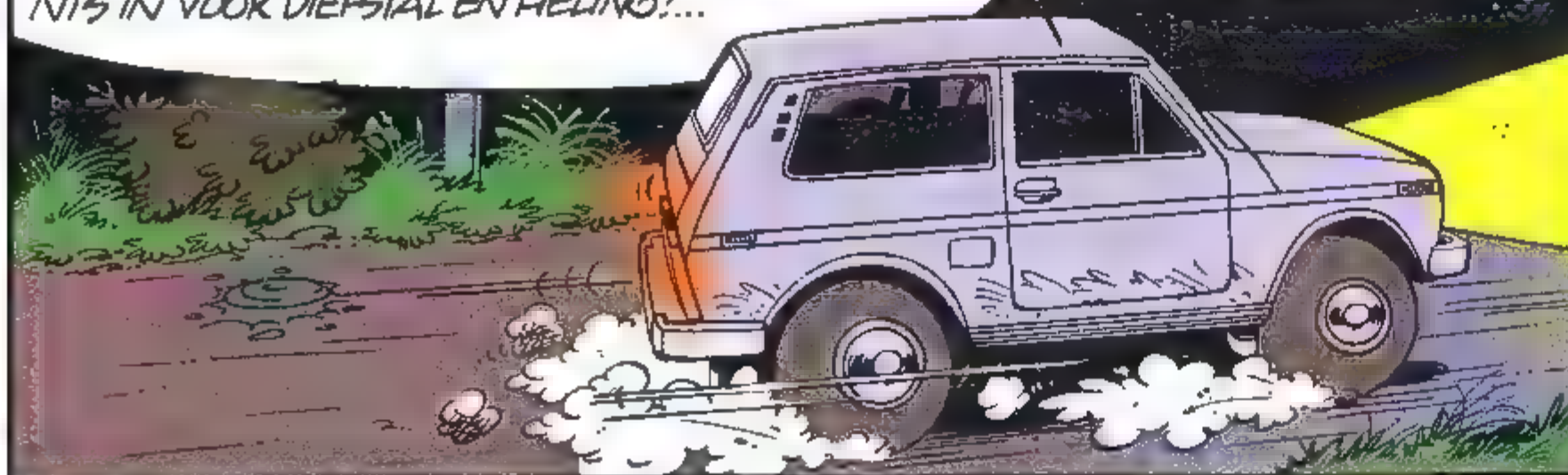
ED en AD

OP HETZELFDE MOMENT, VLAKBIJ, OP EEN HOOFDWEG...

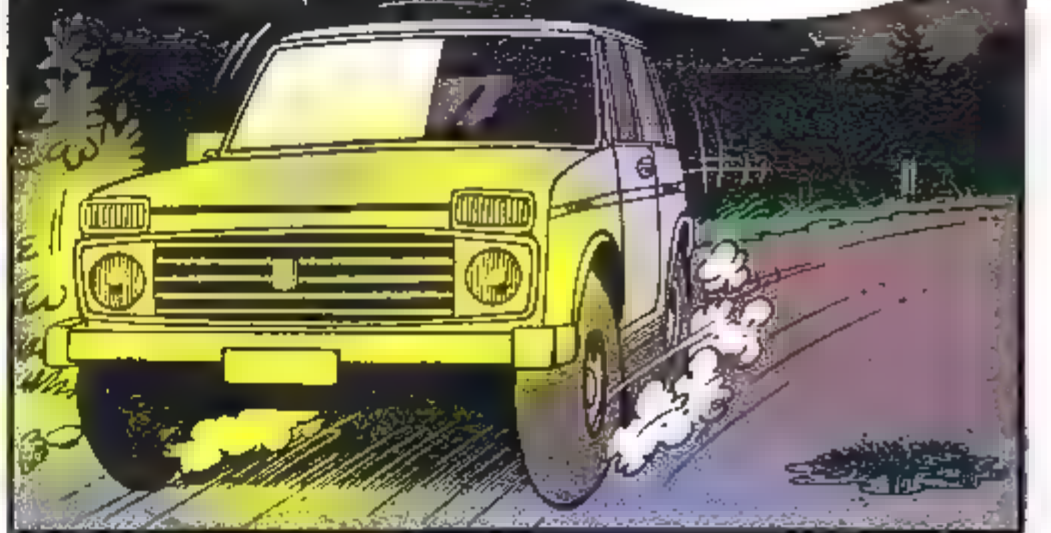
TOCH VRAAG IK MI AF OF WE NIET TE VER GAAN, GERARD... ZELFS ALS WE NIETS VINDEN EN WE WORDEN GEPAKT, DAN KRIJGEN WE EEN ENORME BOETE WEGENS CLANDESTIENE GRAAFWERKZAAMHEDEN EN HET VERNIETEN VAN EEN ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATS. EN ALS WE WEL WAT VINDEN GAAN WE DE GEVANGENIS IN VOOR DIEFSTAL EN HELING!...

ALTIJD OPTIMISTISCH, HÈ? GEEN ZORGEN, JAAP, ER GAAT NIETS MIS. HOE DAN OOK, DIT IS DE LAATSTE KEER...

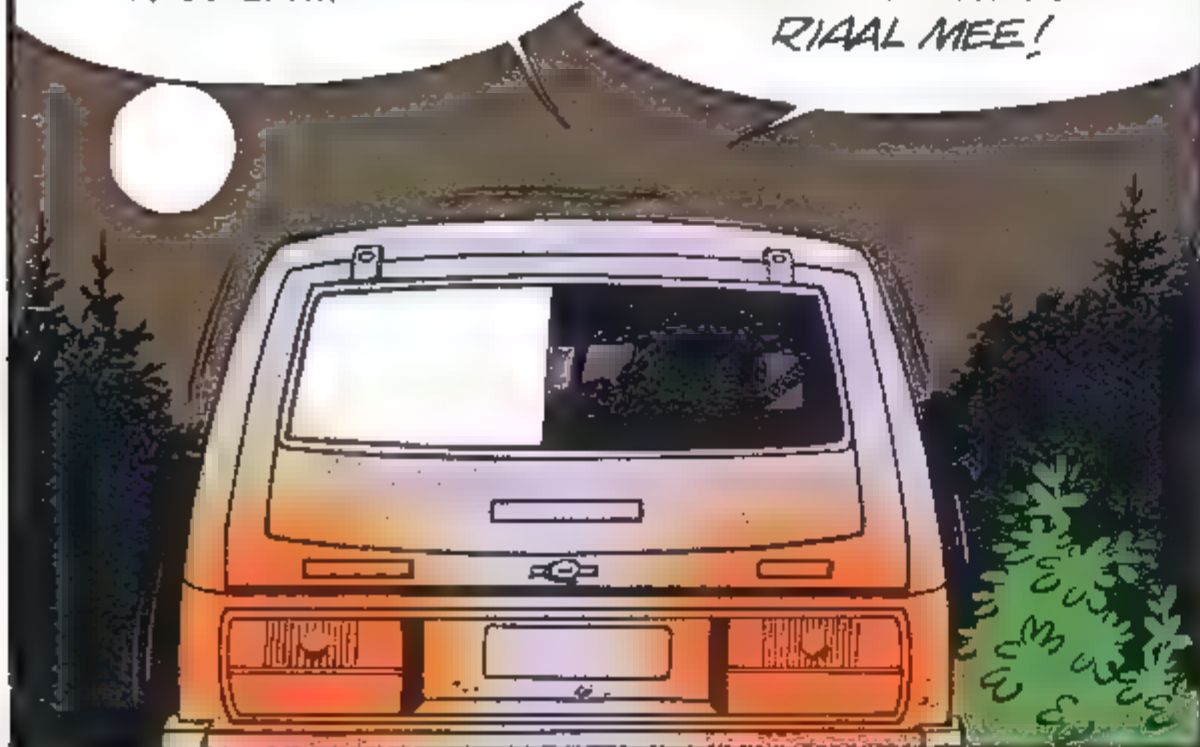
JA, DAT ZEG JE ALTIJD! HET GAAT FOLIT, ZEG IK JE! EN DAN HEB IK HET NOG NIET EENS OVER DIE KINDEREN DIE JE BIJNA DOODGEREDEN HEBT!...

WEET IK. 'K WAS ZENLIWACHTIG OM-DAT WE BOT GEVANGEN HADDEN. MAAR WE HOEVEN NERGENS MEER BANG VOOR TE ZIJN. WANT DIT KEER RIJDT JIJ!...

MAKKELIJK PRATEN HEB JIJ! IK HEB PAS DRIE MAANDEN M'N RIJBEWIJS EN...

DAAR, DAT WEGGETJE RECHTS!... WE GAAN LOPEND VERDER EN NEMEN HET MATERIAAL MEE!

ZO, DE ALITO IS GECAMOLFLEED. ZELFS Z'N MOEDER ZOL 'M NIET HERKENNEN!...

HEEL LEUK! GA JE NU MEE?... WAT IS DAT SPUL ZWAAR, ZEG! HELP 'NS EVEN!

Kies maar uit!

**Als je nu een abonnement
neemt op het weekblad Kuifje
mag je kiezen uit:**

1

Een buro pennenstandaard met drie fluoriserende pennen in de kleuren blauw — geel — rood/groen. Een standaard met je eigen striphelden voor je buro of om te gebruiken op school.

2

Een luciferdoosje als calculator. Op school, thuis en in de tram (met je eigen striphelden). Een leuk gadget om te hebben. En nergens te koop.

**➔ Vul de bon of antwoordkaart snel in en kruis aan
welk kado je hebben wilt. Kuifje zorgt voor de rest.**

Bon of briefkaart opsturen naar, «Weekblad Kuifje»,

Voor België: Postbus 176 -
1060 Brussel 31

Voor Nederland: Antwoordnr. 60.018
5100 VJ GILZE

Deze aanbieding
is geldig
tot 1 september 1989.

Ik neem een jaarabonnement (52 nrs) voor BF 1.990 /f 130 op het weekblad Kuifje en kies als welkomstgeschenk:

Naam:

Adres: Nr:

Postcode: Plaats:

Geboortedatum:

Betaling:

voor België, door storting op rekening 210-0985103-23 van weekblad Kuifje Brussel,
voor Nederland, wordt een acceptgirokaart toegestuurd.

Opletten: leesportefuillelezers s.v.p. niet in dit blad knippen, maar de bon overnemen of briefkaartje sturen.

☐ een pennenstandaard

☐ een calculator

* aankruisen wat je kiest

Prijswijzigingen voorbehouden.

